

Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021

Erling Haakerud Kvalø og Harald Lunde

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2025/15

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 17. juni 2025

ISBN 978-82-587-2017-8 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Introduksjonsprogrammet og introduksjonsstøtten til nyankomne innvandrere har vært en obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004.

I Statistisk sentralbyrås rapporter om introduksjonsordningen følger vi deltakerne etter avsluttet introduksjonsprogram, og ser hvilken tilknytning de har til arbeidsmarkedet, utdanning samt inntektssituasjon i årene etter at de gikk ut av programmet. Dette er den tolvte rapporten Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer om emnet.

Hvordan gjør tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet det på arbeidsmarkedet og hva slags inntekter har de etter endt program? I denne rapporten studeres alle årskull fra 2005 til og med 2021, og vi følger deres vei gjennom arbeidsmarkedet og utdanningssystemet samt ser på inntektene deres i 2022. Vi setter også et søkelys på bosettings- og flyttemønstre, og hva dette eventuelt betyr for hvor godt de tidligere deltakerne klarer seg etter endt introduksjonsprogram.

Rapporten er utarbeidet av Erling Johan Haakerud Kvalø og Harald Lunde. Jan Furseth, Jinghui Geng Lysen og Mads Ivar Kirkeberg takkes spesielt for all bistand og mange gode kommentarer.

Rapporten er tilgjengelig i PDF-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen:

<http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen>

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har finansiert rapporten.

Statistisk sentralbyrå, 11. juni 2025

Ann-Kristin Brændvang

Sammendrag

Introduksjonsordningen, som ble innført i 2004, omfatter både introduksjonsprogrammet og introduksjonsstøtten. Ordningen reguleres av integreringsloven, som i 2021 erstattet introduksjonsloven fra 2003. Det nye lovverket medførte en rekke endringer, med en målsetting om tidlig integrering av de nyankomne flyktningene via gode språkkunnskaper og formelle kvalifikasjoner. For personer som fikk oppholdstillatelse før 1. januar 2021 gjelder fremdeles den gamle introduksjonsloven.

Populasjonen i denne rapporten omfatter alle som har deltatt i introduksjonsprogrammet fra 2005 til og med 2021. Totalt sett har om lag 70 000 personer gjennomført programmet i denne perioden, og av disse var fremdeles 94 prosent bosatt i landet ved utgangen av 2022. Mer enn halvparten av deltakerne i denne tidsperioden har kommet fra Eritrea, Syria og Somalia. Fra 2017 til 2021 var det syvrere som dominerte blant de som gjennomførte introduksjonsprogrammet.

De tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet er en sammensatt gruppe. Det er store forskjeller mellom avgangskohortene i den lange perioden vi studerer i denne rapporten. Både landbakgrunn, kjønnsfordeling og alder varierer fra kohort til kohort, og dette påvirker resultatene som oppnås på arbeidsmarkedet etter programslutt. Andelen sysselsatte varierer mellom avgangskohortene, og det er relativt store forskjeller mellom kvinner og menn. Utdanningsnivået er generelt lavt, og hele syv av ti har kun fullført grunnskole eller videregående skole.

61 prosent av alle som hadde avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, var sysselsatt i 2022. Andelen varierer fra kohort til kohort, og høyest gjennomsnitt (65 prosent) finner vi for dem som avsluttet i 2013, dvs. ni år før måletidspunktet i 2022. For samtlige kohorter øker andelen sysselsatte i årene etter avsluttet introduksjonsprogram, men veksten er avtagende og flater ut etter åtte til ti år. For kvinner er sysselsettingsandelen klart lavere enn for menn, men forskjellene minker jo lengre tid det går etter avsluttet program.

Inntektsnivået til de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen er relativt lavt, og det utgjør ca. 62 prosent av det generelle inntektsnivået i befolkningen i sammenlignbar alder. I tillegg lever nær halvparten av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet i husholdninger med vedvarende lavinntekt, mot bare 9 prosent i befolkningen. Men vi finner likevel en inntektsforbedring etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram, og etter 12 års botid har inntektsnivået økt til nær 70 prosent av nivået i den sammenlignbare befolkningen. Med økt botid øker også graden av økonomisk selvhjulpenhet – flere og flere har inntekt fra arbeid som viktigste inntektskilde.

Det er imidlertid store inntektsforskjeller etter landbakgrunn. Personer med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia klarer seg for eksempel langt bedre enn personer med bakgrunn fra Syria, Irak og Somalia. Dette gjelder både med tanke på inntektsnivå, grad av økonomisk selvhjulpenhet og andel med vedvarende lavinntekt.

Fire av ti som deltok i introduksjonsprogrammet i perioden mellom 2005 og 2021, hadde i 2022 flyttet etter programslutt. Sekundærflyttingen blant tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet er relativt lav de første årene etter programslutt, men øker med botiden. Introduksjonsprogrammet har medvirket til å gi personer med flyktningbakgrunn en sterkere tilknytning til sin første bostedskommune. Blant de som har flyttet er andel i arbeid og utdanning om lag 2 prosentpoeng høyere sammenlignet med de som ikke har flyttet, og forskjellen øker noe med botiden etter avsluttet introduksjonsprogram.

Abstract

The Introduction program, introduced in 2004, includes both the introduction program and the introduction benefit. The program is regulated by the Integration Act, which in 2021 replaced the Introduction Act from 2003. The new legislation brought several changes, with the aim of early integration of newly arrived refugees through strong language skills and formal qualifications. For individuals who were granted a residence permit before January 1, 2021, the old Introduction Act still applies.

The population covered in this report includes all individuals who participated in the introduction program from 2005 through 2021. In total, about 70,000 people completed the program during this period, and of these, 94 percent were still residing in Norway at the end of 2022. More than half of the participants during this time period came from Eritrea, Syria, and Somalia. From 2017 to 2021, Syrians were the dominant group among those completing the program.

Former participants of the introduction program are a diverse group. There are significant differences between the exit cohorts over the long time span examined in this report. Factors such as country of origin, gender distribution, and age vary between cohorts, and these factors influence post-program labour market outcomes. The employment rate varies across cohorts, and there are notable differences between women and men. The level of education is generally low, with seven out of ten having only completed primary or secondary school.

61 percent of all those who had completed the introduction program from 2005 to 2021 were employed in 2022. The employment rate varies by cohort, with the highest average (65 percent) seen among those who completed the program in 2013, i.e., nine years before the measurement point in 2022. For all cohorts, the employment rate increases in the years following the end of the program, but the growth slows down and levels off after eight to ten years. For women, the employment rate is clearly lower than for men, but the difference diminishes the longer the time since program completion.

The income level of former participants in the introduction program is relatively low, amounting to about 62 percent of the general income level of the comparable age population. Additionally, nearly half of former program participants live in households with persistent low income, compared to only 9 percent in the general population. However, income improves over time after completing the introduction program, and after 12 years of residence, income levels have increased to nearly 70 percent of the level of the comparable population. With increased time in the country, the level of economic self-sufficiency also increases – more and more individuals have employment income as their main source of income.

However, there are significant income differences by country of origin. Individuals from Myanmar, Eritrea, and Ethiopia tend to do much better than those from Syria, Iraq, and Somalia. This applies to income levels, degree of economic self-sufficiency, and the share living with persistent low income.

Four in ten who participated in the introduction program between 2005 and 2021 had moved after completing the program by 2022. Secondary migration among former participants is relatively low in the first years after program completion but increases with length of residence. The introduction program has contributed to giving refugees a stronger connection to their initial settlement municipality. Among those who have moved, the share in employment or education is about 2 percentage points higher compared to those who have not moved, and this difference slightly increases with time since completing the program.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Introduksjonsordningen	7
1.2. Datagrunnlaget.....	9
1.3. Om bruk av System for persondata (SFP).....	11
1.4. Populasjonen	13
1.5. Begreper og definisjoner	13
1.6. Innhold i rapporten.....	16
2. Hvem er de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen?	18
3. Status på arbeidsmarkedet i 2022	23
3.1. 8 av 10 under 25 år i arbeid eller utdanning	27
3.2. 7 av 10 med videregående utdanning i arbeid	28
3.3. Flest i arbeid og utdanning fra Eritrea, Myanmar, Etiopia og Kongo	30
3.4. Størst andel sysselsatte i Nord-Norge.....	36
3.5. 6 av 10 kvinner i salgs- og serviceyrker	37
3.6. Andel heltidsansatte øker i årene etter avsluttet program	40
3.7. Oppsummering kapittel 3	44
4. Inntektsforhold i 2022	45
4.1. Mange barnefamilier	47
4.2. Generelt lavt inntektsnivå	48
4.3. Yrkesinntekt viktigste inntektskilde	52
4.4. Andel yrkestilknyttede øker med tiden etter avsluttet introduksjonsprogram.....	53
4.5. Nær halvparten med vedvarende lavinntekt	55
4.6. Oppsummering kapittel 4	61
5. Bosettings- og flyttemønster	62
5.1. Mange tidligere deltakere flytter til Oslo	62
5.2. Etter 12 år har mer enn halvparten flyttet	64
5.3. Flere i arbeid eller utdanning blant dem som ikke har flyttet etter programslett.....	66
5.4. Inntektssituasjonen noe bedre for de som har flyttet	69
5.5. Oppsummering kapittel 5	73
Referanser	74
Vedlegg A: Vedleggstabeller	79
Figurregister	82
Tabellregister	85

1. Innledning

Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere er et integreringspolitisk tiltak som alle norske kommuner har plikt til å tilby nyankomne flyktninger og deres familiegjenforente i henhold til integreringsloven (lov av 6. november 2020 nr. 127). Denne loven tredde i kraft i 2021, som erstatning for den gamle introduksjonsloven (lov av 4. juli 2003 nr. 80). Formålet med loven er «å integrere utlendinger i det norske samfunnet gjennom å legge til rette for at de får gode norskkunnskaper og kunnskap om norsk samfunnsliv. Et tilleggsformål er å bidra til at innvandrere blir økonomisk selvstendige». Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet (integreringsloven, 2020, §1).

Som nyankommet regnes den som har vært bosatt i en kommune i mindre enn to år når vedtak om deltagelse i introduksjonsordning skal treffes. Store bevilgninger gis til kommunene for gjennomføring av programmet, og undervisning i norsk språk og samfunnskunnskap står sentralt. Sammen med arbeidspraksis og andre tiltak skal dette føre til rask overgang til arbeid eller utdanning for deltakerne, og siden 2010 har det vært en politisk målsetting at minst 70 prosent av deltakerne skal være i arbeid eller utdanning året etter avsluttet program.

En av de viktigste endringene fra introduksjonsloven til integreringsloven er differensiering av programtid og oppnådd sluttmaal i norsk. Det er ikke lenger et krav om å fullføre et visst antall timer med opplæring i norsk, men at den enkelte skal oppnå et individuelt bestemt nivå i norsk. Varigheten på opplæringen i norsk og samfunnskunnskap blir mer differensiert avhengig av den enkeltes utdanningsbakgrunn (IMDi, 2021). Den nye integreringsloven omfatter personer som har fått oppholdstillatelse etter 1. januar 2021, samt personer som har fått oppholdstillatelse før 1. januar 2021, men som så har kommet til Norge etter 1. januar 2021. For personer som er i gang med introduksjonsprogrammet, eller har fått oppholdstillatelse før 1. januar 2021, gjelder fortsatt introduksjonsloven fra 2003. Målgruppen (populasjonen) i denne rapporten er følgelig i stor grad regulert av introduksjonsloven fra 2003, og berøres derved ikke av endringene som ble innført gjennom integreringsloven.

Hovedformålet med denne rapporten er å følge deltakere i introduksjonsordningen i årene etter avsluttet introduksjonsprogram, og beskrive deres grad av deltakelse i arbeidsliv og utdanning samt deres inntektssituasjon. I tillegg undersøkes omfang og betydning av flytting fra deltakelseskommunen etter avsluttet introduksjonsprogram. Denne rapporten er den tolvte i serien av monitor for introduksjonsordningen¹.

Datagrunnlaget er basert på SSBs statistikk for tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet. Statistikken finnes på www.ssb.no/introinnv.

1.1. Introduksjonsordningen

Introduksjonsordningen er en samlebetegnelse for introduksjonsprogrammet og introduksjonsstønad. Gjennom introduksjonsloven ble introduksjonsprogram og -stønad til nyankomne innvandrere innført som obligatorisk ordning for kommunene fra og med 1. september 2004.² Før introduksjonsordningen ble gjort obligatorisk, hadde et økende antall kommuner ulike

¹ For tidligere utgaver, se Mathisen (2007); Mathisen (2008); Henriksen og Kraakenes (2010); Enes og Kraakenes (2011); Enes og Henriksen (2012); Enes (2014), Enes og Wiggen (2016), Lunde og Lysen (2018), Lunde og Lysen (2019), Lunde og Lysen (2020) og Lunde (2022).

² Introduksjonsloven tredde i kraft 1. september 2003. I det første året var dette en frivillig ordning for kommunene.

former for integreringstiltak som prøveordninger. Alle kommuner som bosetter flyktninger, har nå plikt til å tilby introduksjonsprogram.

For målgruppen (populasjonen), som har gjennomført introduksjonsprogrammet iht. introduksjonsloven, skal programmet være tilpasset den enkeltes behov for kvalifisering, både når det gjelder innhold og lengde. I henhold til introduksjonsloven er programmets varighet i utgangspunktet inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når det vil styrke den enkeltes mulighet for overgang til arbeid eller ordinær utdanning, eller styrke muligheten for å nå målsettingen i den individuelle planen, kan programmet forlenges til inntil tre år (introduksjonsloven § 5. Programmets varighet).

Oppstart i introduksjonsprogrammet foregår kontinuerlig gjennom året. Noen personer får godkjent permisjonstid fra programmet, for eksempel ved langvarig sykefravær eller omsorgspermisjon ved fødsel. Programtiden fryses i permisjonstiden. Dette betyr at en person kan bruke mer enn to år på å gjennomføre introduksjonsprogrammet, dersom programdeltaker får forlenget programtiden på grunn av ulike permisjoner. En regelendring vedtatt i Stortinget 1. desember 2015 gir også rett til permisjon fra introduksjonsprogrammet ved tilbud om arbeid.

Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og voksenopplæringen er viktige samarbeidspartnere med kommunene i gjennomføringen av introduksjonsordningen. Introduksjonsordningen er i mange kommuner lagt under NAV, mens i andre kommuner er den organisert under voksenopplæringen i kommunen.

Hvem deltar i introduksjonsprogram?

Rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogrammet gjelder for nyankomne flyktninger mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering og som har fått oppholdstillatelse etter innvilget søknad som asyl (utlendingsloven § 28), som kvoteflyktning (utlendingsloven §35), på humanitært grunnlag (utlendingsloven §38) eller familiegjennforente til disse gruppene (utlendingsloven kapittel 6). Det gjelder også for personer som har fått kollektiv beskyttelse i massefluktsituasjon (utlendingsloven §34). Etter Russlands invasjon av Ukraina i februar 2022 har Norge bosatt et stort antall personer som omfattes av utlendingsloven §34. Personer som har fått innvilget midlertidig opphold på bakgrunn av kollektiv beskyttelse har rett, men ikke plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. For denne gruppen er introduksjonsprogrammet mer arbeidsrettet og mindre språkrettet enn for flyktninger og deres familier ellers. I tillegg kan utlending med fornybar oppholdstillatelse etter samlivsbrudd ha rett og plikt dersom hun eller han har behov for grunnleggende kvalifisering (introduksjonsloven §2).

Det er også noen grupper kommunen *kan tilby* introduksjonsprogram selv om de ikke har en rett og plikt. Dette gjelder familiemedlemmer til andre personer enn de som har rett og plikt etter loven, personer som er over 55 år, men som ellers oppfyller krav til å ha rett på introduksjonsprogram som nevnt ovenfor, personer som har avvist eller avbrutt deltakelse i programmet tidligere og personer som er bosatt i kommunen uten særskilt avtale mellom utlendingsmyndighetene og kommunen, herunder personer som har flyttet fra den opprinnelige bosettingskommunen (introduksjonsloven §3). Det er et vilkår også for disse at de er nyankomne og at de har behov for grunnleggende kvalifisering.

Noen innvandrergupper er ikke omfattet av introduksjonsordningen. Dette gjelder blant annet nordiske borgere, EØS-borgere og deres familiemedlemmer med oppholdsrett etter utlendingslovens EØS-kapittel og personer som har fått oppholdstillatelse for å ta en utdanning.

De som omfattes av introduksjonsloven har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet. Dersom noen velger å avbryte underveis, mister de retten til å delta i programmet. Kommunen kan

likevel velge å tilby programmet til personer som ikke tidligere har deltatt eller som på et tidspunkt har avbrutt programmet.

Integrerings- og introduksjonsloven regulerer to ordninger: introduksjonsordningen og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. De som har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet inngår som hovedregel også i gruppen som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. For statistikk over opplæring i norsk og samfunnskunnskap, se Statistisk sentralbyrå 2019a (Norskopplæring for voksne innvandrere).

Introduksjonsstønad

Deltakerne i introduksjonsprogrammet har rett til å motta introduksjonsstønad som tilsvarer to ganger grunnbeløpet i folketrygden. For 2022 utgjorde dette om lag 219 568 kroner. Deltakere under 25 år mottar kun to tredjedels stønad. Dette er for å motivere de unge til senere å studere og å motta studiefinansiering. Stønaden skal bidra til at færrest mulig nyankomne innvandrere skal bli avhengig av sosialhjelp fra første dag i Norge.

Introduksjonsstønaden er skattepliktig, og den reduseres ikke på grunn av lønnsinntekter eller som følge av formue. I den grad lønnet arbeid inngår i programmet, reduseres derimot stønaden tilsvarende den tid arbeidet tar. Stønaden reduseres heller ikke på grunn av mottatt barnebidrag, barnetrygd og kontantstøtte.

I motsetning til en del andre ytelser, som for eksempel dagpenger ved arbeidsløshet og individstønad ved deltakelse på arbeidsmarkedstiltak, mottar ikke deltakere i introduksjonsprogrammet barnetillegg sammen med ytelsen. Kommunen har anledning til å gjøre trekk i stønaden ved ugyldig fravær.

Deltakere i fødsels- og omsorgspermisjon

Deltakere i introduksjonsprogrammet har rett til omsorgspermisjon ved fødsel og adopsjon. Reglene er i hovedsak grunnet på reglene som gjelder i arbeidslivet.

I perioden med omsorgspermisjon etter fødsel eller adopsjon mottar deltakerne ikke introduksjonsstønad, men får engangsstønad ved fødsel eller eventuelt foreldrepenger dersom de har opptjent rett til dette. Videre blir de henvist til å søke om økonomisk sosialhjelp som inntektskilde. De beholder retten og/eller plikten til å komme tilbake igjen til introduksjonsprogrammet.

1.2. Datagrunnlaget

Datagrunnlaget i denne rapporten omfatter personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2021. Vi benytter data fra SSBs egne datasystemer, og følger inntektssituasjon og arbeidsmarkedsstatus for de ulike kohortene fra 2010 for de tidligste kohortene, og fram til og med 2022. Det er ikke gjort noen egen datainnsamling i forkant av rapporten. Det meste av tallene i denne rapportens kapittel 2 er tilgjengelig i SSBs statistikk om tidligere deltakere av introduksjonsordningen (Statistisk sentralbyrå 2020a), mens resten i hovedsak er produsert for denne rapporten. Feil kan oppstå ved innsamling og bearbeiding av data. Det kan være kodefeil, revisjonsfeil og feil i datakjøringer, osv. Det er utført et betydelig arbeid for å minimalisere feil i produksjonen og analysen av statistikken.

Eventuelle avvik mellom SSBs offisielle tall og tall fra datagrunnlaget for deler av denne rapporten skyldes i all hovedsak bearbeiding, korrigering og tilrettelegging av data for analytiske formål etter at den offisielle statistikken er publisert.

Skifte av datakilder

SSBs statistikk over deltakere i introduksjonsordningen var fram til og med 2016 basert på registrering av deltakere i introduksjonsordningen i KOSTRA-skjema 11B. Fra og med tall for 2017 er statistikken basert på data fra Nasjonalt Introduksjonsregister (NIR) hos Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Mer informasjon om NIR: <https://www.imdi.no/nir-og-bosetting/nir/>.

I tillegg er opplysninger om kommunenes innrapportering av utbetaling av introduksjonsstønad innhentet fra A-ordningen (<https://www.altinn.no/a-ordningen/>). Dette benyttes for tall om utbetalt introduksjonsstønad og mottakere av denne.

Filene med informasjon om deltakerne i introduksjonsordningen blir hvert år er koblet til befolkningsfiler per 31.12. i rapporteringsåret. Det vil si at kun personer som er bosatt ved utgangen av året er med i statistikken.

Statistikken har fulltelling, med andre ord skal alle kommuner som har deltakere i ordningen rapportere til NIR.

Tidligere deltakere

SSBs statistikk over tidligere deltakere baseres på KOSTRA-informasjon for alle årganger fram til og med de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2016. Fra og med avgangskohort 2017 er denne statistikken basert på data fra NIR.

Under følger en oversikt over datakildene som er benyttet i rapporten:

KOSTRA

Data om deltakelse i introduksjonsprogrammet ble fram til og med 2016 innhentet gjennom Kommune-stat-rapportering (KOSTRA). Informasjon om kommunale tjenester og bruk av ressurser på ulike områder registreres og sammenstilles gjennom databasen. Informasjonen skal tjene som grunnlag for analyse, planlegging og styring, og herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås. Kommuner som har deltakere i introduksjonsprogram, rapporterte dette hvert år.³

Skjemaet kartlegger blant annet demografiske bakgrunnsvariabler for hver deltaker, start- og stoppdato for deltakelse, tiltak i programmet og status ved utgangen av året. I de tilfeller der deltakere er registrert i to kommuner, vil den siste kommunen deltakeren er registrert bosatt i legges til grunn. Med utgangspunkt i dette datamaterialet publiseres årlig statistikk over deltakelse i introduksjonsordningen (Statistisk sentralbyrå 2016b og 2015b).

System for persondata (SFP)

Data om utdanning og sysselsetting blir hentet fra System for persondata (SFP) i SSB, der informasjon fra en rekke datasystemer er sammenstilt. SFP omfatter alle bosatte i alderen 15 år og over. Data er per november hvert år, og inneholder opplysninger om hvorvidt en person er sysselsatt, registrert arbeidsledig, på sysselsettingstiltak, eller under utdanning, og kan knyttes til noen typer offentlige ytelser eller tiltak som for eksempel arbeidsavklaringspenger og mottak av sosialhjelp. Fra SFP får vi også informasjon om type næring for dem som er sysselsatt. For mer informasjon om System for persondata, se Nerland, Aurdal og Horgen (2011).

En person kan på tellingstidspunktet være registrert med flere av de nevnte statusene samtidig, for eksempel både sysselsatt og mottaker av en ytelse.

³ Skjema 11b, *Registreringsskjema for introduksjonsstønad*. Skjemaet ble brukt frem til statistikkår 2016.

SFP henter opplysninger om sysselsetting gjennom sysselsettingsstatistikken. Dataene er basert på administrative informasjonssystemer (fulltelling) og er innhentet fra ulike datakilder. Fra og med 2015 er sysselsettingsstatistikken basert på data fra A-ordningen. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2016c.

Opplysninger i SFP om utdanning er hentet fra SSBs utdanningsstatistikk som presenterer individbasert statistikk over befolkningens høyeste utdanningsnivå. Datagrunnlaget omfatter personer som er registrert bosatt i Norge per 1.oktober hvert år. Datagrunnlaget for befolkningens utdanningsnivå hentes direkte fra Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) og suppleres med data fra Helsepersonellregisteret og Datasystem for flyktning- og utlendingssaker (DUF) i Utlendingsdirektoratet (UDI). NUDB omfatter all avsluttet utdanning. Den utdanningsaktiviteten som har høyest nivå i Standard for utdanningsgruppering (NUS2000) som er registrert i NUDB, gir status for utdanningsnivået til den enkelte person. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2016d.

Personer i grunnskoleopplæring blir i denne rapporten *ikke* regnet med i tallene for personer som er under utdanning. Det finnes per i dag ikke noe datasystem på individnivå for personer som deltar i grunnskolen. Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) samler inn en omfattende mengde data om grunnskolen i Norge, men enheten er hver enkelt grunnskole.

A-ordningen

Fra og med 2015 ble rapportering fra arbeidsgiverne til NAV Aa-registeret og noen rapporteringer til Skatteetaten og SSB samlet i en ny felles rapporteringsløsning kalt A-ordningen. Dette er en samordnet digital innsamling av opplysninger om arbeidsforhold, inntekt og skattetrekk til Skatteetaten, NAV og SSB. Ordningen innebærer at SSB får opplysninger om lønn og ansatte direkte fra a-meldingen, som er den elektroniske meldingen med alle opplysningene som samles inn, i stedet for flere ulike kilder som tidligere. I tillegg til A-ordningen benyttes andre datasystemer, der de viktigste er skattemeldingen (dekker selvstendig næringsdrivende) administrert av Skatteetaten, data over vernepliktige fra Vernepliktsverket og Enhetsregisteret fra Brønnøysundregistrene.

Inntektsstatistikk

Inntektsstatistikk for husholdninger omfatter alle registrerte kontante inntekter som husholdningene mottar. Inntektsopplysninger fremkommer ved å sammenstille ulike administrative datasystemer og statistiske datakilder, som blant annet skattemeldingen og opplysninger fra NAV, Lånekassen og Husbanken. Statistikken er en totaltelling som omfatter alle personer i privathusholdninger bosatt i landet ved utgangen av året. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2018b.

Statistikk om flyktninger

Opplysninger om blant annet fødeland og innvandringsgrunn er hentet fra Utlendingsdatabasen (UDB) hos Utlendingsdirektoratet (UDI). UDB gir informasjon om flyktninger som har fått oppholdstillatelse og tildelt et personnummer. Denne informasjonen blir videre en del av SSBs befolkningsstatistikk. For mer informasjon, se Statistisk sentralbyrå 2016e.

1.3. Om bruk av System for persondata (SFP)

I kapittel 1.2 er System for persondata (SFP) beskrevet. Siden én person kan ha flere statuser i SFP samtidig, er det gjort en prioritering i SFP. Tallene som blir presentert i kapittel 3 (arbeidsmarked) og 5 (sekundærflytting) kan dermed avvike noe fra regulær sysselsettingsstatistikk hvor man tar utgangspunkt i tilknytning til arbeidsstyrken. Arbeidsstyrken er summen av personer som er registrert som sysselsatte og helt arbeidsledige – altså de som tilbyr arbeidskraften sin på arbeidsmarkedet. I denne rapporten derimot, tar vi utgangspunkt i aktivitet.

Det er spesielt tallene for arbeidsledighet som kan bli avvikende mellom SSBs offisielle tall og datagrunnlaget for rapporten: i regulær sysselsettingsstatistikk regnes arbeidsledige som en del av arbeidsstyrken, mens de som er under utdanning regnes som utenfor arbeidsstyrken. I denne rapporten har vi regnet de som er under utdanning som aktive, og utdanning er dermed her en status som prioriteres foran registrert arbeidsledig: Dersom en person er registrert arbeidsledig, men også er under utdanning, regnes vedkommende som under utdanning og ikke som arbeidsledig.

Når det gjelder de andre statusene, f.eks. helserelaterte ytelser, kontantstøtte/enslig forsørger og sosialhjelp, er det mange som har disse i kombinasjon med blant annet arbeid, utdanning, introduksjonsprogram eller registrert arbeidsledige. I slike tilfeller er arbeid og annen aktivitet, samt registrert arbeidsledighet, prioritert.

I denne rapporten har vi følgende hovedkategorier, ut fra en prioritering av registrert status i SFP:

Aktive (sysselsatt/under utdanning)

Kategorien «*aktive*» er satt sammen av de som er registrert som sysselsatte, de som er registrert under utdanning, samt de som er registrert med en kombinasjon av sysselsetting og utdanning. For sammenligningsgruppene i befolkningen, har vi valgt å gruppere deltakere i introduksjonsprogrammet sammen med dem som er i utdanning. Dette gjelder ikke tidligere deltakere da gruppen av tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet naturlig nok ikke inneholder personer som deltar i introduksjonsprogrammet.

Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste regnes som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

Personer i grunnskoleopplæring blir i denne rapporten ikke regnet med i tallene for personer som er under utdanning. Grunnskole blir heller ikke regnet som utdanning i henhold til målsettingen om at minst 70 prosent av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet skulle være i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet program. Se kapittel 1.2 om System for persondata og faktaboks om grunnskole i kapittel 3.3.

Registrert ledig/på tiltak

Kategorien består av dem som er registrert arbeidsledige hos NAV og dem som deltar i et ordinært arbeidsmarkedstiltak. Personer som inngår i denne kategorien kan regnes som å ha noe tilknytning til arbeidslivet, da de er inne i et aktivt løp rettet mot sysselsetting.

Annen eller ukjent status

Personer med såkalt «annen eller ukjent status» inngår i en samlebetegnelse for den svakeste graden av tilknytning til arbeidsmarkedet. «Annen status» er en samlekategori for blant annet personer med nedsatt arbeidsevne som er på tiltak i regi av NAV, personer som mottar kontantstøtte og overgangsstønad, langtidssykmeldte og mottakere av økonomisk sosialhjelp. «Ukjent status» vil si at personen ikke er registrert i noen av de tilgjengelige datakildene vi bruker i statusrapporteringen for arbeidsmarkedstilknytning. Disse personene er dermed heller ikke sysselsatt, under utdanning, registrert ledige eller på arbeidsmarkedstiltak.

1.4. Populasjonen

Dette er tolvte gang SSB publiserer en rapport om tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Vi følger personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet siden 2005. Personer som, ifølge tilgjengelige data, kommer inn igjen i programmet på et senere tidspunkt (etter permisjon e.l.) telles bare én gang, og det er ved det siste avgangsåret. For kvinner som har hatt omsorgspermisjon i forbindelse med fødsel og som ikke har kommet tilbake igjen i programmet, regnes avgangsåret som året etter endt permisjon. Populasjonen beskrives nærmere i kapittel 2.

Vi har lagt vekt på at samme populasjon - personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet - skal følges i årene etter endt program. For å legge mer relevante data til grunn og ha data av høyere kvalitet, ble prosessen ved utarbeidelse av populasjonen revidert i 2013. Endringene som ble gjort er beskrevet i SSBs rapport 2014/15 (Enes (2014)).

Status for deltakelse i utdanning og arbeid i november gis fra og med året etter avsluttet introduksjonsprogram, jamfør den politisk fastsatte måloppnåelsen om at minst 70 prosent skal være i arbeid eller utdanning ett år etter endt program. Tall for deltakelse i arbeid og utdanning gis til og med 17 år etter avsluttet program (status i 2022 for dem som avsluttet i 2005).

1.5. Begreper og definisjoner

Avsluttet introduksjonsprogram

Deltakerne i introduksjonsprogrammet kan avslutte eller avbryte programmet av ulike grunner. Det vanligste er at de avslutter på grunn av endt program. Noen avbryter programmet på grunn av at de har fått lønnet arbeid eller skal begynne på utdanning. Andre avbryter på grunn av flytting eller utvandring. I noen tilfeller er det registrert at personen har avbrutt program ved å utebli fra programmet, eller at de har hatt fravær på grunn av permisjon eller sykdom i en periode, og deretter ikke deltatt i programmet igjen. I denne rapporten vil vi i teksten for enkelhets skyld omtale alt som *avsluttet*, uavhengig av om det er på grunn av endt eller avbrutt program av ulike årsaker. I kapittel 3.9 vises en oversikt over antall som avslutter programmet av de ulike årsakene.

Bosettingskommune

Kommunen hvor personer med flyktningbakgrunn ble bosatt eller bosatte seg etter å ha fått innvilget oppholdstillatelse. Primærflyktninger tildeles bosettingskommune av IMDi, mens sekundærflyktninger selv velger hvor de vil bosette seg. Det er rimelig å anta at de fleste sekundærflyktninger bosetter seg i samme kommune som primærflyktningene de tilknyttes.

Deltaker

Person som i løpet av referanseåret har vært registrert av en kommune som deltaker i introduksjonsprogrammet og mottaker av introduksjonsstønad.

EU-skalaen

EU-skalaen tilordner første voksne i husholdningen vekt = 1,0, deretter de neste voksne vekt = 0,5 og barn under 17 år vekt = 0,3. Ifølge denne ekvivalensskalaen må f.eks. en husholdning på to voksne og to barn ha en husholdningsinntekt tilsvarende 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferd.

Hovedinntektstaker

Den i husholdningen som har fått registrert høyest samlet inntekt blant inntektstakerne i husholdningen. I de tilfeller det ikke finnes noen inntektstaker i husholdningen, er eldste person hovedinntektstaker.

Inntekt etter skatt

Summen av husholdningens lønnsinntekter, næringsinntekter, kapitalinntekter (eksempelvis renteinntekter og avkastning på verdipapirer) og ulike overføringer (pensjoner, trygder, bostøtte, sosialhjelp, introduksjonsstønad, mv.). Husholdningens utlignede skatter og negative overføringer (underholdsbidrag og pensjonspremier i arbeidsforhold) trekkes fra. Selv om dette inntektsbegrepet omfatter de fleste kontante inntektene husholdningene mottar, må en være oppmerksom på at begrepet ikke omfatter viktige inntekter som også kan ha stor betydning for individenes velferdsnivå. Det gjelder for eksempel verdien av offentlige tjenester, verdien av hjemmeproduksjon og såkalte svarte inntekter. Inntekt av egen bolig inngår ikke i dette begrepet. Dermed er heller ikke renteutgifter trukket fra.

Introduksjonsordningen

Samlebetegnelse for introduksjonsprogrammet og introduksjonsstønad.

Inntekt etter skatt per forbruksenhet/Ekvivalentinntekt

For å kunne sammenligne inntektene til husholdninger som har forskjellig størrelse, er det vanlig at man justerer husholdningsinntekten ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. Man beregner da inntekt etter skatt per forbruksenhet. Forbruksvektene skal både ta hensyn til at store husholdninger trenger høyere inntekt enn mindre husholdninger for å ha tilsvarende levestandard, men også at store husholdninger vil ha stordriftsfordeler når det gjelder flere forbrugsgoder (for eksempel TV, vaskemaskin, avis, elektrisitetsutgifter, etc.). Det eksisterer flere typer ekvivalensskalaer. I denne rapporten bruker vi den såkalte EU-skalaen (se ovenfor).

Kapitalinntekter

Omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, realisasjonsgevinster og andre kapitalinntekter i løpet av kalenderåret. Til fradrag kommer årets realisasjonstap.

Kohort

Omfatter alle som avsluttet introduksjonsprogrammet et gitt år frem til 2019. Denne rapporten dekker i alt 17 kohorter, en for hvert år fra 2005 til og med 2021.

Sekundærflytting

Videre flytting fra den første kommunen en person med flyktningbakgrunn er bosatt i (bosettingskommunen) etter at han eller hun fikk opphold i Norge. Flytting ut av landet hører ikke

med under definisjonen. Alle flyttinger (innenfor landet) er benevnt som sekundærflyttinger, selv om det kan være flytting nummer to, tre, eller lengre ut i rekken.

Landbakgrunn

Landbakgrunn konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner – og viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødt, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte en treffer på i rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar.

Lavinntekstgrense

I denne rapporten definert som en inntekt lavere enn 60 prosent av medianinntekten i befolkningen etter EU-skalaen. Lavinntekt beregnes ut fra inntekt etter skatt per forbruksenhet.

Lavinntektsgruppe

Personer som har en årlig ekvivalentinntekt under lavinntekstgrensen.

Medianinntekt

Det inntektsbeløpet som deler en gruppe i to like store halvdel, etter at inntekten er sortert stigende (eller synkende). Det vil altså være like mange personer med en inntekt over som under medianinntekten.

Overføringer

I samlebetegnelsen overføringer, inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Disse er samlet i noen hovedbegreper i figurer og tabeller i denne publikasjonen: «Sosiale stønader» omfatter bostøtte, sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. I «Familiestønader» inngår barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad. Restkategorien «Andre overføringer» omfatter her blant annet arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, uføreytelser, foreldrepenger, sykepenger, dagpenger ved arbeidsløshet, og supplerende stønad til eldre uten opptjente pensjonsrettigheter.

Samlet inntekt

Summen av yrkesinntekter, kapitalinntekter, skattepliktige og skattefrie overføringer, i løpet av kalenderåret.

Sysselsatte

Sysselsatte består av både lønnstakere og selvstendig næringsdrivende. SSB følger definisjonen fra Internasjonal Labour Organization (ILO), der sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon eller lignende. For sysselsatte med flere arbeidsforhold i referanseuken fastsettes ett som det viktigste.

Lønnstakere

Lønnstakere omfatter alle sysselsatte som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn og lignende. For lønnstakere med flere arbeidsforhold er ett fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).

Tiltak i introduksjonsprogrammet

Opplæring i norsk og samfunnskunnskap er hovedtiltaket i introduksjonsprogrammet. Samfunnskunnskap skal undervises i et språk deltakeren forstår. I tillegg til vanlig norskundervisning, tilbys også tiltak som er utenom tradisjonell klasseromsundervisning, som for eksempel språkpraksis på en arbeidsplass. Tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til arbeidslivet kan være arbeidspraksis eller andre tiltak i regi av NAV, yrkesprøving, dataopplæring, osv. Yrkesprøving er en metode for realkompetansevurdering som dokumenterer både teoretiske kunnskaper og praktiske ferdigheter.

Utdanningsnivå

Angir befolkningens høyeste utdanningsnivå per 1. oktober og omfatter både utdanning som personen har tatt med seg fra utlandet og som er oppnådd i Norge. Siden flykningene er nokså nye i Norge, er det primært utdanning ved ankomst som inngår. Kilden er SSBs datasystem for utdanning, nedfelt i SFP.

Yrkesinntekter

Summen av lønnsinntekter og næringsinntekter i løpet av kalenderåret. Sykepenger og foreldrepenger er ikke inkludert i yrkesinntekt etter 2006.

Vedvarende lavinntekt

En vanlig måte å definere vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på flere år – for eksempel 3 år – og deretter å definere alle dem med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn for eksempel 50 prosent eller 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntektshusholdning. For å ta hensyn til at husholdninger er ulikt sammensatt, justeres i tillegg inntekten etter forbrukenheter. Vi summerer da husholdningens samlede inntekter etter skatt, og deler den på en forbruksvekt. Vi benytter her EUs skala for forbruksvekter, som betyr at første voksne får vekten 1, andre voksne får vekten 0,5 og barn får vekt 0,3. I praksis betyr det at en barnefamilie med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger så høy som en enslig for å ha samme økonomiske velferdsnivå.

Dette er en metode som ofte blir benyttet i SSBs rapporter om økonomi og levekår for ulike lavinnteksgrupper (se bl.a. Hattrem (2022)). I denne rapporten bruker vi i vedvarende lavinntekt i betydningen «under 60 prosent av mediangjennomsnittet over tre år». Det betyr også at kun personer som har vært bosatte i alle de tre årene regnes med i statistikken. I tillegg benytter vi en tilnærming der vi tar utgangspunkt i lavinntektsgrensen fra et gitt år, og bare prisjusterer denne.

1.6. Innhold i rapporten

Avgrensninger

Denne rapportens hovedmålsetting er å gi en deskriptiv oversikt over status på arbeidsmarked samt inntektssituasjon i en så lang tidsperiode som mulig etter avsluttet introduksjonsprogram for tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Rapporten søker ikke dyptliggende forklaringer bak de funnene som gjøres.

Rapporten følger tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet som avsluttet programmet i årene fra 2005 til og med 2019. For disse gruppene blir det gitt status for deltakelse i utdanning og arbeid, og det blir også redegjort for inntektssituasjonen til disse personene. Vi følger dem fra 2010 og til og med 2020, altså inntil 15 år etter avsluttet program for de som avsluttet for lengst tid siden (2005-kohorten).

Etter hvert som årene går er det en rimelig antakelse at effekten av deltakelse i introduksjonsprogrammet tynnes ut, og mange andre faktorer kan ha vel så stor betydning for hvorvidt vedkommende er i utdanning eller arbeid. Dette kan blant annet være forhold ved det lokale arbeidsmarkedet, konjunkturutviklingen generelt og personlige egenskaper eller valg som den tidligere deltakeren har foretatt etter avsluttet introduksjonsprogram.

Inndeling av rapporten

Kapittel 1 er et innledningskapittel som gir informasjon om introduksjonsordningen, datagrunnlaget, begreper og definisjoner samt en kort oppsummering om innhold i rapporten.

Kapittel 2 gir en populasjonsoversikt og demografisk beskrivelse over alle årganger av tidligere deltakere fra og med 2005 til og med 2021.

I kapittel 3 ser vi på status på arbeidsmarkedet i 2022 for alle avgangskohortene fra og med 2005 til og med 2021. Dette kapitlet er dermed en tverrsnittanalyse med fokus på arbeidsmarkedssituasjonen kun i 2022. Vi sammenlikner de ulike kohortenes resultater, og ser spesielt på i hvilken grad botid etter avsluttet program betyr noe for hvordan de tidligere deltakerne klarer seg på arbeidsmarkedet.

Kapittel 4 beskriver inntektssituasjonen i 2022 for alle avgangskohortene fra 2005 til 2021. Vi ser både på inntektens nivå, sammensetning og fordeling ved å ta hensyn til den husholdningen som vedkommende tilhører.

I kapittel 5 ser vi på bosettings- og flyttemønsteret (sekundærflytting) blant de tidligere deltakerne. Hvor bofaste er de etter programslutt, hvor flytter de og hva betyr evt. flytting for arbeidsmarkeds- og inntektssituasjonen? Er det slik at de som flytter oppnår noe i form av bedre tilpasning på arbeidsmarkedet eller bedre inntektsforhold?

For at kapitlene skal kunne leses uavhengig av hverandre har vi i hvert kapittel valgt å gjengi en del viktig informasjon om datagrunnlaget, definisjoner samt resultater når det er hensiktsmessig.

Sammenligningsgrupper

For å sette deltakelse i arbeid og utdanning blant tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet inn i et større perspektiv, vil vi i denne rapporten sammenlikne tidligere deltakere med en så bred sammenligningsgruppe som mulig.

Som tidligere nevnt, er introduksjonsprogrammet for personer i aldersgruppen 18- 55 år. Dersom de bruker to år på programmet, er de mellom 20 og 57 når de er ferdige. Siden hovedfokus i denne rapporten er å studere lengre tidsserier, helt opp mot 15 år etter avsluttet introduksjonsprogram, har vi valgt å benytte aldersgruppen 20-66 år i befolkningen som sammenligningsgruppe, både i delene som omhandler arbeidsmarkedet og i delene som omhandler inntektsforhold

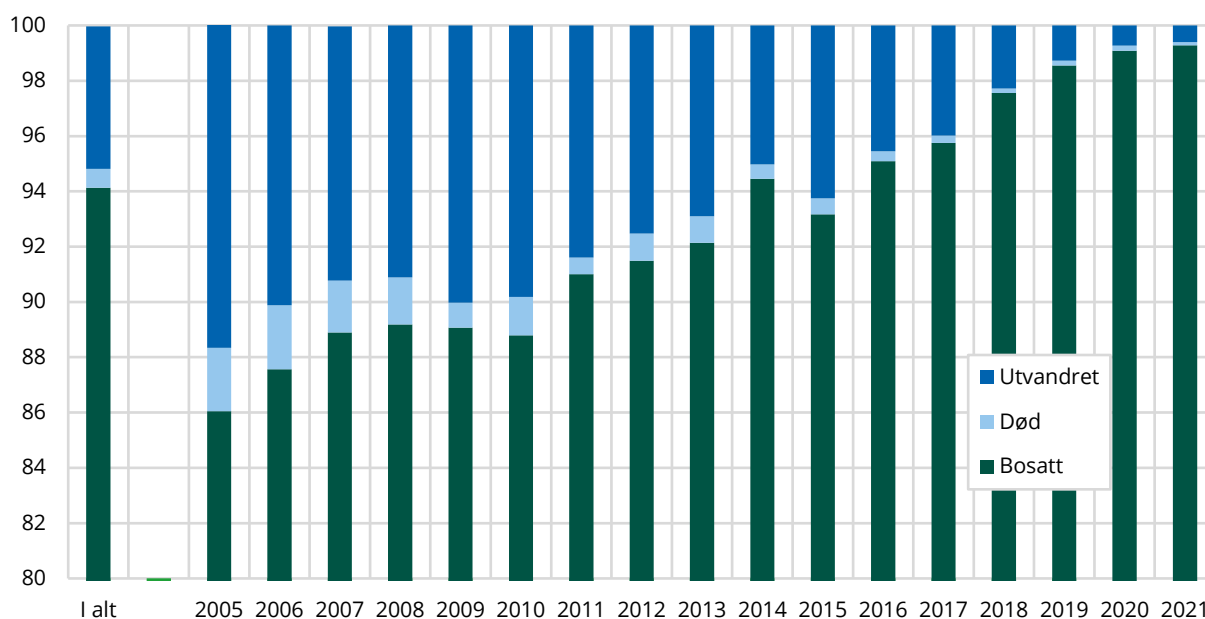
2. Hvem er de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen?

Hovedfunn fra kapittelet:

- Rundt 95 prosent av alle som hadde avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 var fremdeles bosatte i Norge i 2022.
- Flest deltakere som avsluttet introduksjonsprogrammet var det i 2018 og 2019 med om lag 8 000 personer.
- Eritrea, Syria og Somalia er de landene med flest deltakere som har gjennomført introduksjonsprogrammet.
- Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet bor mer i sentrale strøk av landet sammenlignet med befolkningen generelt.

I dette kapittelet tar vi for oss alle personer som hadde gjennomført introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2021, og som fremdeles var bosatt i landet i november 2022. I løpet av denne perioden hadde om lag 70 000 personer gjennomført introduksjonsprogrammet, og av disse var om lag 66 600, eller 94 prosent, fremdeles bosatt i landet ved utgangen av 2022. Figur 2.1 viser andel av de forskjellige avgangskohortene som fremdeles var bosatt i 2022. Det er naturlig nok stor forskjell mellom de tidlige kohortene og de senere når det gjelder andel som fremdeles er bosatt i landet, og andelen øker fra 86 prosent for 2005-kohorten, til 99 prosent for 2020- og 2021-kohortene.

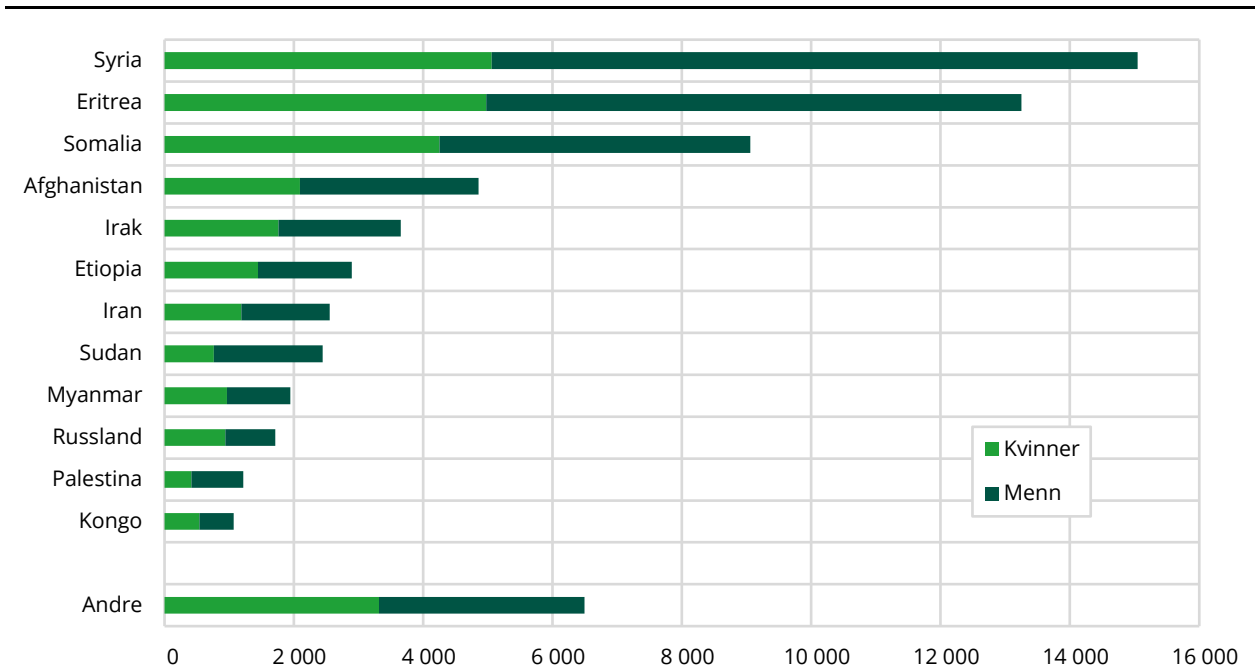
Figur 2.1 Bosettingsstatus etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status per 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Av dem som har gjennomført introduksjonsprogrammet i løpet av perioden fra 2005 til 2021 var det totalt sett flest personer fra Syria (drøyt 15 000), Eritrea (drøyt 13 000) og Somalia (drøyt 9 000) (se figur 2.2). Totalt sett er det klart flere menn enn kvinner som har gjennomført programmet, med 58 mot 42 prosent, men samtidig ser vi også at kjønnsfordelingen varierer endel fra land til land. Størst overvekt av menn er det fra Syria og Sudan med i underkant av 70 prosent, mens det fra Russland og Kongo er en svak overvekt av kvinner.

Figur 2.2 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, etter landbakgrunn og kjønn. Bosatte 2022. Antall

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Størrelsen og sammensetningen av de ulike avgangskohortene med tanke på landbakgrunn har variert mye, avhengig av flyktingestrømmene som har ankommet landet i perioden fra 2005 til 2021. Tabell 2.1 viser at antall deltakere som har avsluttet introduksjonsprogrammet har økt fra om lag 1 500 i 2005 til om lag 8 000 i både 2018 og 2019. Vi ser imidlertid en nedgang i antall deltakere som avslutter programmet i 2020 og 2021, det var knappe 5 000 som avsluttet i 2020 og drøyt 3 000 som avsluttet programmet i 2021. Dette henger sammen med en stor tilslutning av flyktninger i årene 2014 til 2016 (Statistisk sentralbyrå, 2024e). Mange av disse avsluttet introduksjonsprogrammet før inngangen til 2020. Koronapandemien kan også forklare det avtagende antallet som avslutter programmet etter 2019. Som følge av pandemien vedtok stortinget en midlertidig lov som åpnet for permisjoner og utsettelse av programmet (Kavli og Lillevik, 2020).

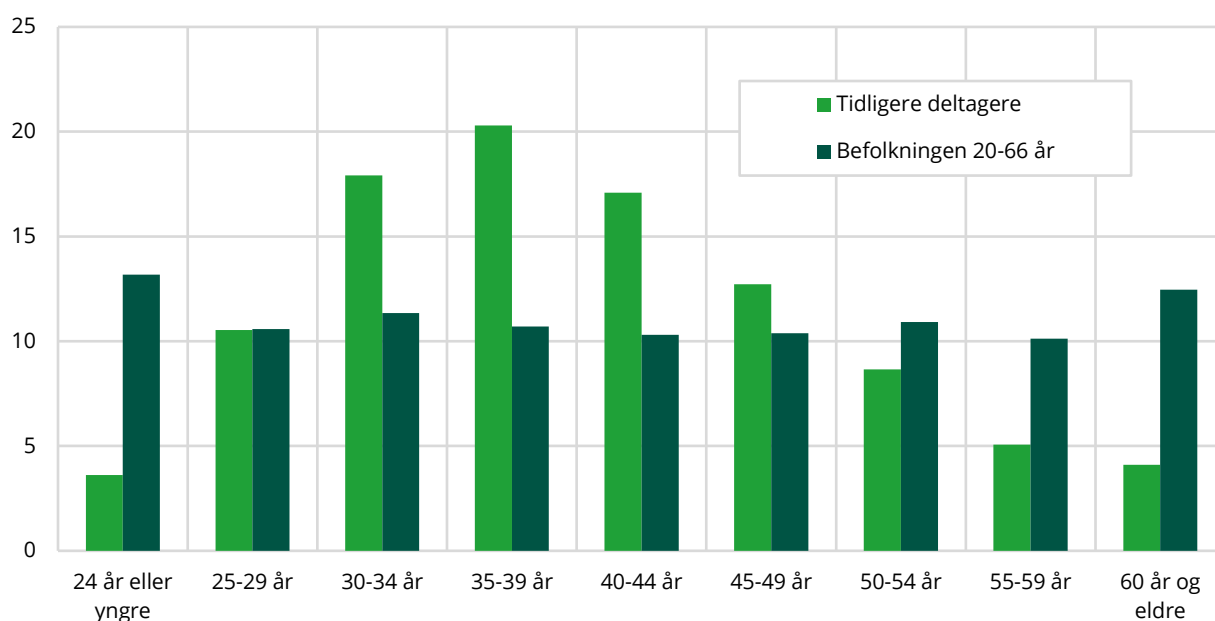
Landfordelingen har endret seg over tid. Mens det fra land som Somalia, Afghanistan og Irak har vært deltakere jevnt over i hele perioden, har det kommet mange flyktninger fra Eritrea (fra 2011) og Syria (fra 2015) først i de senere årene. Land som Myanmar og Russland har motsatte tendens, vi ser at mange flyktninger fra Myanmar (fra 2006 til 2013) og Russland (fra 2005 til 2010) kom de første årene etter at introduksjonsordningen ble innført. Antallet flyktninger som avsluttet programmet fra disse landene har imidlertid avtatt betydelig i senere tid.

Tabell 2.1 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, etter avslutningsår og landbakgrunn. Bosatte 2022. Antall

Land- bakgrunn/ Kohort	Syria	Eritrea	Somalia	Afghani- stan	Irak	Etiopia	Iran	Sudan	Myanmar	Russland	Pale- stina	Kongo	Andre	Total
Total	15 045	13 250	9 059	4 855	3 652	2 898	2 554	2 443	1 945	1 714	1 216	1 071	6 495	66 197
2005	10	8	303	230	246	34	162	13	28	138	21	29	355	1 577
2006	15	33	513	412	238	48	137	28	132	248	58	34	541	2 437
2007	21	50	392	297	264	55	70	21	205	311	42	98	519	2 345
2008	13	103	318	210	233	68	41	21	238	233	42	92	490	2 102
2009	25	144	316	180	234	85	60	6	303	181	128	112	435	2 209
2010	16	261	364	235	361	124	64	33	269	144	235	77	455	2 638
2011	27	687	386	364	423	211	110	47	179	81	292	36	380	3 223
2012	20	905	569	498	334	231	160	92	161	65	159	32	345	3 571
2013	42	1 061	671	404	201	207	212	116	158	63	75	30	345	3 585
2014	76	898	867	341	144	208	206	170	128	59	53	22	335	3 507
2015	305	896	1 108	270	106	238	239	266	82	51	28	42	280	3 911
2016	728	1 217	1 186	238	106	271	168	288	32	41	13	70	240	4 598
2017	1 781	1 854	920	268	67	295	182	312	10	38	22	59	320	6 128
2018	3 355	2 291	597	309	125	299	154	474	7	23	23	53	364	8 074
2019	4 505	1 513	305	227	241	277	287	319	9	10	14	31	389	8 127
2020	2 534	808	165	213	219	146	206	139	1	14	6	65	320	4 836
2021	1 572	521	79	159	110	101	96	98	3	14	5	189	382	3 329

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Aldersfordelingen i de ulike avgangskohortene er beskrevet i tidligere rapporter (Lunde 2020, Lunde og Lysen 2018, Enes og Viggen 2016 og Enes 2014). Figur 2.3 viser at for alle kohortene samlet i 2022 er fordelingen noe ulik den vi finner i befolkningen. Aldersfordelingen for de tidligere deltakerne er noe mer konsentrert i aldersgruppene mellom 30 og 45 år enn hva som er tilfelle for befolkningen mellom 20 og 66 år. Dette gjelder både for kvinner og menn.

Figur 2.3 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter aldersgruppe (alder ved utgangen av 2022). Bosatte 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2 Viser fylkestilhørigheten blant de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet ved utgangen av 2022. Tabellen gir oversikt over hvor de tidligere deltakerne bodde i 2022 totalt sett, og

fordelt på de 12 best representerte landene. Vi ser at flest av de tidligere deltakerne bodde i Oslo og Akershus, med henholdsvis 15 og 14 prosent. Grunnen til at mange av de tidligere deltakerne bor i Oslo og Akershus er at mange flytter til mer sentralt liggende kommuner etter programslutt. Dette kommer vi tilbake til i kapittel 5. På den andre siden er det få tidligere deltakere som bor i de nordnorske fylkene (Nordland, Troms og Finnmark). Om lag 3 prosent av alle tidligere deltakere bodde i Nordland og Troms, og rundt 1 prosent bor i Finnmark.

Tidligere deltakere fra Somalia er overrepresentert i Oslo med en andel på rundt 30 prosent. Myanmarere skiller seg ut med en markant underrepresentasjon i Oslo. Kun 6 prosent av de tidligere deltakerne fra Myanmar bor i Oslo, mot 15 prosent for alle tidligere deltakere sett under ett. Myanmarerne bor i større grad i Agder og Rogaland, med henholdsvis 15 og 16 prosent. palestinerne bor i større grad enn andre tidligere deltakere i Vestland, totalt sett bor om lag 10 prosent av alle tidligere deltakere i Vestland, mot 17 prosent for tidligere deltakere fra Palestina. Irakere er overrepresentert i Østfold, 13 prosent av de tidligere deltakerne fra Irak bor i Østfold, mot 7 prosent totalt.

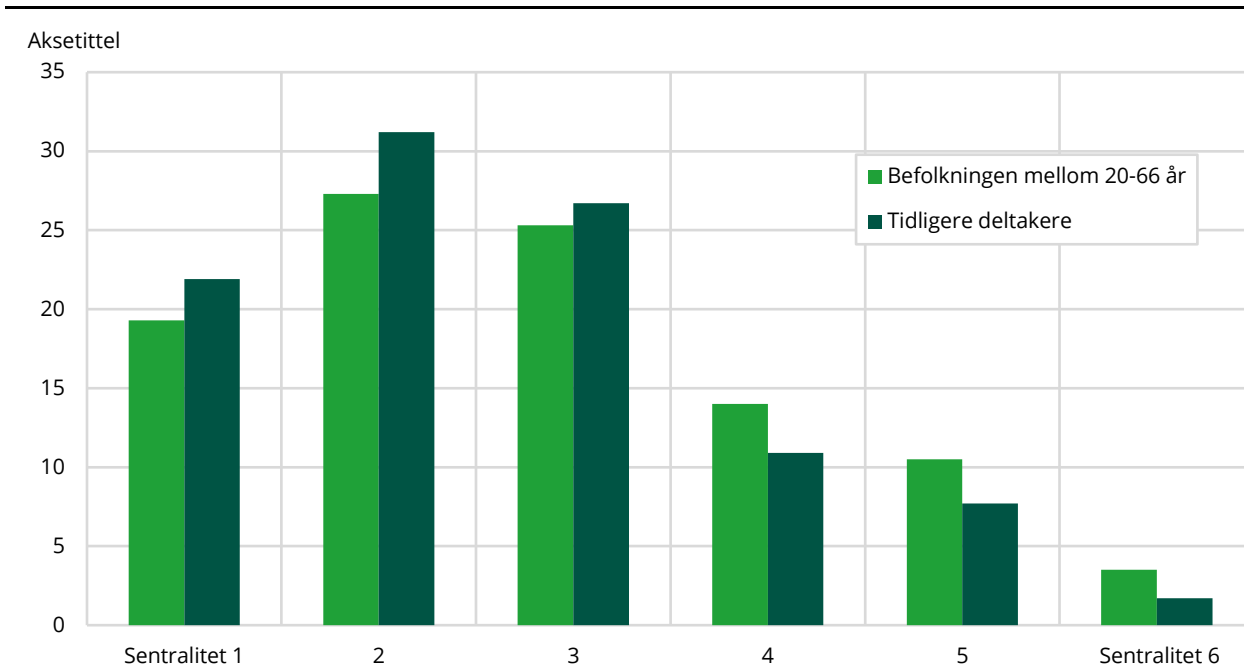
Tabell 2.2 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter bosettingsfylke (fylke ved utgangen av 2022). Bosatte 2022. Prosent

Fylke/land- bakgrunn	Agder	Akershus	Buske- rud	Finn- mark	Inn- landet	Møre og Roms- dal	Nord- land	Oslo	Roga- land	Tele- mark	Troms	Trønde- lag	Vest- fold	Vest- land	Østfold
Total	7	14	6	1	6	4	3	15	8	4	3	8	4	10	7
Andre	9	14	7	1	5	3	3	14	9	5	2	7	3	10	9
Kongo	7	11	8	1	8	8	6	10	7	5	3	10	2	10	5
Palestina	9	10	7	1	5	4	2	12	8	6	1	5	7	17	7
Russland	9	25	8	1	5	1	1	17	11	3	1	3	3	4	7
Myanmar	15	9	6	0	9	11	2	6	16	7	4	8	0	5	2
Sudan	6	11	6	1	5	5	7	14	7	3	4	11	5	9	5
Iran	7	23	8	0	6	4	2	15	5	4	1	7	3	5	8
Etiopia	5	14	6	1	6	3	4	22	9	2	3	8	2	12	3
Irak	6	14	8	1	6	3	3	18	5	4	2	5	6	7	13
Afghanistan	7	19	9	1	6	2	3	15	9	4	2	7	5	5	7
Somalia	4	11	5	1	4	3	4	29	6	4	3	5	4	9	9
Eritrea	7	15	6	1	8	6	4	11	8	3	3	11	4	11	4
Syria	8	11	5	1	5	5	4	12	8	4	3	9	6	12	9

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.4 viser befolkningen mellom 20 og 66 år og de tidligere deltakerne i introduksjonsordningen etter sentralitet. Sentralitet 1 er kategorisert som mest sentralt, og omfatter Oslo og de omkringliggende kommunene til Oslo. Sentralitet 6 er de minst sentrale kommunene i Norge. Fra figur 2.4 ser vi at de fleste tidligere deltakerne er bosatt i sentralitet 2 (31 prosent), det samme gjelder befolkningen generelt (27 prosent). Det er større andeler tidligere deltakere i sentralitet 1-3, enn det er i befolkningen generelt. I sentralitet 4-6 er bildet motsatt her bor en større andel av befolkningen generelt sammenlignet med de tidligere deltakerne. Hvis vi ser på de tidligere deltakerne brutt ned på enkeltland (se tabell A1 i appendiks) ser vi at tidligere deltakere fra Russland og Somalia i størst grad bor i sentralitet 1, med andeler på henholdsvis 31 og 34 prosent. Flyktninger fra Myanmar er de som i minst grad bosetter seg i eller rundt Oslo, med en andel på om lag 9 prosent. Kongolesere og Myanmarere bor i størst grad i sentralitet 5 (rundt 12, 5 prosent for begge land). Dette innebærer at tidligere deltakere fra disse landene er overrepresentert i sentralitet 5 sammenlignet med befolkningen generelt.

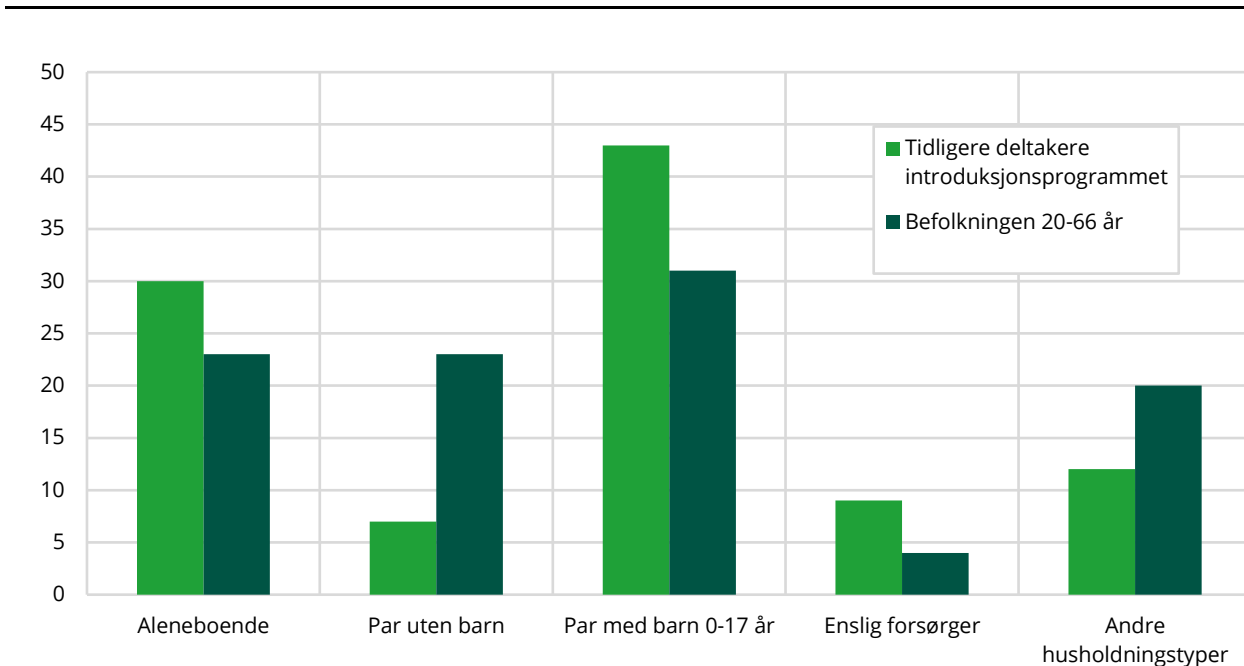
Figur 2.4 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen i alderen 20-66 år etter sentralitet i 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I figur 2.5 gis det en oversikt over hvilken type husholdning de tidligere deltakerne tilhører. Kilden er her SSBs inntektsstatistikk for husholdninger, og viser husholdningstilhørigheten i 2022. Av figuren ser vi at av de om lag 66 000 tidligere deltakere, var det hele 43 prosent som bodde i parhusholdninger med barn, mens vel 30 prosent var aleneboende. 9 prosent av husholdningene var enslige forsørgere, 7 prosent par uten barn og 12 prosent tilhørte andre husholdningstyper.

Figur 2.5 Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter husholdningstype i 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3. Status på arbeidsmarkedet i 2022

Hovedfunn fra kapittelet:

- 67 prosent av alle som hadde avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 var i arbeid eller utdanning i 2022 ...
- ... og 61 prosent av dem var sysselsatte
- Kvinner har lavere sysselsettingsandel enn menn – men forskjellene minsker jo lengre tid det går etter avsluttet introduksjonsprogram
- Personer med bakgrunn fra Eritrea og Myanmar var i størst grad tilknyttet arbeidsmarkedet i 2022

I dette kapittelet vil vi ta for oss alle personer som hadde gjennomført introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til 2021, og som fremdeles var bosatt i landet i november 2022. Vi vil se både på status på arbeidsmarkedet, hva utdanningsbakgrunn betyr, samt yrkestilpasning, arbeidssted og arbeidstid for de som er lønnstakere.

Et av hovedmålene med introduksjonsordningen er å få nyankomne flyktninger og deres familiegjennforente raskt i arbeid eller utdanning. I rapportserien om de tidligere deltakerne har vi sett at andelen deltakere i arbeid eller utdanning året etter fullført introduksjonsprogram har ligget på om lag 60 prosent for de fleste avgangskohorter siden 2005. Samtidig har andelen økt til opp mot 75 prosent 4 år etter programslutt. I dette kapittelet har vi slått sammen alle avgangskohortene fra 2005 til 2021, og ser hvordan de tidligere deltakerne klarer seg på arbeidsmarkedet i november 2022. Vi vil dermed kunne sammenligne kohortene og se i hvilken grad det er forskjeller mellom dem som akkurat har avsluttet programmet og dem som har hatt lengre tid på seg til å tilpasse seg arbeidsmarkedet.

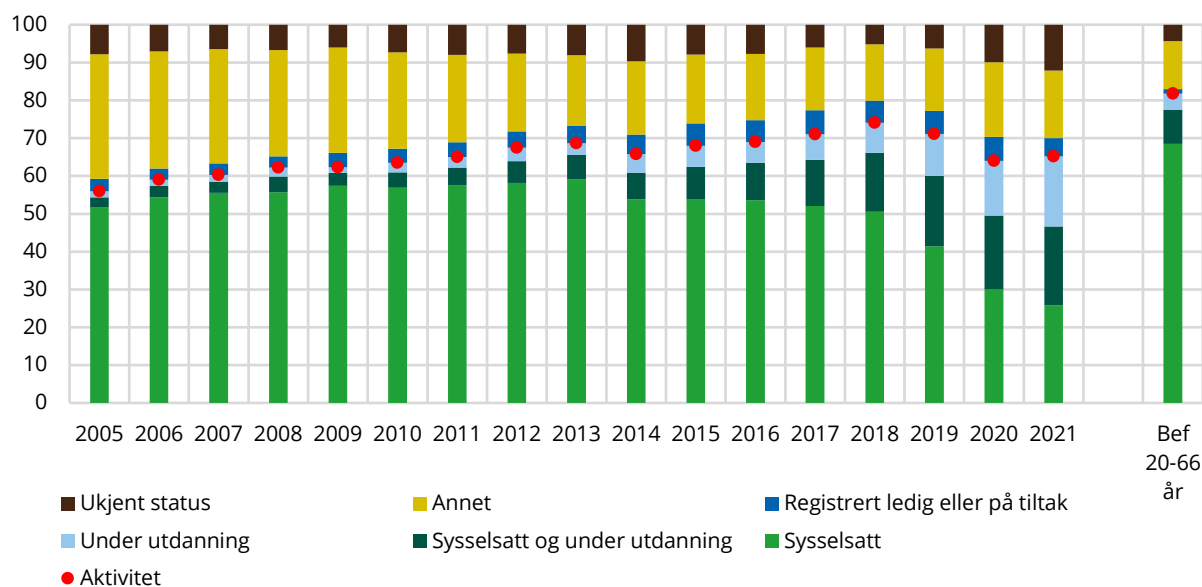
En relevant sammenlikning av sysselsettingstallene for de tidligere deltakerne kan være mot SSBs offisielle tall over sysselsetting blant innvandrere, selv om denne statistikken også omfatter arbeidsinnvandrere og andre som ikke har deltatt i introduksjonsprogrammet. Denne statistikken viser at 69 prosent av alle innvandrere i alderen 20-66 år var sysselsatt per 4. kvartal 2022. Det er imidlertid relativt store forskjeller i sysselsettingsandelene avhengig av landbakgrunn. Lavest andel sysselsatte finner vi blant innvandrere med bakgrunn fra Afrika med en andel på 61 prosent. I befolkningen eksklusive innvandrere var tilsvarende andel 80 prosent (se SSB 2020b).

Andel arbeidsmarkedstilknyttede reduseres i årene etter avsluttet program

I figur 3.1 sammenlignes avgangskohortene fra 2005 til 2021 når det gjelder arbeidsmarkedsstatus i 2022. Mønsteret vi ser er at de som kommer best ut på arbeidsmarkedet i 2022 er de som hadde avsluttet programmet 3 til 5 år tidligere, altså kohortene 2019, 2018 og 2017. Her var andelen aktive på over 70 prosent, mens andelen for dem som avsluttet programmet tilbake i 2005 var nede i 56 prosent.

Dette mønsteret er i tråd med funn i lignende tidligere undersøkelser (Lunde og Lysen, 2019 og 2022). Hovedårsaken er at andelen under utdanning i hver kohort reduseres etter hvert som tiden går siden avsluttet program. Når alle som er ferdige med utdanningsløpet ikke går direkte ut i arbeid, får vi en reduksjon i samlet andel som er aktive på arbeidsmarkedet. Andelen under utdanning var høyest for dem som avsluttet programmet i 2021 (40 prosent), mens den var nede under 5 prosent for dem som avsluttet før 2010. Figur 3.1 viser status på arbeidsmarkedet i 2020 for hver avgangskohort fram til og med 2021.

Figur 3.1 Status på arbeidsmarkedet, etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogram i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2022. Prosent

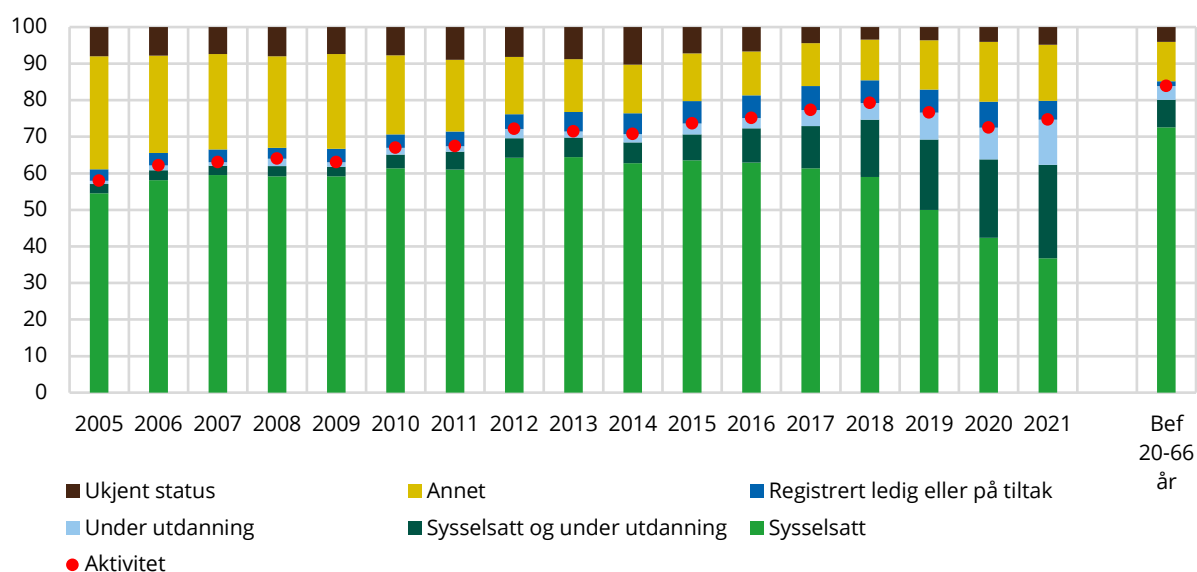

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå.

Figuren viser at etter hvert som andelen under utdanning går ned i årene etter programslett, skjer det ikke en tilsvarende økning i andel sysselsatte. Andel sysselsatte (inkludert sysselsatte som tar utdanning samtidig) øker fra knappe 50 prosent for dem som avsluttet i 2021, til drøyt 60 prosent for dem som var ferdig i 2009-2018. For kohortene som avsluttet før 2009 er det en svakt nedadgående tendens i sysselsetting, ned til 54 prosent for 2005-kohorten. Som en følge av dette får vi økte andeler personer utenfor arbeidsmarkedet. Andelen med «annet» (for det meste helserelaterte ytelser) øker etter antall år siden avsluttet program, fra ca. 15-20 prosent for kohortene etter 2013, til ca. 20-30 prosent for dem som avsluttet før dette. For de fleste i denne kategorien er det uføretrygd som gjelder.

Andel kvinner og andel menn som er aktive (sysselsatt og/eller i utdanning) i årene etter avsluttet introduksjonsprogram har en noe forskjellig utvikling. Vi ser av figur 3.2 og 3.3 at det er høyere andel aktive blant menn enn blant kvinner i alle avgangskohorter, men samtidig at avstanden mellom kvinner og menn er mindre i de kohortene som avsluttet programmet for lengst tid siden.

Figur 3.2 Status på arbeidsmarkedet, etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Menn. Per november 2022. Prosent

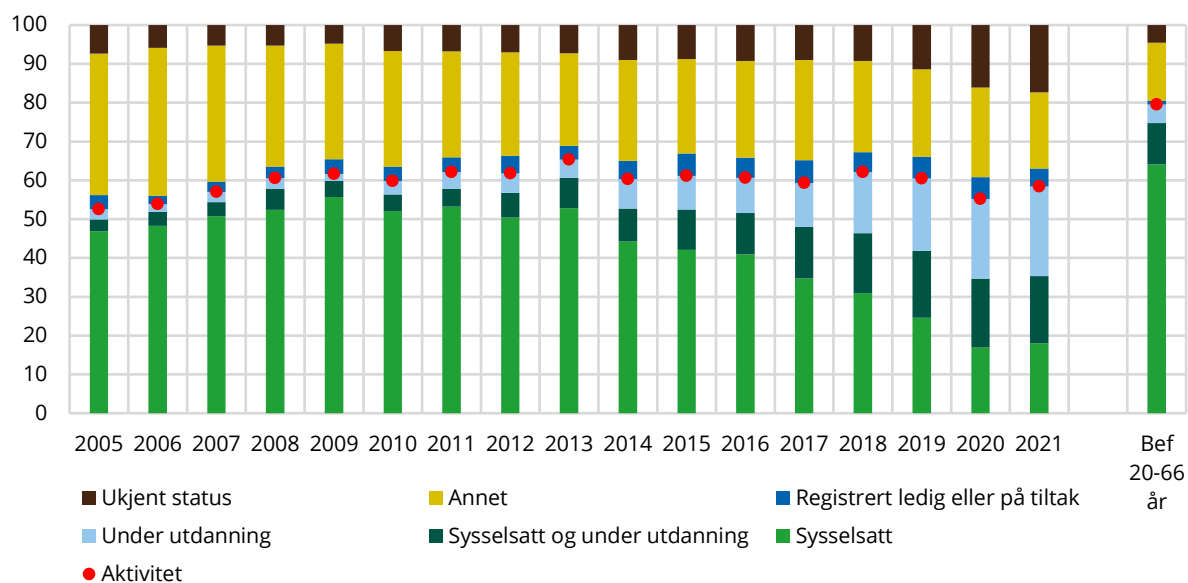

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå.

Selv om kvinnes sysselsettingsandel starter på et lavere nivå året etter avsluttet introduksjonsprogram, får vi over tid en klar tilnærming av andel menn og andel kvinner som er aktive. Blant menn finner vi størst andel aktive blant dem som avsluttet programmet i 2017, 2018 og 2019 med 77 prosent i 2017 og 2019 og 79 prosent i 2018. Deretter går andelen gradvis ned fram til 2005-kohorten, hvor andelen var 58 prosent. For kvinner var andelen størst helt tilbake til 2013-kohorten, med 65 prosent, for så å gå noe ned til rundt 50 prosent for 2005-kohorten som avsluttet programmet 17 år før måletidspunktet.

Blant kvinner er det en større andel enn blant menn i «Annet»-kategorien, dvs. som er uføretrygdet, dette gjelder for alle kohorter. For begge kjønn er denne andelen størst blant de tidligste kohortene, og blant dem som avsluttet i 2005 var andelen såpass høy som ca. 30 prosent blant menn og 36 prosent blant kvinner.

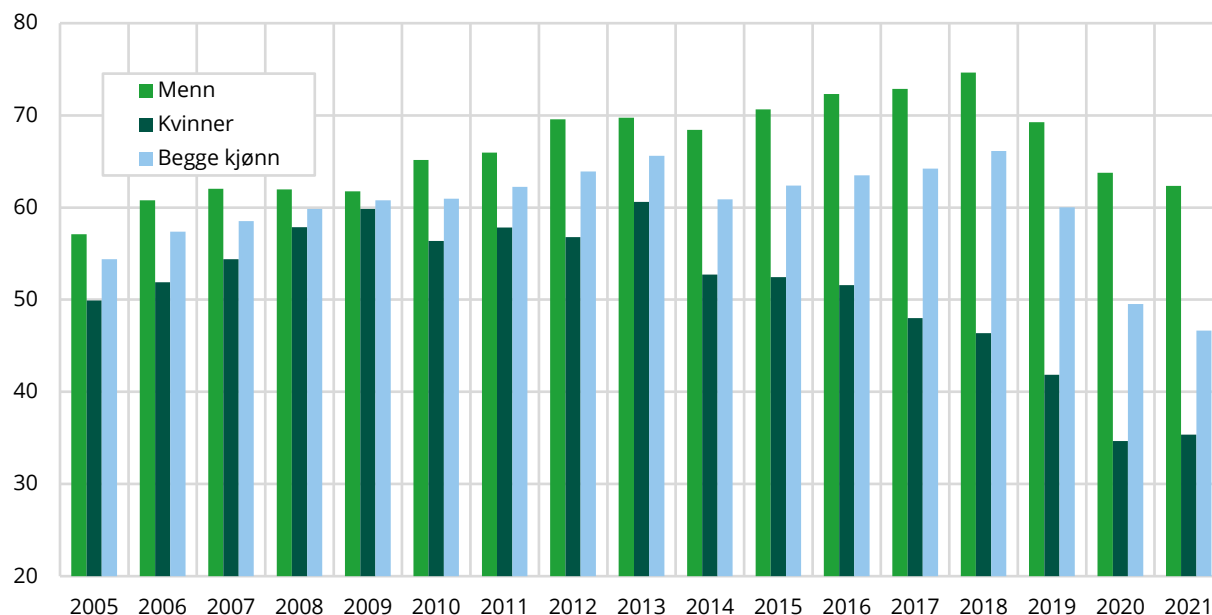
Figur 3.3 Status på arbeidsmarkedet etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Kvinner. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå.

Ved å se på utviklingen bare for dem som er sysselsatte utelates effekten av at andel i utdanning går ned etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram. Figur 3.4 viser at andel sysselsatte kvinner og menn jevner seg ut etter hvert som årene går. For menn ser vi at andel sysselsatte når sitt høyeste nivå for dem som avsluttet programmet fire år før måletidspunktet (2022) i 2018, med 75 prosent. Deretter går andelen ned mot 57 prosent for dem som avsluttet for 17 år siden i 2005. Blant kvinnene som avsluttet programmet i 2005 er rundt 50 prosent sysselsatt. I kohortene som følger øker sysselsettingsandelen frem mot de som avsluttet i 2013 (61 prosent). For de kohortene som avsluttet programmet etter 2013 går andelen gradvis ned frem til 2020. 2020 og 2021 kohortene har en sysselsettingsandel på om lag 35 prosent.

Figur 3.4 Andel sysselsatte per november 2022, etter avgangskohort og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent

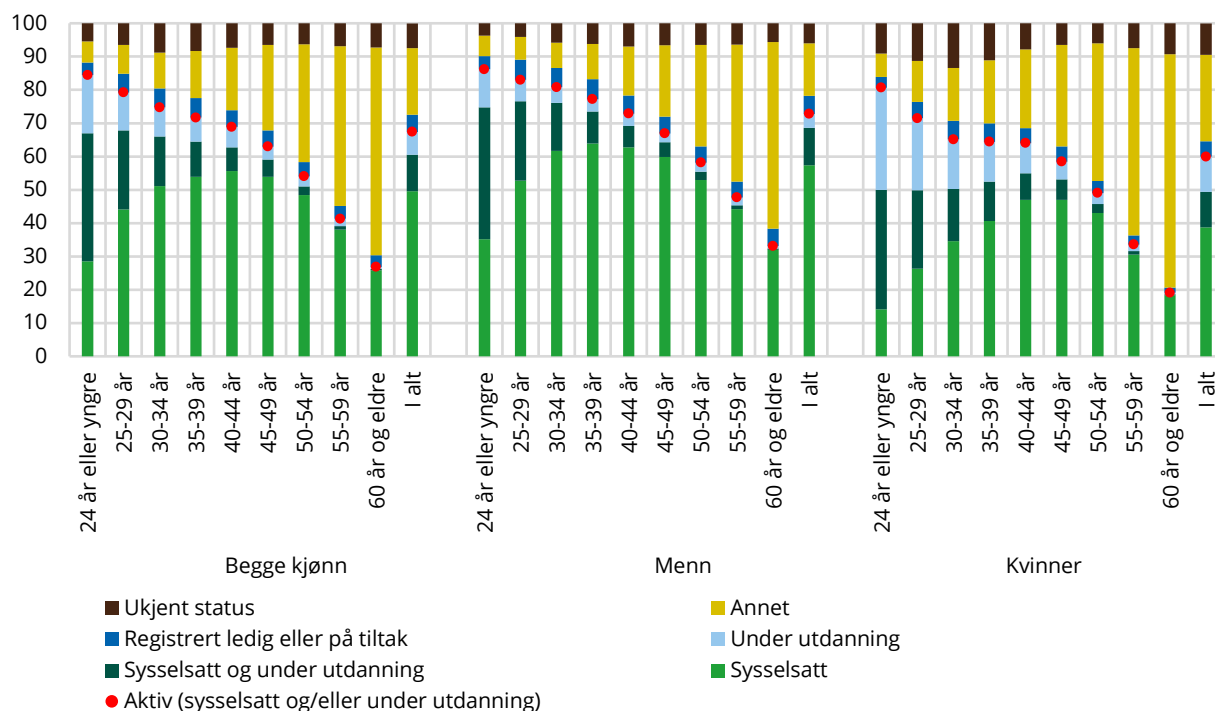
Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå.

3.1. 8 av 10 under 25 år i arbeid eller utdanning

Andelen sysselsatte i de ulike aldersgruppene i 2022, vil være påvirket av at det er en større andel personer i de yngste aldersgruppene i de siste kohortene (2020 og 2011 spesielt). Disse har hatt kortere tid på seg til å komme ut i arbeidslivet i forhold til de kohortene som avsluttet for lengre tid siden.

Likevel er det slik at andel aktive (i arbeid eller utdanning) var størst for aldersgruppen 20-24 år, nær 85 prosent. Deretter går andelen gradvis ned for hver aldersgruppe, til vel 70 prosent for dem mellom 40 og 44 år, og under 55 prosent for dem mellom 50 og 54 år. Andelen aktive menn er hele tiden om lag 10 prosentpoeng større enn for aktive kvinner. Ser vi bare på de sysselsatte, er andelen størst i aldersgruppene mellom 25 og 50 år for både menn og kvinner.

Figur 3.5 Status på arbeidsmarkedet etter aldersgrupper og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Begge kjønn. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Statistisk sentralbyrå.

Andel på helserelaterte ytelser (i hovedsak uføretrygd) er sterkt økende med alder for begge kjønn, fra 9 til 70 prosent blant kvinner, og fra 8 til 66 prosent blant menn.

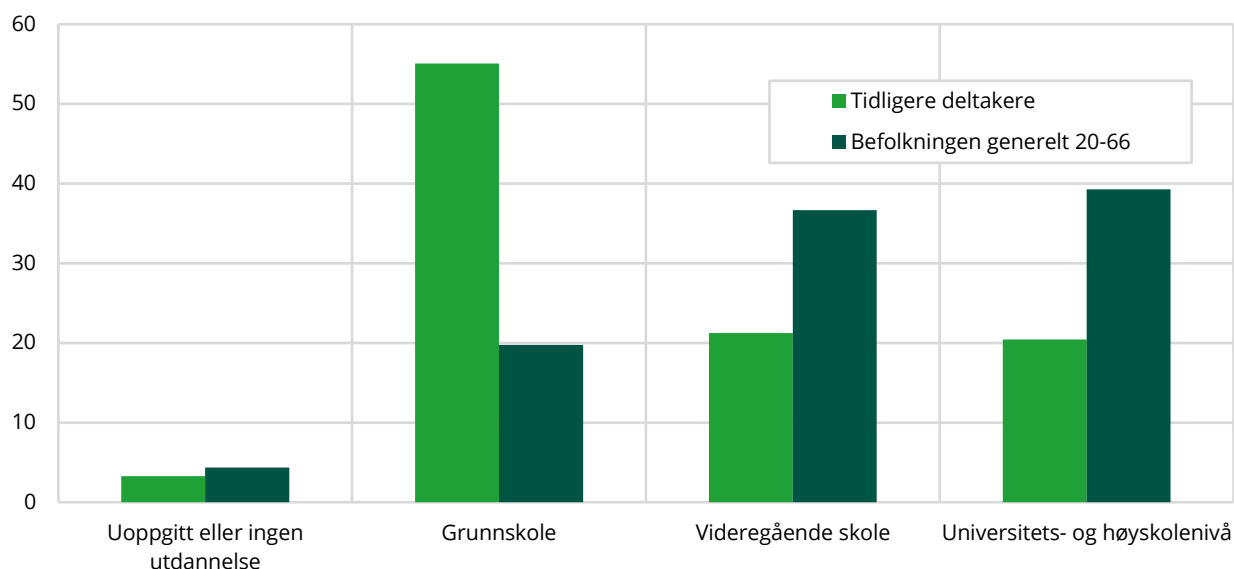
Blant kvinner ser vi også at andel med ukjent status øker fra om lag 9 prosent i yngste aldersgruppe, til 11-13 prosent fram til 40 år, før andelen igjen synker noe. Blant menn er andelen med ukjent status mer stabil, på om lag 5-9 prosent for alle aldersgrupper.

Årsaker til at enkelte personer har ukjent status i SFP-registeret, altså at vi ikke vet hvordan personene forsørger seg, kan blant annet være utvandring uten å melde fra, støtteordninger som er registrert på en annen i husholdningen, eller ordninger som ikke er inkludert i datagrunnlaget. En del vi trolig også være forsørget av familien som hjemmевærende.

3.2. 7 av 10 med videregående utdanning i arbeid

Det er klare forskjeller i utdanningsnivået blant tidligere deltakerne av introduksjonsprogrammet i forhold til sammenligningsgruppen i befolkningen. Mens godt over halvparten (55 prosent) av de tidligere deltakerne har grunnskole som sitt høyeste utdanningsnivå, var det tilsvarende tallet for befolkningen 20-66 år bare 20 prosent i 2022. I befolkningen har 37 prosent videregående skolenivå, og 39 prosent har utdanning på høgskole-/universitetsnivå. Blant de tidligere deltakerne på introduksjonsprogrammet er det 21 prosent som har utdanning på videregående skolenivå, og 20 prosent på universitets- og høgskolenivå (se figur 3.6).

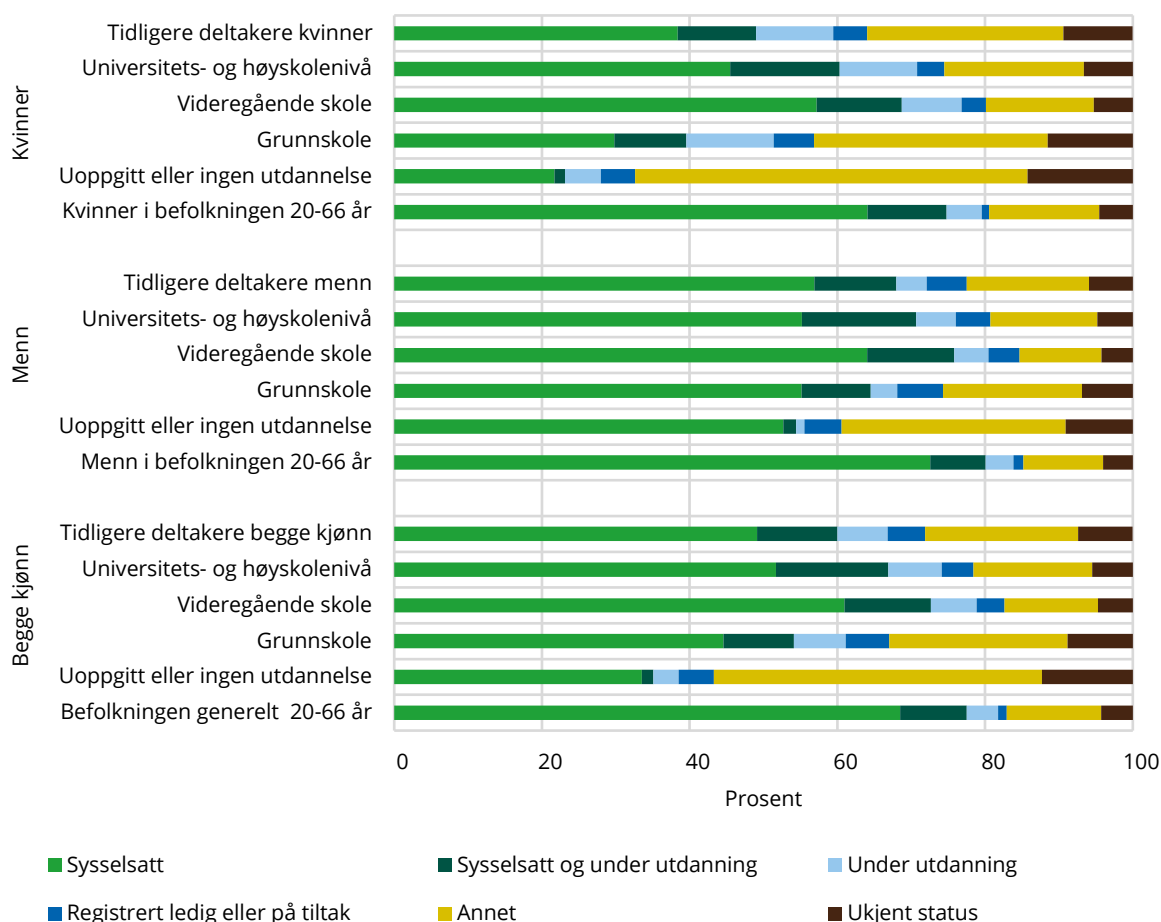
Figur 3.6 Tidligere deltakere etter høyeste utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere, Befolkningens utdanningsnivå. Statistisk sentralbyrå.

Det går frem av figur 3.6 at 64 prosent av menn med grunnskoleutdanning er sysselsatt, mot 40 prosent av kvinnene. Ser vi på de med universitets- eller høyskoleutdanning er forskjellen klart mindre, med 70 prosent sysselsatte blant menn og 61 prosent blant kvinner.

Størst andel sysselsatte finner vi blant personer med utdanning fra videregående skole. Dette er tilfellet både for menn (76 prosent) og kvinner (69 prosent). Tallene står i kontrast til befolkningen mellom 20 og 66 år, der personer med utdanning på høyskole- eller universitetsnivå har den største sysselsettingsandelen, 86 prosent mot 80 prosent blant dem med utdanning fra videregående skole. Her er det om lag samme andel sysselsatte blant kvinner og menn.

Figur 3.7 Andel sysselsatte etter utdanningsnivå og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå.

3.3. Flest i arbeid og utdanning fra Eritrea, Myanmar, Etiopia og Kongo

Landbakgrunn har vist seg å være av betydning for andel i arbeid eller utdanning etter avsluttet introduksjonsprogram. Tabell 3.1 viser status på arbeidsmarkedet i 2022 etter landbakgrunn for alle tidligere deltakere, uavhengig av når de har kommet til Norge og hvor lenge det er siden de avsluttet introduksjonsprogrammet. Ser vi på andel aktive totalt, ligger Eritrea, Myanmar, Etiopia og Kongo øverst med 75 prosent eller mer. Blant landene med lavest andel aktive finner vi Somalia, Russland og Irak som har sysselsettingsandeler i området mellom 50 og 55 prosent. Ser vi alle de tidligere deltakerne under ett, ligger andelen aktive på 67 prosent. Til sammenligning er andelen aktive i befolkningen mellom 20 og 66 år på 82 prosent.

Tabell 3.3.1 Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent

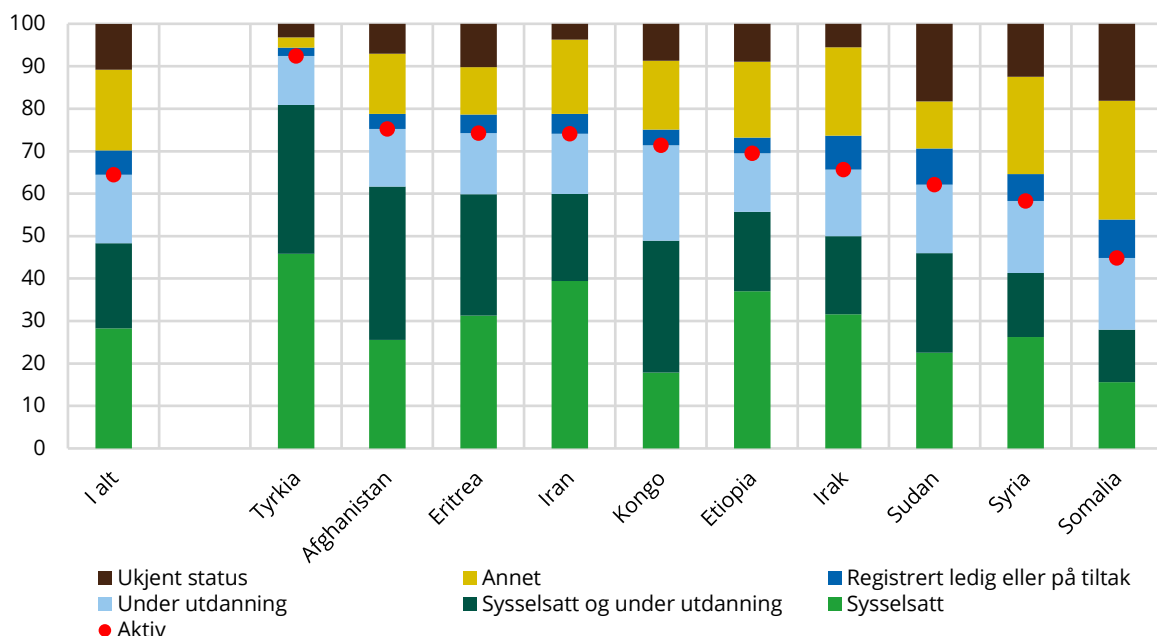
	Aktivitet (sysselsatt og/eller under utdanning)	Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig eller på tiltak	Annet	Ukjent status
Begge kjønn i alt	67	49	11	7	5	21	7
Afghanistan	69	52	11	6	4	22	5
Eritrea	82	64	14	5	4	10	4
Etiopia	78	61	12	5	4	13	5
Irak	54	42	7	5	4	35	7
Iran	67	47	13	8	3	26	3
Kina	73	56	11	6	3	19	5
Kongo	75	52	15	8	3	17	5
Myanmar	77	72	4	1	2	17	4
Russland	50	45	2	2	3	41	6
Somalia	50	38	5	6	8	28	15
Sudan	70	48	14	9	7	12	10
Syria	65	38	15	12	7	21	8
Andre	63	51	8	5	4	26	7
Befolkningen 20-66 år	82	68	9	4	1	13	4
Kvinner i alt	59	38	11	10	5	27	9
Afghanistan	57	37	10	10	4	33	6
Eritrea	75	51	16	9	4	15	6
Etiopia	74	54	12	8	4	17	6
Irak	49	36	7	7	5	38	8
Iran	65	40	15	10	3	29	3
Kina	72	50	13	10	3	21	5
Kongo	72	49	15	7	2	22	4
Myanmar	76	70	4	2	2	18	4
Russland	53	47	3	3	3	39	5
Somalia	40	24	6	11	7	37	16
Sudan	64	33	14	16	7	15	14
Syria	53	21	13	20	6	26	15
Andre	62	48	8	7	3	27	7
Kvinner i befolkningen 20-66 år	80	64	11	5	1	15	5
Menn i alt	72	57	11	4	5	17	6
Afghanistan	77	64	11	2	4	14	5
Eritrea	86	71	13	2	4	7	3
Etiopia	83	67	12	3	4	9	5
Irak	58	48	6	3	4	31	7
Iran	70	53	11	6	4	23	3
Kina	75	63	9	3	3	18	5
Kongo	79	54	15	9	4	11	6
Myanmar	79	74	4	1	1	15	5
Russland	46	43	1	1	4	44	6
Somalia	58	52	4	2	8	19	14
Sudan	73	55	13	5	8	11	9
Syria	71	48	16	7	7	18	4
Andre	65	53	8	4	4	24	7
Menn i befolkningen 20-66 år	84	73	8	4	1	11	4

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Skal det ikke vises til en statistikk og ikke bare SSB?

Ved å se på antall år siden avsluttet introduksjonsprogram ser vi at det er klare forskjeller fra land til land med tanke på arbeidsmarkedstilknytning, og hvor lang tid det tar å komme i sysselsetting. Av

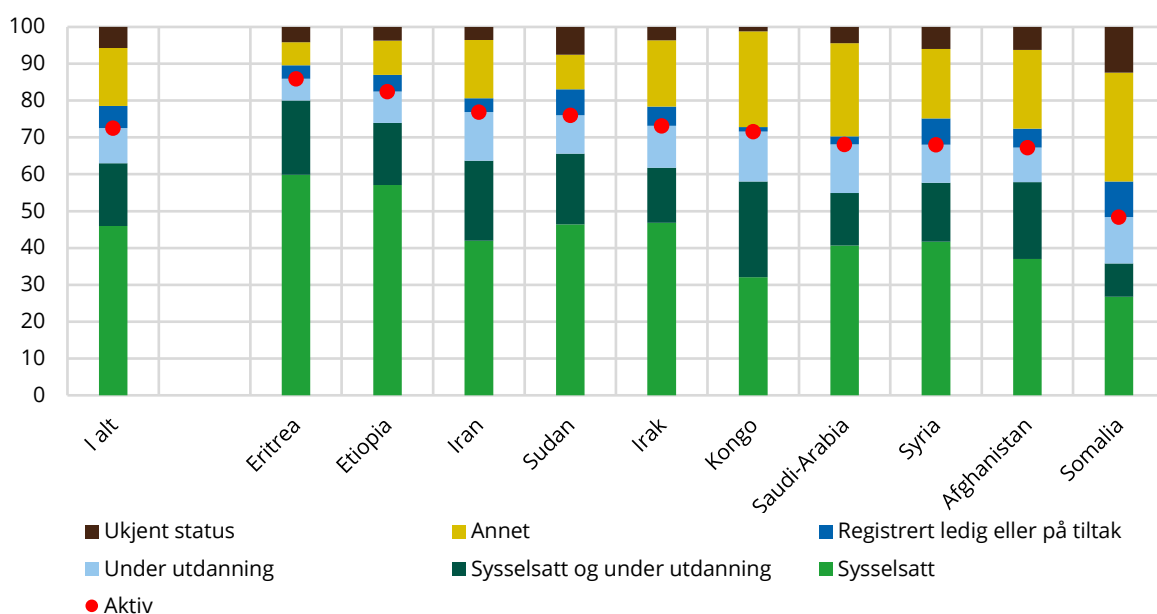
figurene 3.8-3.12 går det fram at personer fra Tyrkia, Eritrea, Myanmar, Etiopia og Kongo kommer best ut, men at de har deltatt i introduksjonsprogrammet i ulike perioder. Blant annet har personer fra Kongo og Myanmar lengre botid enn f.eks. personer fra Eritrea og Etiopia og Tyrkia (se fig. 2.3). Kategoriseringen som benyttes er henholdsvis inntil 3 år etter avsluttet introduksjonsprogram, fra 3 til 7 år, fra 7 til 9 år og 9 år eller mer.

Figur 3.8 Arbeidsmarkedsstatus etter utvalgt landbakgrunn. Tidligere deltakere inntil tre år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent

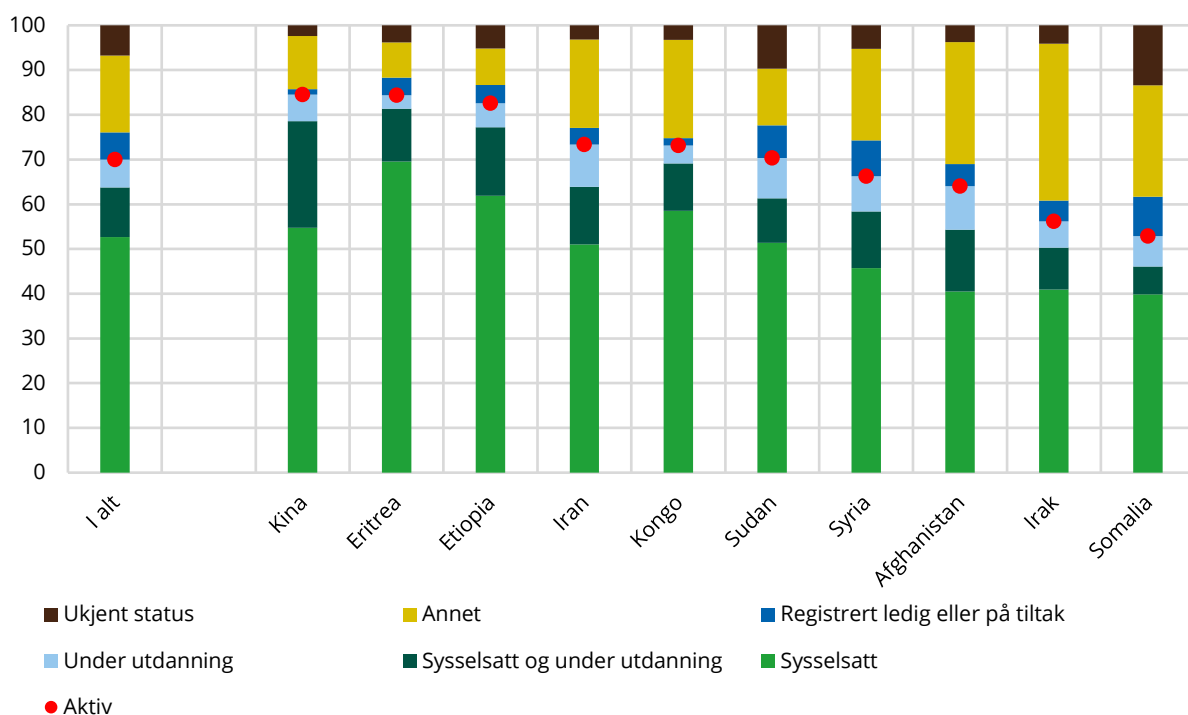
Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.9 Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 3-5 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent

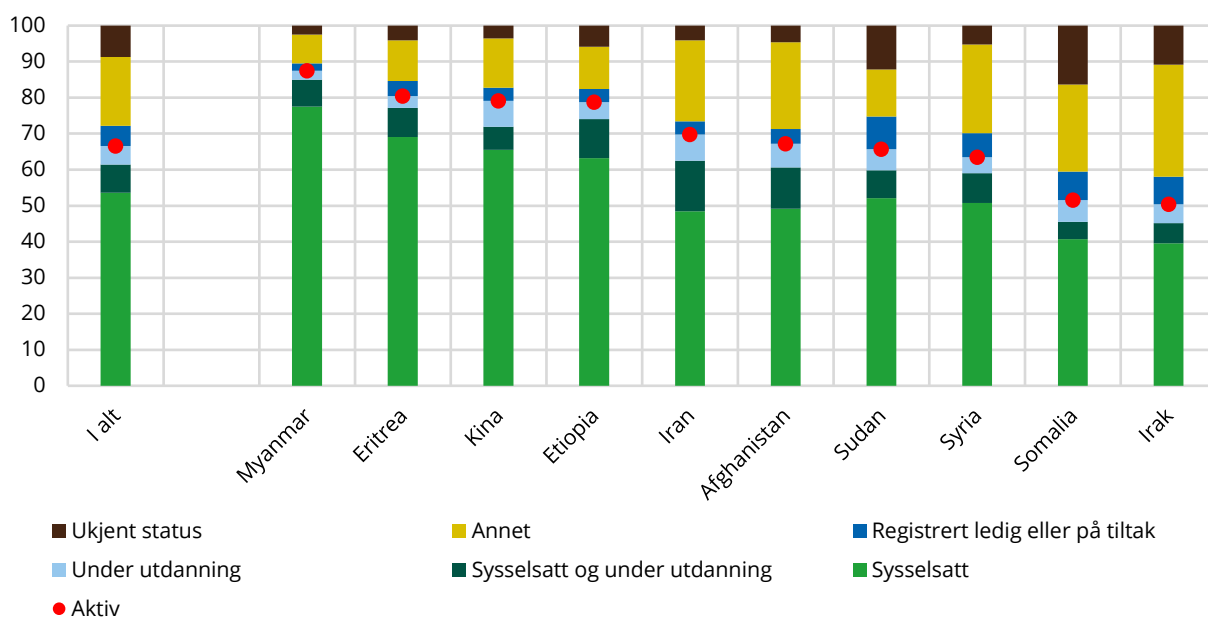
Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.10. Status på arbeidsmarked etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 5-7 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent

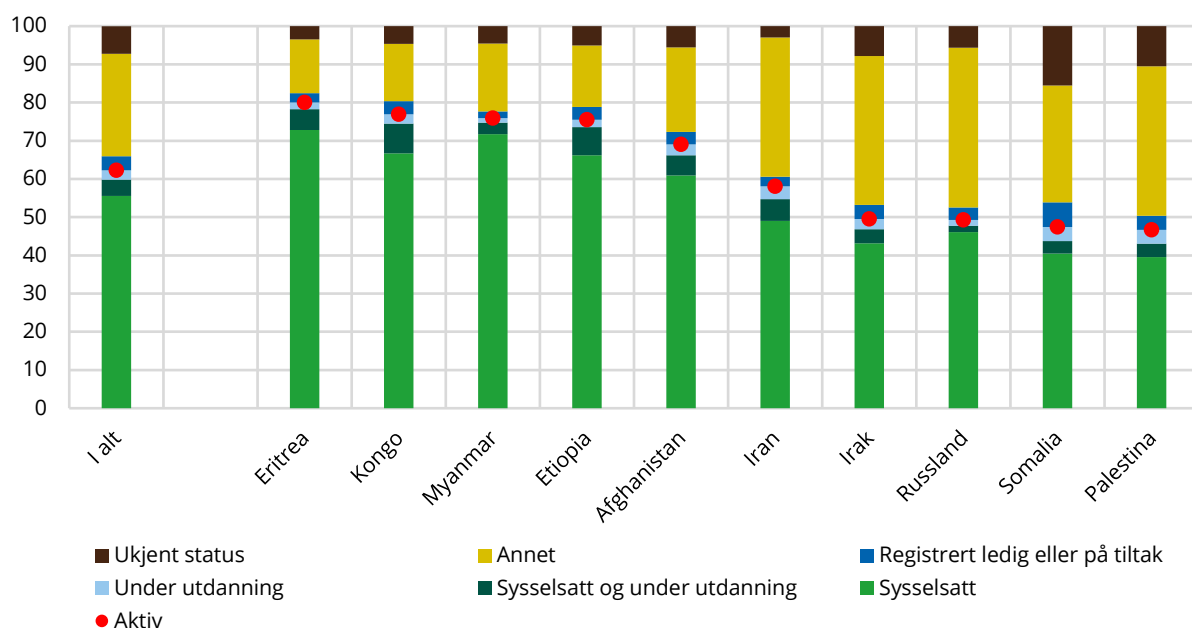
Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.11 Arbeidsmarkedsstatus, etter landandbakgrunn. Tidligere deltakere 7-9 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

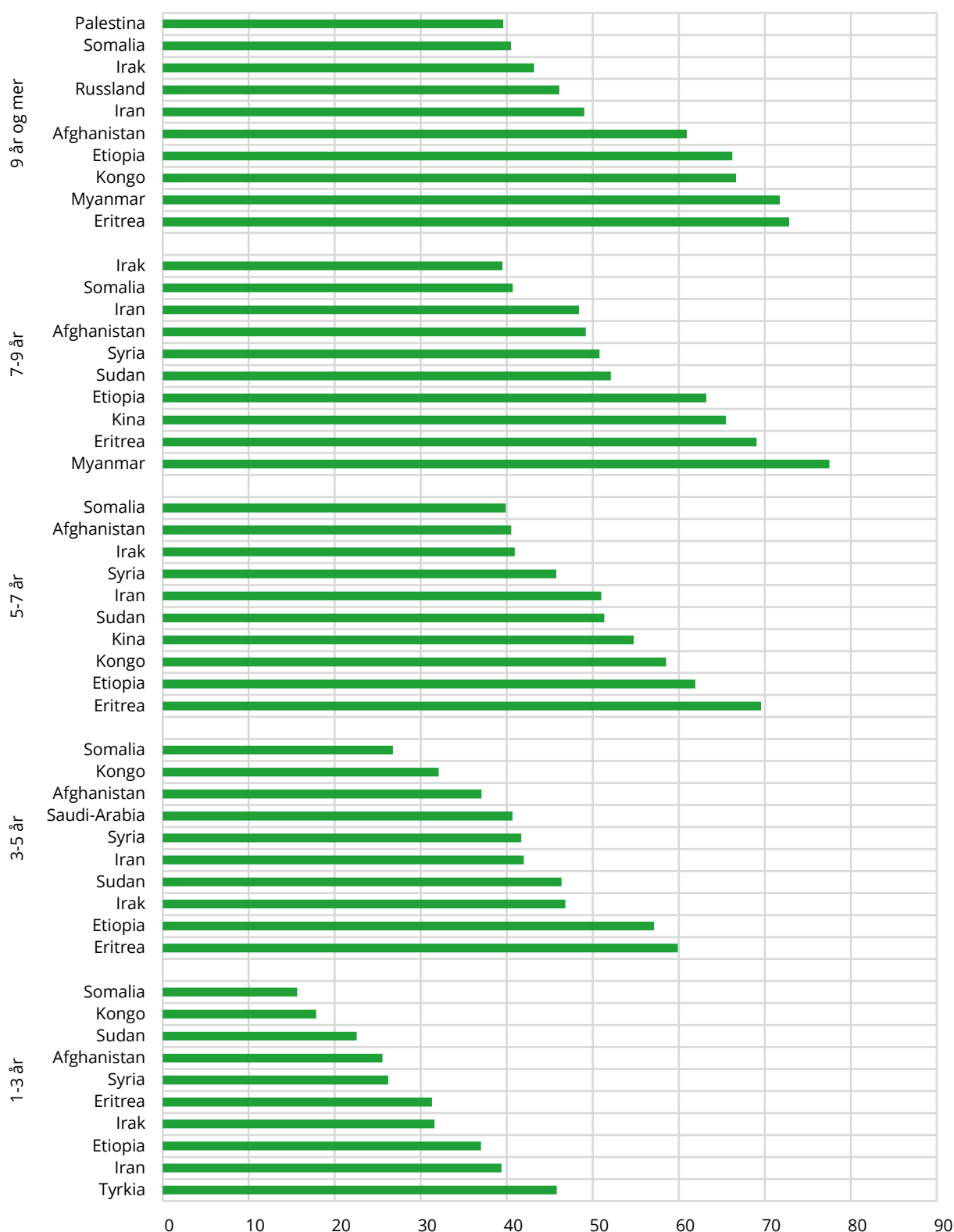
Figur 3.12 Arbeidsmarkedsstatus, etter landandbakgrunn. Tidligere deltakere 9 år eller mer etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.13 viser utviklingen i sysselsetting (inkludert de som er sysselsatt og tar utdanning samtidig), og vi ser at utviklingen for de fleste gruppene etter landbakgrunn flater ut 5-8 år etter avsluttet program. Andelen sysselsatte er om lag den samme for dem som har avsluttet introduksjonsprogrammet for 10 år eller lengre siden. Dette gjelder eksempelvis personer med bakgrunn fra Somalia, som hadde en sysselsettingsandel på om lag 45 prosent både blant dem som hadde avsluttet for 5-8 år siden og dem som hadde avsluttet for 10 år siden eller mer.

Figur 3.13 Andel sysselsatte etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Lavest andel sysselsatte finner vi blant tidligere deltakere med bakgrunn fra Somalia, Irak og Det palestinske området, litt avhengig av antall år etter avsluttet program. Blant dem som avsluttet for

10 år siden eller mer er sysselsettingsandelen for personer med bakgrunn fra Det palestinske området og Somalia lavest med henholdsvis 37 og 38 prosent, mens den tilsvarende andelen for Eritrea og Myanmar var hele 74 og 73 prosent. For dem som avsluttet introduksjonsprogrammet for 8-10 år siden var henholdsvis 42, 43 og 45 prosent av somalierne, personer fra Det palestinske området og irakere sysselsatt. Størst sysselsettingsandel hadde Eritreere med 74 prosent.

3.4. Størst andel sysselsatte i Nord-Norge

Tabell 3.2 viser relativt klare geografiske forskjeller i måloppnåelsen (andel i arbeid eller utdanning), både når det gjelder andel sysselsatte og andel aktive (sysselsatte og/eller i utdanning). Størst andel aktive finner vi i Troms og Finnmark (77 prosent for begge fylker), Møre og Romsdal (77 prosent) og Nordland (74 prosent). Ser vi på andel sysselsatte er det Finnmark som kommer best ut, med en andel på 65 prosent. I andre enden av skalaen finner vi Oslo (43 prosent), Telemark (46 prosent) og Østfold (41 prosent). Som vi vil se senere i kapittelet kan sekundærflyttinger være en faktor som påvirker de regionale sysselsettingsandelene i perioden.

Tabell 3.2 Aktivitetsstatus etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Antall og prosent

Fylke	Antall	Aktiv (sysselsatt og/ eller under utdanning)	Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig eller på tiltak	Annet	Ukjent status
Hele landet	66 169	67	49	11	7	5	21	7
Oslo	10 210	59	43	9	7	6	26	9
Akershus	9 033	69	54	9	6	5	19	7
Vestland	6 299	67	50	12	6	5	20	8
Trøndelag - Tröndelage	5 257	73	51	14	8	3	18	7
Rogaland	5 186	69	47	13	9	4	21	6
Agder	4 834	65	47	11	7	4	23	8
Østfold	4 683	57	41	8	8	9	26	8
Buskerud	4 017	69	52	10	7	4	20	6
Innlandet	3 853	69	50	12	6	5	20	6
Møre og Romsdal	2 973	77	57	13	6	4	13	6
Vestfold	2 769	61	46	9	6	7	24	8
Telemark	2 574	66	44	12	10	6	20	8
Nordland - Nordlännda	2 315	74	61	10	3	4	14	8
Troms - Romsa - Tromssa	1 665	77	59	13	4	2	14	7
Finnmark - Finnmarkku - Finmarkku	501	77	65	9	3	3	13	7

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.3 viser status på arbeidsmarkedet i de kommunene i landet med størst antall tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Ser vi alle avgangskohorter under ett, er det Aker, Bodø og Tromsø som kommer best ut med over 70 prosent i arbeid eller utdanning, med Oslo, Fredrikstad og Sarpsborg nederst med mellom 50 og 60 prosent. Tronstad (2015) peker på viktigheten av å merke seg at forskjeller mellom kommunene ikke nødvendigvis skyldes at den ene kommunen gjør en bedre jobb med å kvalifisere deltakerne i introduksjonsprogrammet for arbeid eller videre utdanning enn den andre. Det kan like gjerne skyldes at deltakerne som er bosatt i en kommune har bedre forutsetninger for å lykkes enn deltakerne som er bosatt i en annen kommune. I tillegg vil lokale forhold på arbeidsmarkedet spille inn, eksempelvis at etterspørsel etter arbeidskraft er større i enkelte deler av landet enn andre. Samtidig er enkelte kommuner mer utsatt for sekundærflyttinger enn andre, hvilket vil kunne påvirke sysselsettingsandelene.

Tabell 3.3.3 Aktivitetsstatus etter kommuner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Antall og prosent

Kommune	Antall	Aktive (sysselsatte og/ eller under utdanning)	Sysselsatt	Sysselsatt og under utdanning	Under utdanning	Registrert ledig eller på tiltak	Annet	Ukjent status
Oslo	10 210	59	43	9	7	6	26	9
Bergen	3 719	64	47	11	6	5	22	9
Trondheim	2 841	70	49	13	8	3	20	7
Kristiansand	2 393	62	46	10	6	5	26	8
Drammen	2 205	69	52	9	7	4	22	5
Stavanger	1 779	67	42	16	9	4	22	7
Bærum	1 707	69	53	11	5	5	19	7
Fredrikstad	1 691	52	36	8	8	11	29	8
Lillestrøm	1 464	67	51	9	7	6	20	7
Sarpsborg	1 157	57	41	8	9	10	25	8
Skien	1 085	63	43	10	10	6	22	9
Sandnes	1 017	70	50	11	9	3	22	5
Asker	994	75	58	12	5	4	15	7
Ullensaker	887	67	55	6	6	6	20	7
Tromsø	846	75	55	14	6	2	14	10
Nordre Follo	837	66	51	8	7	6	21	7
Sandefjord	832	60	46	7	6	6	25	9
Lørenskog	764	65	52	9	5	6	23	6
Moss	687	62	49	7	6	6	24	8
Bodø	672	74	60	12	2	2	16	8

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

3.5. 6 av 10 kvinner i salgs- og serviceyrker

Yrke er en opplysning som kun eksisterer for lønnstakere. Opplysninger om arbeidsforhold for lønnstakere er hentet fra SFP, som igjen er basert på informasjon fra A-meldingen (se forklaring i kapittel 1). Dette betyr blant annet at det ikke finnes yrkesinformasjon for selvstendig næringsdrivende. Tabell 3.4 viser at yrkesfordelingen for lønnstakere blant de tidligere introduksjonsdeltakerne er relativt forskjellig fra den vi finner i befolkningen i alderen mellom 20 og 66 år i 2022. Det er et gjennomgående trekk at vi finner mindre andel tidligere deltakere i lederyrker og yrker som krever høyere utdanning, dette gjelder både for kvinner og menn. Kvinnelige tidligere deltakere finner vi stort sett i salgs- og serviceyrker (63 prosent) og som renholdere/hjelperearbeidere (20 prosent), mens menn er fordelt mellom salgs- og serviceyrker (29 prosent), Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.-yrker (25 prosent) og renholdere/hjelperearbeidere (16 prosent).

Tabell 3.4 Andel av lønnstakere etter yrkesgruppe og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent

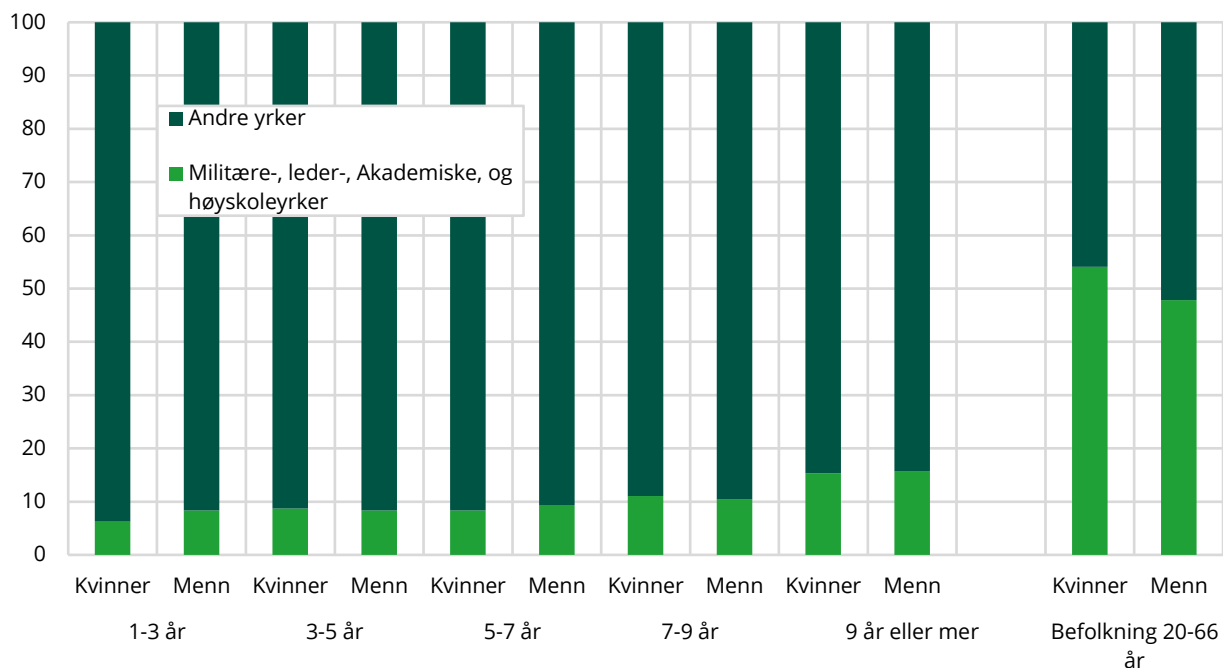
	Tidligere deltakere			Befolkningen 20-66		
	Begge kjønn	Kvinner	Menn	Begge kjønn	Kvinne	Menn
Alle yrker	100	100	100	100	100	100
Militære yrker og uoppgitt	0	0	0	1	0	1
Ledere	2	1	2	9	7	10
Akademiske yrker	6	8	5	27	35	20
Høgskoleyrker	4	3	4	14	12	17
Kontoryrker	6	3	7	6	7	5
Håndverkere	7	0	11	10	1	18
Bønder, fiskere mv.	0	0	0	1	0	1
Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv.	17	3	25	6	2	10
Renholdere, hjelpearbeidere mv.	17	20	16	5	5	5
Salgs- og serviceyrker	41	63	29	21	30	13

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Blant lønnstakerne i befolkningen mellom 20 og 66 år er det en noe jevnere fordeling mellom de ulike yrkesgruppene, med den største andelen i akademiske yrker (27 prosent) og salgs- og serviceyrker (21 prosent). Vi finner ikke mer enn om lag 2 prosent av de tidligere deltakerne i lederyrker, mot 9 prosent i befolkningen. Også i akademiske yrker og høgskoleyrker er det klare forskjeller mellom befolkningen og de tidligere deltakerne. Her finner vi i befolkningen totalt sett mer enn 40 prosent av lønnstakerne, mens den tilsvarende andelen blant tidligere deltakere var bare 8 prosent.

Ved å gruppere sammen yrker ut fra utdannings- og kompetansekrav, går det enda tydeligere fram hvilke forskjeller det er mellom lønnstakere i befolkningen 20-66 år og lønnstakere blant tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet. Figur 3.14 viser at andelen i yrkesgrupper med krav til høyere utdanning (lederyrker, akademiske yrker og høgskoleyrker) for lønnstakere i befolkningen er henholdsvis 48 prosent for menn og 54 prosent kvinner. For de tidligere deltakerne ser vi at andelen i lederyrker og yrkesgrupper med krav til høyere utdanning øker etter hvert som tiden går etter avslutning av introduksjonsprogrammet. Blant menn øker andelen fra 8 prosent for dem som avsluttet for 1-3 år siden, til 16 prosent for dem som avsluttet for 10 år siden eller mer. Tilsvarende tall for kvinner er en økning fra 6 prosent til 15 prosent.

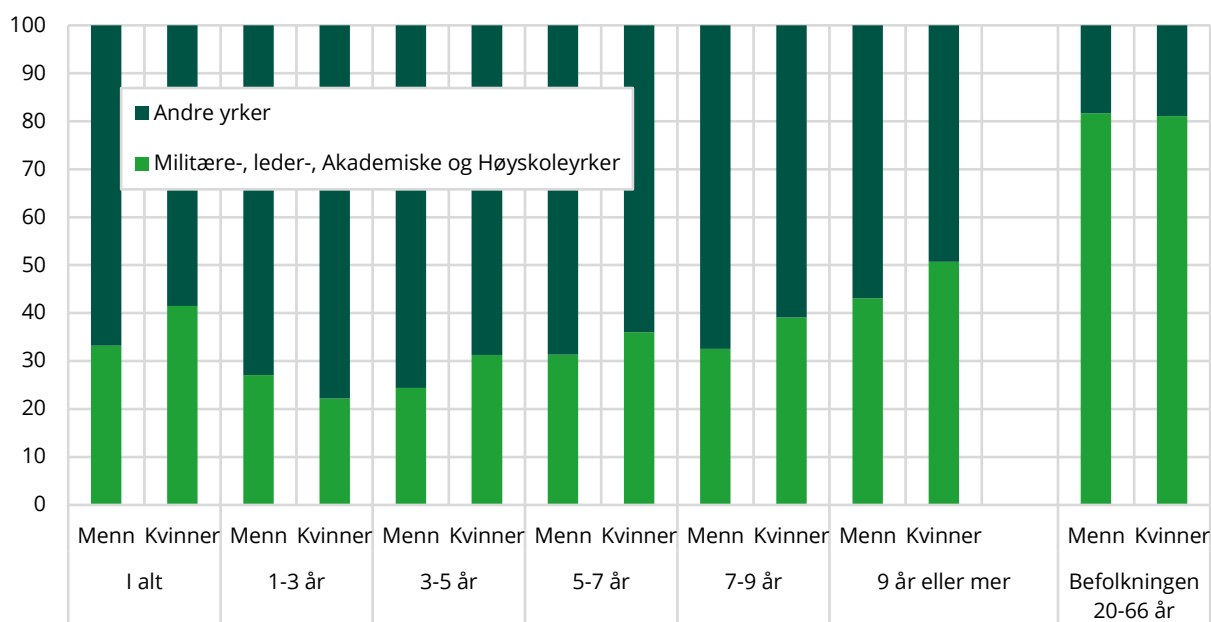
Figur 3.14 Lønnstakere i lederyrker, akademiske yrker eller høyskoleyrker, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Det er tidligere vist at innvandrere i større grad enn resten av befolkningen er overkvalifisert i yrket sitt (se bl.a. Villund (2014), Lunde og Lysen (2018) og Lunde (2022)). Figur 3.15 viser at det blant deltakere med utdanning på høyskole- eller universitetsnivå er en stadig større andel som får jobber/yrker i samsvar med utdanningsnivået etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram. For personer med høyskoleutdanning og introduksjonsprogram avsluttet for 1-3 år siden var det en andel på 27 prosent av mennene og 22 prosent av kvinnene som jobbet i lederyrker eller yrker med krav til høyskoleutdanning. Ser vi på personer med samme utdanningsnivå, men som avsluttet for 10 år siden eller mer, var andelen økt til henholdsvis 43 prosent for menn og 51 prosent for kvinner. Det er imidlertid langt igjen til lønnstakerne i befolkningen i aldersgruppen 20 og 66 år. Her var andelen 81 prosent for begge kjønn.

Figur 3.15 Lønnstakere i lederyrker, akademiske yrker eller høyskoleyrker lønnstakere med universitets- eller høyskoleutdanning, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen i alderen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2022. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Skal vel være en statistikkilde også

3.6. Andel heltidsansatte øker i årene etter avsluttet program

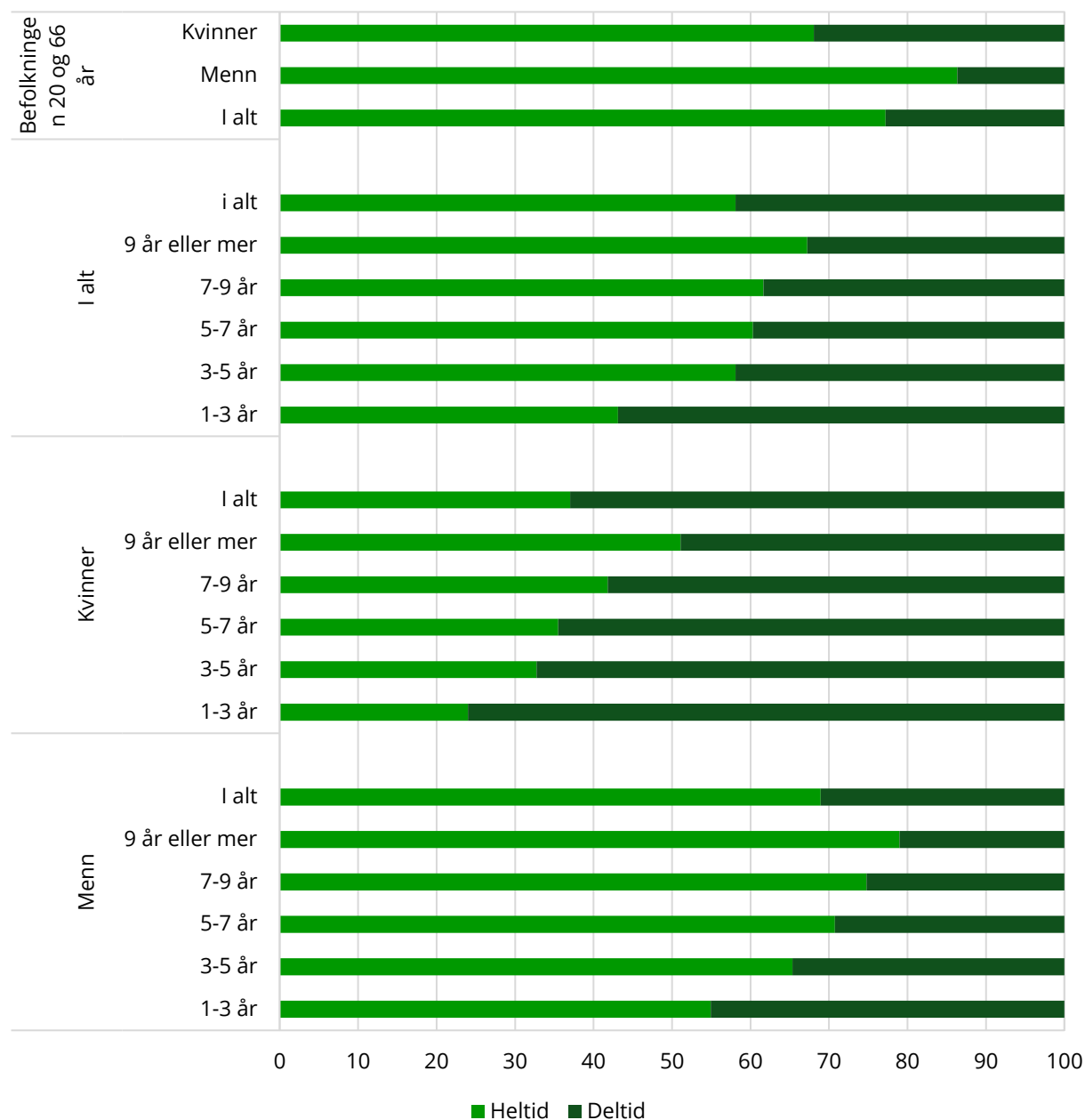
Opplysninger om avtalt arbeidstid per uke eksisterer i likhet med yrkesinformasjon kun for lønnstakere og ikke for andre grupper som selvstendig næringsdrivende mv. Det er a-ordningen (se kapittel 1) som er hovedkilden til informasjon om arbeidsforhold for lønnstakere. En av fordelene med a-ordningen er at man får informasjon om stillingsprosent for alle lønnstakere, som gir mulighet til å skille mer presist mellom heltid og deltid. Den avtalte arbeidstiden er avledet av stillingsprosent og hvilket antall timer som utgjør en full stilling. Avtalt arbeidstid er det man forventes å jobbe per uke ifølge arbeidskontrakten, ikke de timene man faktisk utfører. Det tas ikke hensyn til merarbeid, overtid eller ulike typer fravær. Dersom en person har flere biarbeidsforhold, summeres den avtalte arbeidstiden opp for alle arbeidsforholdene.

Hvor mange timer som utgjør hel- eller deltidsstilling per uke, varierer fra yrke til yrke og bransje til bransje. I noen yrker kan heltidsarbeid være mindre enn 37,5 timer i uka, spesielt i bransjer der det er utbredt med skift- eller turnusarbeid. Noen ansatte kan ha en eller flere biarbeidsforhold som summerer seg opp til en 100 prosent stilling, altså tilsvarende heltidsstilling.

Figur 3.16 viser andel hel- og deltidsansatte blant de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet, fordelt på kjønn og antall år siden avsluttet program.

Sammenligningsgruppen er lønnstakere i befolkningen mellom 20 og 66 år. Vi ser et tydelig mønster i at andel som arbeider heltid øker etter hvert som det går lengre tid etter avsluttet introduksjonsprogram, både for kvinner og menn. Andel kvinner som arbeider heltid øker fra 24 prosent for dem som avsluttet programmet for 1-3 år siden, til 51 prosent for dem som avsluttet for 10 år siden eller mer. For menn er den tilsvarende økningen fra 55 prosent til 79 prosent. Andel heltidsarbeidende blant lønnstakere i befolkningen mellom 20 og 66 år ligger på 86 prosent for menn og 68 prosent for kvinner. Dermed er andel heltidsansatte for mannlige tidligere deltakere totalt sett på om lag samme nivå som for kvinner i befolkningen.

Figur 3.16 Andel hel- og deltidsansatte blant lønnstakere, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen i alderen 20-66 år. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.17 viser forholdet mellom andelen heltidsansatte og andel sysselsatte for de 8 største landene i hvert avslutningsintervall sammenlignet med befolkningen i alderen 20 til 66 år. Figuren viser både de som er sysselsatt og de som er sysselsatt og under utdanning. Siden kun de åtte best representerte landene i hvert avslutningsintervall er fremstilt i figuren vil ikke alle land gå igjen i alle avslutningsintervallene.

Vi ser at lenger tid siden avslutning er assosiert med høyere heltidsandel. Dersom vi tar for oss land som går igjen i alle avslutningsintervallene ser vi at andelen heltidsansatte øker i takt med tid fra programslutt. Eksempelvis ser vi at i underkant av 40 prosent av somalierne som avsluttet i intervallet 1-3 år før 2022 var ansatt i heltidsstillinger mot 64 prosent av de som avsluttet 9 år eller mer før 2022. Det samme gjelder flyktninger fra Eritrea hvor de tilsvarende tallene er 32 og 65 prosent.

Fra figur 3.17 ser vi at sysselsettingsandelen er lavest blant de som avsluttet introduksjonsprogrammet i intervallet 1-3 år før 2022, før sysselsettingen blir høyere blant de som avsluttet i intervallene 3-5 år og 5-7 år før 2022. Vi ser at sysselsettingsandelen ikke øker nevneverdig fra de som avsluttet 5-7 år før 2022 til de som avsluttet 9 år eller mer før 2022. Eritreere som avsluttet programmet 1-3 år før 2022 hadde en sysselsettingsandel på om lag 60 prosent, mot rundt 80 prosent for de resterende avslutningsintervallene. Vi kan se samme utvikling blant syrerne, drøyt 40 prosent var sysselsatt blant de som avsluttet 1-3 år før 2022, mens rundt 60 prosent var sysselsatt i de øvrige intervallene.

Vi ser at afghanere som avsluttet programmet 9 år eller mer fra 2022 skiller seg ut med tett tilknytning til arbeidslivet. Rundt 68 prosent i denne gruppen er i jobb, og om lag 73 prosent av de sysselsatte er ansatt i heltidsstillinger. Vi ser også at eritreere som avsluttet 3-5 år før 2022 og lenger siden har større sysselsettingsandeler enn befolkningen mellom 20 og 60 år. Blant de som avsluttet programmet nærmest måletidspunkt i 2022 ser vi at flyktninger med landbakgrunn fra Tyrkia skiller seg ut med en sysselsettingsandel på rundt 80 prosent. Flyktninger fra Myanmar er bare representert i gruppen som avsluttet programmet 9 år før 2022 eller lenger siden. Disse opplever også en sterk tilknytning til arbeidslivet, hvor om lag 77 prosent er sysselsatt og rundt 68 prosent av de sysselsatte jobber i heltidsstillinger.

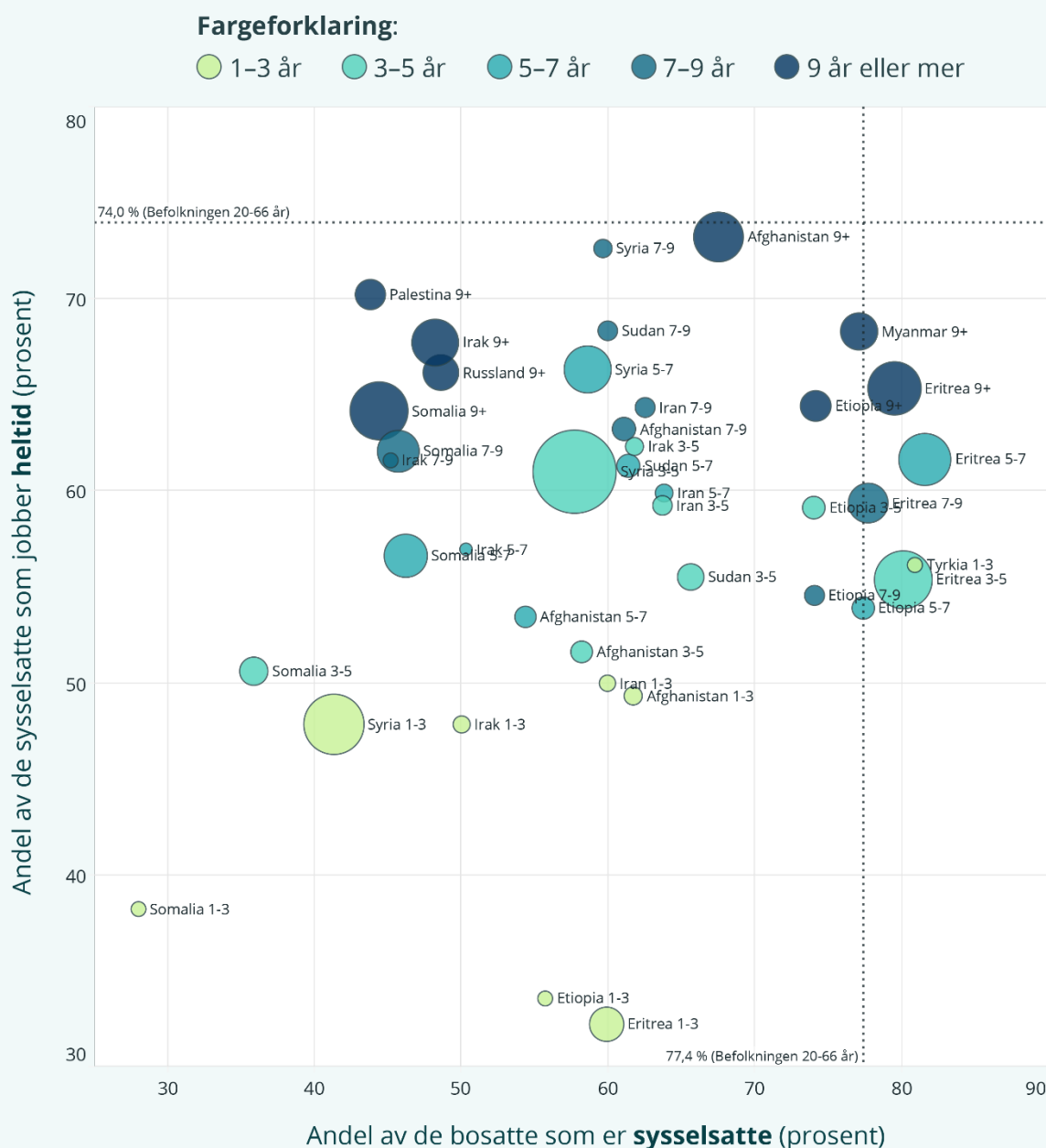
På den andre siden ser vi at flyktninger fra Somalia ikke lykkes like godt med å tilpasse seg norsk arbeidsliv. Blant somaliske flyktninger som avsluttet programmet 1-3 år før 2022 er rundt 37 prosent i jobb og for de som avsluttet 9 år før 2022 eller lenger siden er 44 prosent i jobb.

Figur 3.17 Sysselsettingsandel og heltidsandel (blant de sysselsatte) etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet program. Per november 2022. Prosent

Andel sysselsatte¹ og andel heltid², utvalgte land. 2022

¹ I prosent av bosatte 20–66 år. ² I prosent av sysselsatte 20–66 år

Dette spredningsdiagrammet sammenstiller to variabler: sysselsettingsandel og heltidsandel. Størrelsen på sirklene viser antall bosatte 20–66 år, mens fargene viser hvor lang tid som er gått fra programslutt til 2022. De utvalgte landene som er med er kun de 8 beste representerte innenfor hvert avslutningsintervall.

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF, Statistisk sentralbyrå.

3.7. Oppsummering kapittel 3

Fra og med 2010 har det vært en nasjonal målsetting at minst 70 prosent skal være i arbeid eller utdanning innen ett år etter endt introduksjonsprogram. I dette kapitlet har vi sett at kohortene som avsluttet programmet i 2017, 2018 og 2019 når dette målet med andelen aktive (sysselsatte eller under utdanning) på drøyt 70 prosent. Sysselsettingsandelen er høyere blant de som avsluttet programmet 7-9 år før 2022 og 9 år eller mer før 2022, men andelen under utdanning er lavere i disse kohortene. Når alle som er ferdige med utdanningsløpet sitt ikke går direkte ut i arbeid, får vi en reduksjon i samlet andel som er aktive på arbeidsmarkedet.

Tilknytning til arbeidsmarkedet varierer også i stor grad med landbakgrunn og tid siden avsluttet program. Tidligere deltakere fra Eritrea som avsluttet programmet 3 år eller mer før 2022 har høyere sysselsettingsandeler enn befolkningen generelt, mens tidligere deltakere fra Somalia og Syria sliter mer med å tilpasse seg norsk arbeidsliv.

Hvor blir det så av de som ikke blir tilknyttet arbeidsmarkedet? Det vi ser er at andel med ukjent status og andel med helserelaterte ytelser øker etter antall år siden avsluttet program, fra ca. 18-21 prosent for kohortene etter 2012, til 25-33 prosent for dem som avsluttet mellom 2005 og 2011. For de fleste i denne kategorien er det uføretrygd som gjelder.

4. Inntektsforhold i 2022

Hovedfunn fra kapittelet:

- Inntektsnivået blant tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet er langt lavere enn blant jevnaldrende i samfunnet – om lag 62 prosent.
- Men vi finner en inntektsforbedring etter hvert som tiden går etter avsluttet introduksjonsprogram.
- Med økt botid øker graden av økonomisk selvhjelpenhet – flere og flere har inntekt fra arbeid som viktigste inntektskilde.
- Andelen med vedvarende lavinntekt faller i forhold til tidligere år, men er likevel klart høyere enn i befolkningen.
- Forekomsten av vedvarende lavinntekt synker med botiden etter avsluttet introduksjonsprogram.
- Det er store inntektsforskjeller etter landbakgrunn, og Myanmar, Eritrea og Etiopia kommer klart bedre ut enn Syria, Irak og Somalia

I kapittel 3 har vi sett på de tidligere deltakernes deltakelse i arbeidsmarkedet, som bidrar til å skape grunnlag for gode levekår og integrering. Arbeid er en viktig kilde for selvforsørgelse og økonomiske levekår, og har betydning for i hvilken grad man har råd til å betale for livsopphold, som mat og bolig, men også for muligheter for deltakelse i samfunnet og økt livskvalitet. Videre i dette kapittelet skal vi se nærmere på inntektssituasjonen i 2022 blant personer som har deltatt i introduksjonsprogrammet i perioden fra og med 2005 til og med 2021, med SSBs inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger som kilde.

Den økonomiske velferden til de fleste av oss bestemmes ut fra de inntektene som mottas av husholdningen vi tilhører. Inntekt blir som oftest registrert på individnivå, men blir som regel delt med andre medlemmer i husholdningen. Personer som selv tjener lite eller ingenting kan nyte godt av å bo sammen med husholdningsmedlemmer som tjener mer. I tillegg vil det inntektsbegrepet vi skal benytte, husholdningsinntekt etter skatt, være jevnere fordelt mellom husholdninger enn for eksempel yrkesinntekt, siden denne inntekten også omfatter ulike typer av sosiale stønader og er fratrasket skatt.

Som en husholdning regnes alle personer som er fast bosatt i boligen. Det har også betydning at husholdningsinntektene som regel justeres for ulikheter i husholdningsstørrelse og -sammensetning, ved at inntekten divideres på antall forbruksenheter i husholdningen (se også egen faktaboks i dette kapittelet). Inntektsstatistikken er for øvrig nærmere omtalt i egen faktaboks i kapittel 1.

Samlede inntekter består av tre hovedkategorier: yrkesinntekter, kapitalinntekter og ulike overføringer. Andelen yrkesinntekt utgjør av samlet inntekt indikerer tilknytning til arbeidslivet og evne til selvforsørgelse. Kapitalinntekter for tidligere deltakere av introduksjonsprogrammet er forsvinnende små, og vi vil derfor ikke kommentere denne inntektskilden noe nærmere. Overføringer er i hovedsak kontante, offentlige ytelser, men omfatter også barnebidrag som er administrert gjennom NAV. For mer om ulike overføringer, se faktaboks nedenfor.

Sammensetningen av husholdningsinntekt sier ikke noe om verken inntektsnivå eller levestandard. Vi har derfor også inkludert oversikter over hvor stor andel av de tidligere deltakerne som lever i husholdninger med lavinntekt. En mye brukt metode for å belyse forekomsten av lavinntekt er å se på hvor mange personer som tilhører en husholdning med en inntekt betydelig lavere enn det som er den typiske inntekten i samfunnet. Selv om det er vanskelig å ha en bestemt oppfatning om hva som menes med «betydelig lavere», og/eller hva som er «den typiske inntekten» i samfunnet, er det

i dag vanlig å definere en slik lavinntektsgrense ut fra en relativ avstand til medianinntekten i befolkningen. I denne rapporten benytter vi det beløpet som tilsvarer 60 prosent av medianinntekten (EU-60). Anvendelsen av EUs ekvivalensskala gjør det mulig å sammenligne inntekten til husholdninger av ulik størrelse og sammensetning (se kapittel 1).

Som sammenligningsgrunnlag benyttes inntektene til alle bosatte i Norge i alderen 20 til 66 år i 2022. Vi har i tidligere monitorer sett at inntektssammensetningen for befolkningen er forholdsvis stabil over tid (Lunde 2022). For å forenkle framstillingen benyttes derfor tall for hele befolkningen dette ene året som sammenligningsgrunnlag.

Inntekt etter skatt per forbruksenhet

For å kunne sammenligne den økonomiske velferden til husholdninger av ulik type og størrelse er det vanlig å benytte begrepet *inntekt etter skatt per forbruksenhet*. Dette innebærer at inntekten justeres ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller

forbruksvekter. En ekvivalensskala gir uttrykk for hvor stor inntekt en husholdning på for eksempel fire personer må ha, for å ha samme levestandard eller økonomisk velferd som en enslig person. En slik skala tar hensyn til at en husholdning som består av flere personer har flere utgifter, men også kan nyte godt av stordriftsfordeler som at flere personer deler på utgifter til TV, internett og andre forbruksvarer. Når slike ekvivalensskalaer blir brukt, forutsetter man at hele husholdningsinntekten blir likt fordelt på alle husholdningsmedlemmene.

I dette kapittelet har vi benyttet EUs skala for beregning av forbruksvekter. Her får første voksne i husholdningen vekt lik 1, neste voksne vekt lik 0,5 mens hvert barn får vekt lik 0,3. En parhusholdning med to barn vil da ha sum forbruksvekter ($1+0,5+0,3+0,3$) lik 2,1. Dette betyr at en slik husholdning med to voksne og to barn må ha en inntekt som er 2,1 ganger større enn en aleneboendes inntekt for å ha samme økonomiske velferdsnivå. Den samlede husholdningsinntekten etter skatt divideres i dette tilfellet på 2,1 og alle husholdningsmedlemmer tilordnes samme (ekvivalent)inntekt.

Overføringer

I samlebetegnelsen **overføringer** inngår skattefrie og skattepliktige kontante overføringer til husholdningene. Figurer og tabeller i denne publikasjonen viser til de overføringene som har særlig relevans for nyankomne flyktninger.

Økonomisk sosialhjelp skal sikre at alle har nok midler til livsopphold og er ment å være en midlertidig stønad. *Sosialhjelp* utbetales av kommunen og administreres gjennom NAV. *Bostøtte* er en statlig støtteordning som utbetales av Husbanken til dem som har lav inntekt og høye boutgifter. *Kvalifiseringsstønad* utbetales til deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Programmet er et NAV-tilbud til dem som står i fare for å bli langtidsmottakere av sosialhjelp. Gjennom forpliktende bistand og oppfølging skal programmet bidra til at flest mulig av deltakerne kommer i arbeid. Målgruppen omfatter personer i yrkesaktiv alder med vesentlig nedsatt arbeidsevne og ingen eller få ytelser i folketrygden.

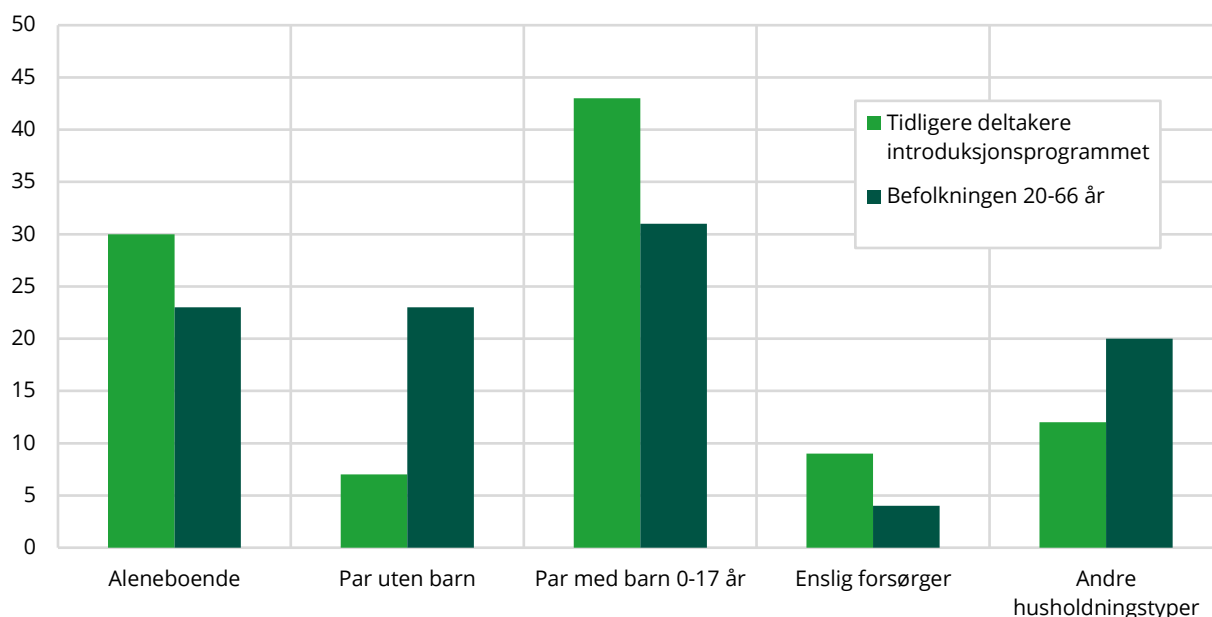
Sosialhjelp, bostøtte og kvalifiseringsstønad omtaler vi her under samlebetegnelsen *sosiale stønader*. I betegnelsen *familiestønader* inngår her barnetrygd, kontantstøtte og engangsstønad ved fødsel, samt stønader til enslige forsørgere som overgangsstønad, stønad til barnetilsyn og utdanningsstønad.

Restkategorien *andre overføringer* inkluderer blant annet utbetalinger fra folketrygden (alderspensjon, uføreytelser, sykepenger, rehabiliterings- og attføringspenger), foreldrepenger, dagpenger ved arbeidsløshet og supplerende stønad til eldre uten oppsparte pensjonsrettigheter.

4.1. Mange barnefamilier

Figur 4.1 gir en oversikt over hva slags type privathusholdning personer som i løpet av perioden 2005-2021 har deltatt i introduksjonsprogrammet tilhørte per 31.12 2022. Hvilken type husholdning man tilhører varierer gjerne med botid og alder, om man har fått familieinnvandrede til seg og i hvilken fase i livet man er i. Figuren viser også til sammenligning tilsvarende fordeling i befolkningen i alderen 20-66 år i 2022.

Omtrent halvparten av de tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet deler husholdning med andre personer, som regel egen familie. Mer enn 4 av ti bodde i parhusholdning med barn under 18 år, mens om lag 7 prosent bodde i parhusholdninger uten barn. De tilsvarende tallene for befolkningen i alderen 20-66 år var at en av tre bodde i parhusholdninger med barn, mens 23 prosent bodde sammen som par uten barn. Andel aleneboende er større i gruppen med tidligere deltakere enn i befolkningen, med henholdsvis 30 prosent mot 23 prosent.

Figur 4.1 Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021 og befolkningen 20-66 år, etter husholdningstype 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

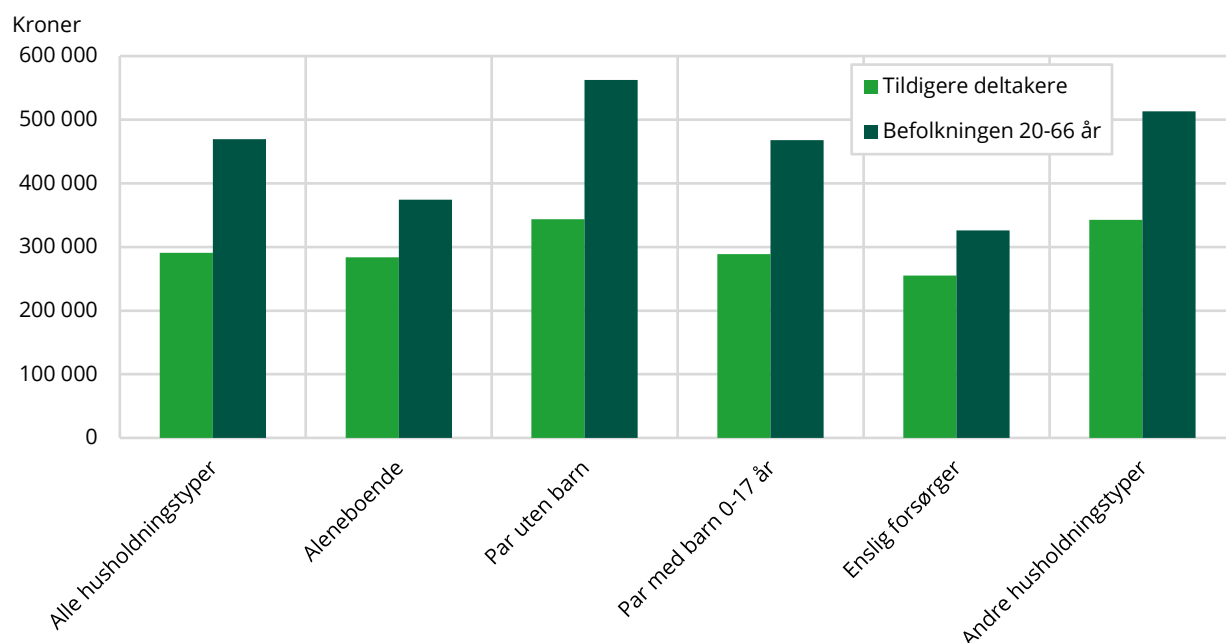
4.2. Generelt lavt inntektsnivå

Inntektsnivået blant de tidligere deltakerne måler vi ved å ta utgangspunkt i den samlede inntekten til husholdningen vedkommende tilhører. En person som har lav eller ingen egen inntekt, kan fortsatt ha et relativt høyt inntektsnivå, avhengig av inntektene til de andre husholdningsmedlemmene. Vi benytter de samme opplysninger om de tidligere deltakernes privathusholdninger som er beskrevet tidligere i rapporten. For å kunne sammenligne inntektsnivået til husholdninger av ulik type og størrelse er det vanlig å justere inntekten ved hjelp av såkalte ekvivalensskalaer eller forbruksvekter. Et inntektsbegrep som tar hensyn til dette er inntekt etter skatt per forbruksenhet, ved bruk av EU sin ekvivalensskala (se kapittel 1).

I figur 4.2 sammenlignes median inntekt etter skatt per forbruksenhet for de tidligere deltakerne med medianen i befolkningen mellom 20 og 66 år. Inntekt etter skatt omfatter alle typer kontante inntekter husholdningen mottar: inntekt fra arbeid, pensjoner, trygder, ulike kapitalinntekter, sosialhjelp, bostøtte, barnetrygd, kontantstøtte med videre. Husholdningens samlede utlignede skatt trekkes fra. Vi måler inntektsnivået ved medianen. Når inntekt etter skatt per forbruksenhet til sorteres i stigende (eller synkende) rekkefølge etter størrelsen på inntekten, er medianinntekten den midterste observasjonen i fordelingen.

Figuren viser at median inntekt etter skatt per forbruksenhet for de tidligere introduksjonsdeltakerne er langt lavere enn det generelle inntektsnivået i samfunnet. Inntekten lå samlet sett på om lag 290 100 kroner for de tidligere deltakerne (2005-2021) i 2022. Dette tilsvarte 62 prosent av median inntektsnivå i befolkningen mellom 20 og 66 år. I den største gruppen – par med barn under 18 år – ligger inntektsnivået på om lag 61 prosent av medianinntekten for tilsvarende gruppe i befolkningen. Den samme andelen relativt til befolkningen finner vi også blant parhusholdninger uten barn.

Figur 4.2 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet etter husholdningstype i 2022. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Kroner

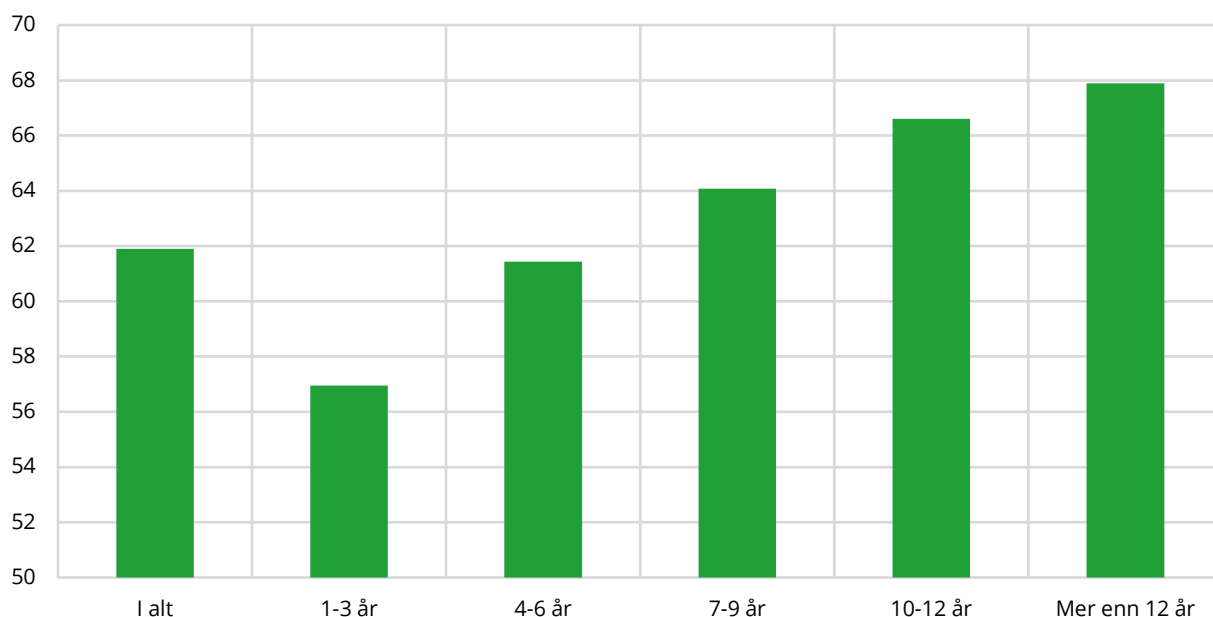

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Det er blant aleneboere og enslige forsørger vi finner de laveste inntektsnivåene med henholdsvis 284 000 og 254 000 kroner, men samtidig er det blant disse gruppene det relativt sett er høyest inntekt sammenlignet med befolkningen (75 og 78 prosent).

Figur 4.3 viser at det relative inntektsnivået til de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet øker med økende botid. Med økt botid er muligheten for å vinne innpass på arbeidsmarkedet større ved at språkferdigheter forbedres, og man tilegner seg nødvendig kompetanse gjennom utdanning og praktisk arbeidserfaring. Mens andel inntekt etter skatt per forbruksenhet var 57 prosent av befolkningens for dem som avsluttet for 1-3 år siden, lå tilsvarende andel på 68 prosent for dem som avsluttet for 13 år siden eller mer. Dette er i tråd med resultater fra tidligere monitorer på dette området.

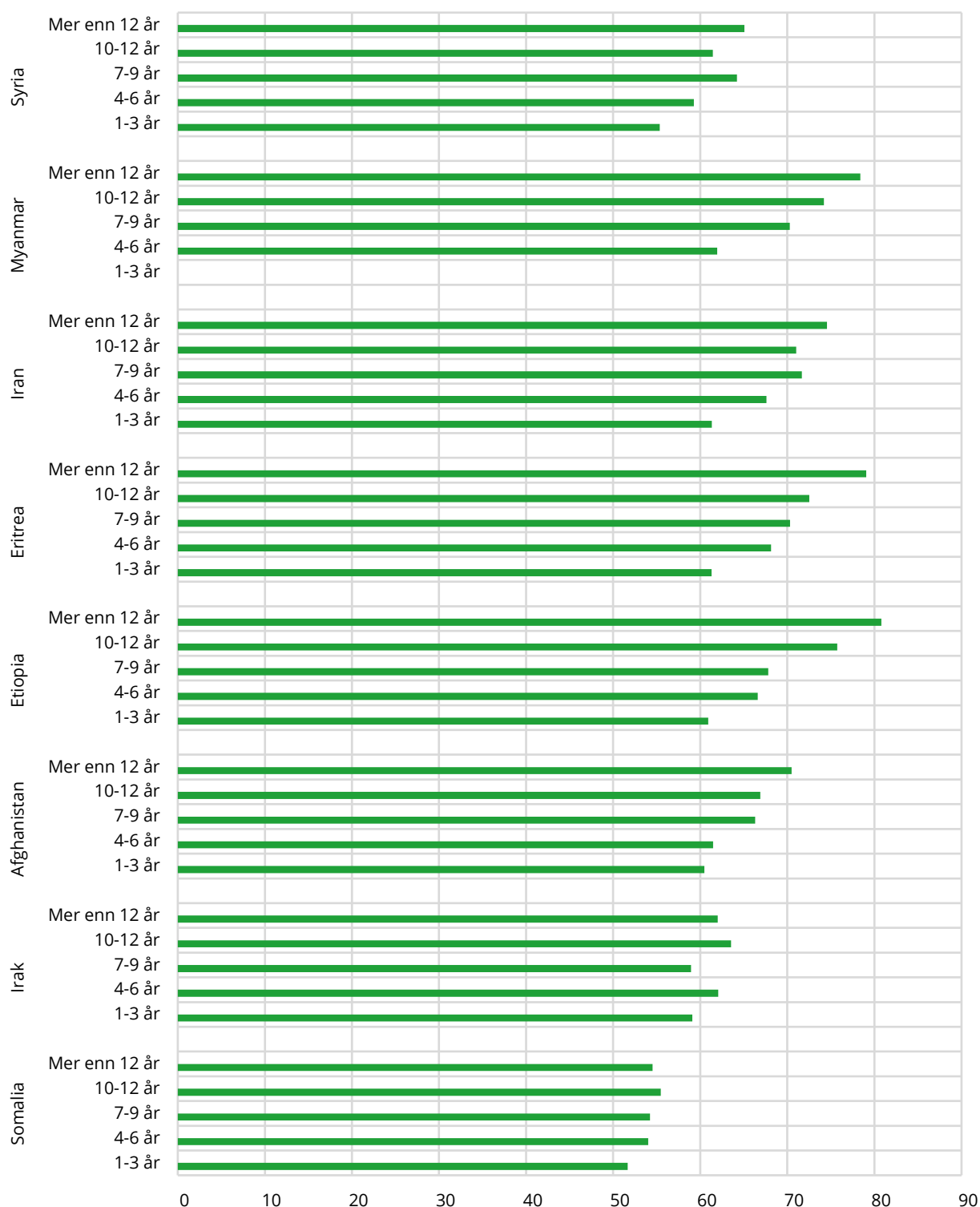
Figur 4.3 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram i 2022. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent.

Kilde: Inntektsstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

I kapittel 3 så vi at det var relativt store forskjeller i arbeidsmarkedstilknytning etter landbakgrunn, og dette gjenspeiler seg også når vi ser på inntektsnivået. Av figur 4.4 går det det også klart fram at forskjellene etter landbakgrunn øker etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram. For dem som avsluttet introduksjonsprogrammet for 1-3 år siden ligger inntekten på om lag på 60 prosent av befolkningens for de aller fleste land, med et tydelig unntak av Somalia med så vidt over 50 prosent.

Figur 4.4 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år, etter landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

For somaliere er det i det hele tatt liten utvikling i inntektsnivå i årene etter programslutt, og selv etter 10-12 år kommer ikke inntekten opp i mer enn vel 55 prosent av nivået for befolkningen mellom 20 og 66 år. For øvrige land er det klart større forskjeller blant personer som avsluttet introduksjonsprogrammet for mer enn 12 år siden. Figuren viser at personer med bakgrunn fra

Etiopia, Eritrea og Myanmar har det høyeste nivået, med en medianinntekt som utgjør omtrent 80 prosent av befolkningens. Dernest følger personer med bakgrunn fra Iran (75 prosent) og Afghanistan (70 prosent).

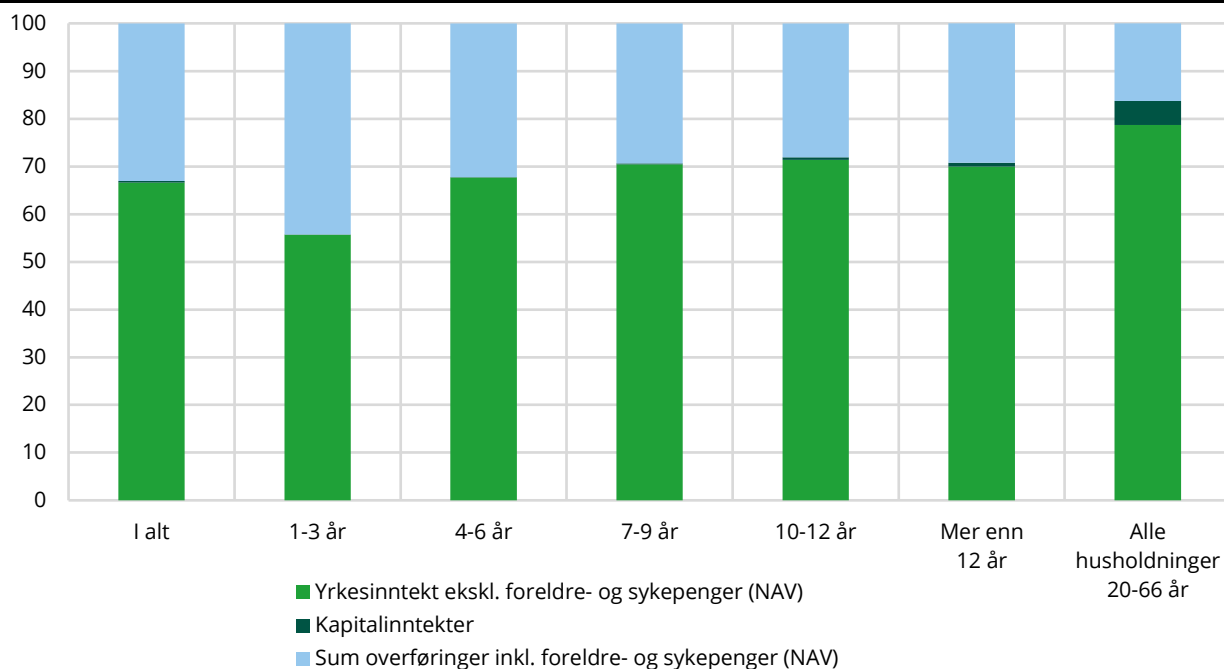
De laveste andelene har tidligere programdeltakere fra Somalia (55 prosent) og Irak (62 prosent), og i likhet med somalierne er det heller ikke for irakere særlig progresjon i inntektsnivået i årene etter avsluttet introduksjonsprogram (2-4 prosentpoeng).

4.3. Yrkesinntekt viktigste inntektskilde

Husholdningens samlede inntekt består av inntekt fra arbeid, kapitalinntekter og ulike overføringer som for eksempel ytelser fra folketrygden, dagpenger ved arbeidsledighet, sykepenger, introduksjonsstønad, bostøtte, barnetrygd, kontantstøtte, sosialhjelp og studiestipend fra Statens Lånekasse. Yrkesinntekt er i denne sammenheng definert som summen av lønnsinntekt og netto næringsinntekt i løpet av kalenderåret. Andel yrkesinntekten utgjør av samlet husholdningsinntekt kan være en indikasjon på graden av selvforsørgelse; desto større andel yrkesinntekten utgjør, desto større grad av selvforsørgelse er det rimelig å anta at husholdningen har.

Av figur 4.5 ser vi at yrkesinntekter utgjør, selv for de med aller kortest botid, den viktigste inntektskilden for husholdningene til de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet. For de med 1-3 års botid etter programslett utgjør andelen yrkesinntekt om lag 55 prosent av samlet inntekt. Andel yrkesinntekt, og dermed graden av økonomisk selvhjulpenhet øker med antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Når inntekt fra arbeid øker, reduseres andelen stønader tilsvarende i inntektsmessig betydning.

Figur 4.5 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter, etter antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

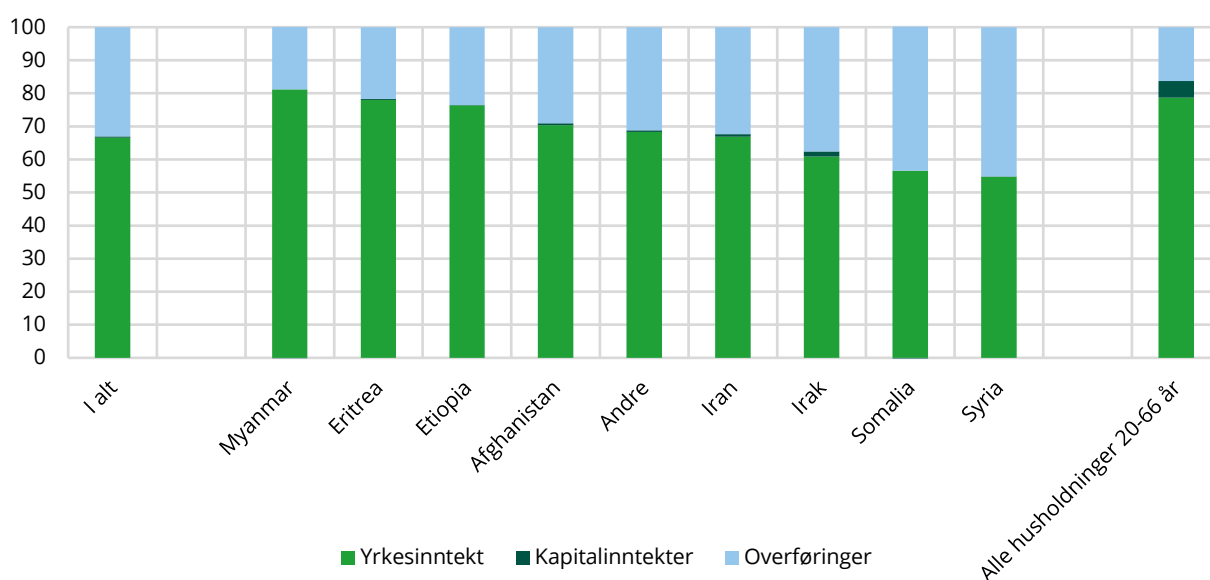
Når antall år etter programslett øker til 4-6 år utgjør yrkesinntekten i gjennomsnitt 68 prosent av den samlede husholdningsinntekten. Deretter er det ingen større endringer i sammensetningen av husholdningsinntekten, og selv for de med mer enn 12 års tid etter programslett utgjør ikke yrkesinntekten mer enn om lag 70 prosent av samlet husholdningsinntekt. Andel kapitalinntekt i

befolkningen ligger på om lag 5 prosent, mens blant de tidligere deltakerne er den så liten at vi kan se bort fra den i denne sammenhengen.

Blant de tidligere deltakerne med relativt kort botid etter avsluttet program (0-6 år), vil mange være videre i et utdanningsløp (kapittel 3). For denne gruppen vil derfor Studiestipend fra Statens Lånekaske for Utdanning har stor inntektsmessig betydning, ved siden av sosialhjelp. For de med botid etter programslutt på 7 år eller lenger, finner vi at andre typer overføringer som erstatter yrkesinntekt får økt betydning; dagpenger ved arbeidsledighet, sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uføreytelser og foreldrepenger. I tillegg har også sosialhjelp en viss økonomisk betydning for disse husholdningene, men i mindre grad enn for de med kortere botid.

Andel yrkesinntekt av samlet husholdningsinntekt varierer også relativt mye etter de tidligere deltakernes landbakgrunn. Figur 4.6 viser hvordan andelen yrkesinntekt er høyest for land som Myanmar (81 prosent), Eritrea (78 prosent) og Afghanistan (76 prosent). Dette er også land som vi tidligere har sett har relativt sett lang botid og høy andel sysselsatte (kapittel 3), i tillegg til at inntektsnivået relativt sett er høyt (figur 4.4)

Figur 4.6 Sammensetning av husholdningens samlede inntekter etter hovedinntektstakers landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

I motsatt ende av skalaen finner vi personer med bakgrunn fra Irak, Somalia og Syria, alle med en andel yrkesinntekt på mellom 55 og 60 prosent.

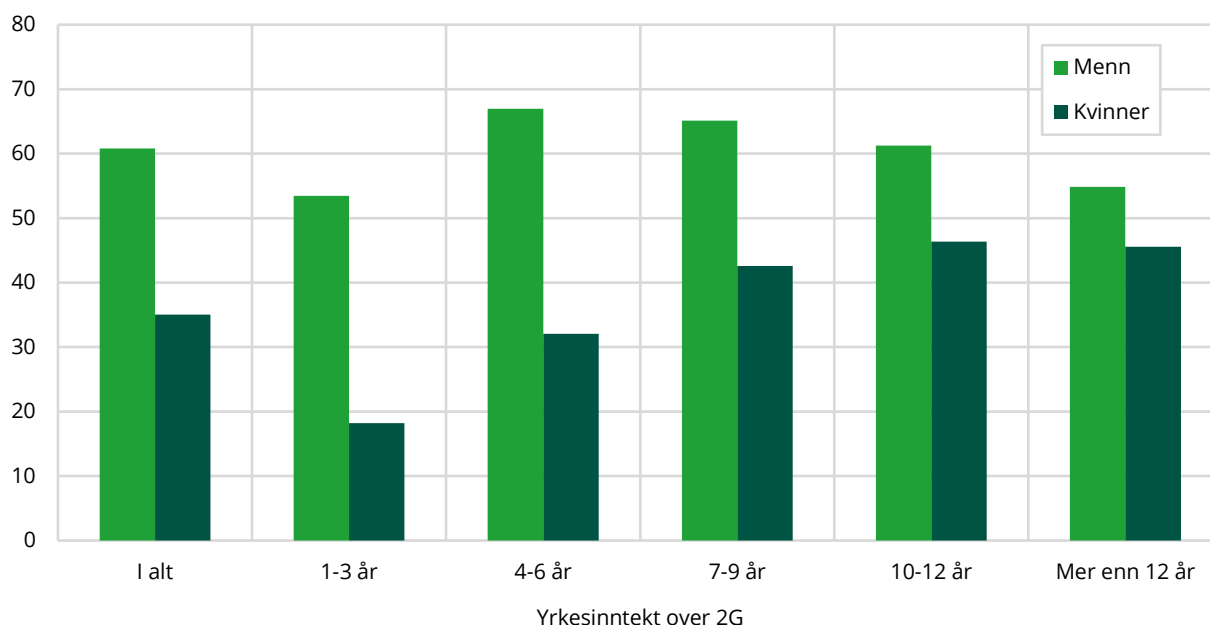
4.4. Andel yrkestilknyttede øker med tiden etter avsluttet introduksjonsprogram

I SSBs inntektsstatistikk er det vanlig å gå ut fra at man må ha en årlig registrert yrkesinntekt høyere enn to ganger folketrygdens grunnbeløp (G) for å bli regnet som yrkestilknyttet. Dette utgjorde om lag 219 600 kroner i 2022. Grad av yrkestilknytning har mye å si for husholdningenes økonomiske sårbarhet og er viktig faktor for å unngå lavinntekt. I dette kapittelet ser vi derfor nærmere på hvor stor andel av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet som hadde yrkesinntekt over to ganger grunnbeløpet

Halvparten av tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet hadde i 2022 en yrkesinntekt over 2G, og andelen var høyere for kvinner enn menn, med henholdsvis 61 mot 35 prosent. Av figur 4.5 ser

vi at det er en økning i andelen som har en yrkesinntekt som overstiger 2G etter hvert som årene går etter avsluttet introduksjonsprogram, både for kvinner og menn. Likevel er utviklingen over tid ulik for kvinner og menn. For kvinner øker andelen med yrkesinntekt over 2G jevnt og trutt fra 18 prosent for dem med 1-3 års botid, til 46 prosent for dem som har bodd i landet mer enn 12 år etter at de avsluttet introduksjonsprogrammet. For menn stagnerer utviklingen etter 4-6 år, med en andel på nær 70 prosent. Deretter synker imidlertid andelen til om lag 55 prosent blant dem som har bodd i landet i mer enn 12 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Denne utviklingen sammenfaller til en viss grad også med blant annet sysselsettingsutviklingen hos kvinner og menn i årene etter at de har avsluttet introduksjonsprogrammet.

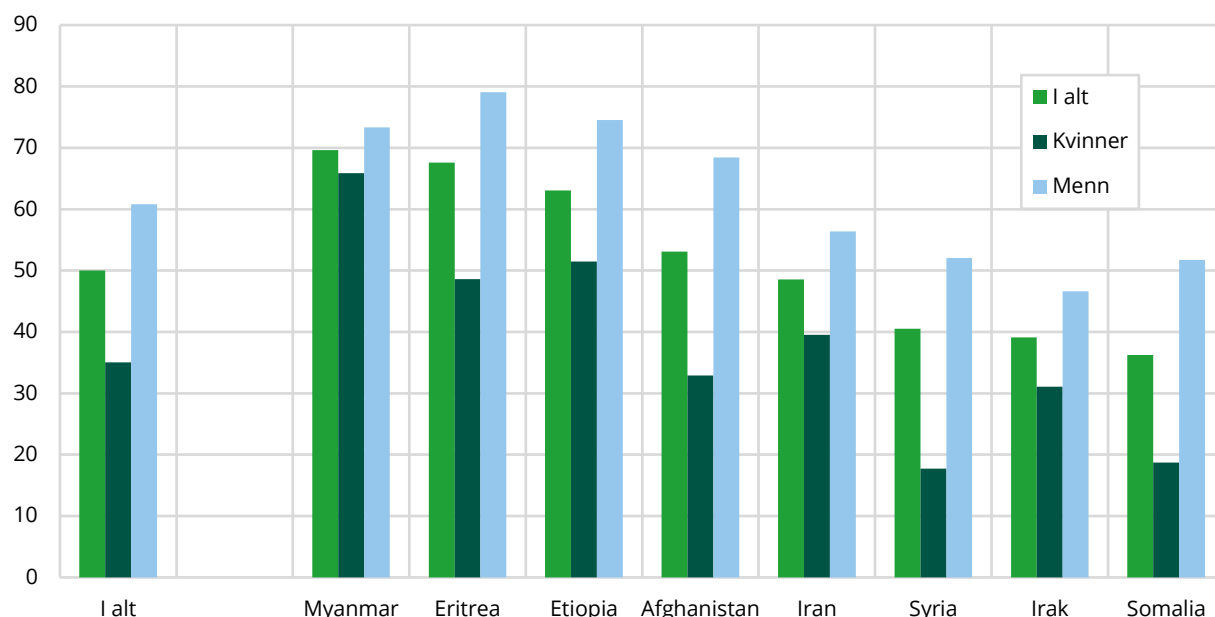
Figur 4.7 Andel med yrkesinntekt over 2G, etter kjønn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Tilknytningen til arbeidsmarkedet målt på denne måten, viser at det er til dels store forskjeller etter landbakgrunn for personer som har yrkesinntekt høyere enn 2G. Flere grupper av de tidligere deltakerne har en sterk yrkestilknytning, og ligger på nivå med gjennomsnittet i den jevnaldrende befolkningen. Spesielt gjelder dette menn, og for samtlige land er andelen menn med yrkesinntekt over 2G klart høyere enn for kvinner. Figur 4.8 viser at andel med yrkesinntekt over 2G er størst for personer med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia, og vi vet fra tidligere (kapittel 3) at dette også er blant de landene med høyest andel sysselsatte, og også med høyest inntektsnivå (figur 4.4). Fra alle disse tre landene har så mye som om lag tre av fire menn yrkesinntekt over 2G. Imidlertid er kjønnsforskjellene store på dette området, med unntak av Myanmar. Mens om lag halvparten av kvinnene fra Eritrea og Etiopia har en yrkesinntekt over 2G, gjelder dette så mye som to av tre kvinner fra Myanmar. Størst forskjell mellom kvinner og menn er det blant personer med bakgrunn fra Afghanistan. Her er andelen menn med yrkesinntekt over 2G hele 35 prosentpoeng høyere enn blant kvinner (henholdsvis 68 mot 33 prosent).

Figur 4.8 Andel med yrkesinntekt over 2G etter landbakgrunn og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Befolkningen 20-66 år. 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Men figur 4.8 viser også at enkelte grupper av personer som har deltatt i introduksjonsprogrammet har en svakere yrkestilknytning sammenlignet med både andre tidligere deltakere og befolkningen mellom 20 og 66 år. Blant personer med bakgrunn fra Syria, Irak og Somalia er andelen med yrkesinntekt over 2G relativt lav med under 40 prosent totalt. Særlig gjelder det kvinner fra Irak og Somalia, der andelen ligger under 20 prosent. Blant personer med bakgrunn fra Irak er differansen mellom kvinner og menn relativt liten, med om lag 16 prosentpoeng.

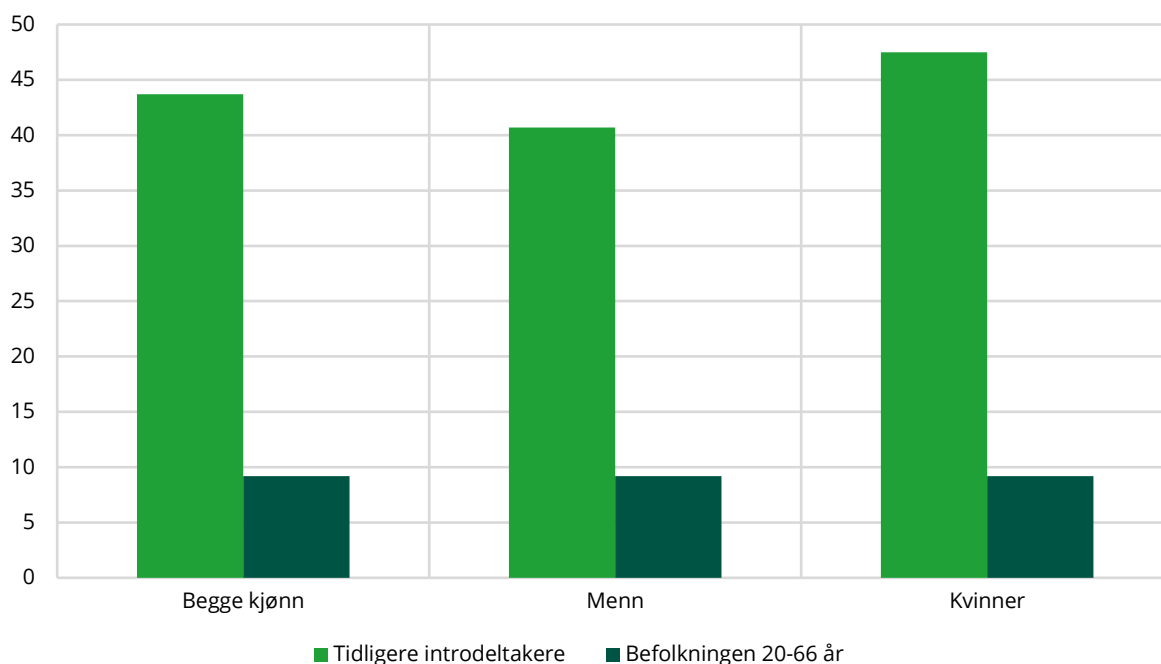
4.5. Nær halvparten med vedvarende lavinntekt

I Norge har vi ikke et offisielt fattigdomsmål, men SSBs mål for vedvarende lavinntekt benyttes ofte som en indikasjon på utviklingen i fattigdom. Husholdninger med vedvarende lavinntekt er i risikogruppen for å oppleve levekårsutfordringer, materielle mangler og fattigdom. SSBs inntektsstatistikk har i mange år vist at personer med flyktningbakgrunn er sterkt overrepresentert blant de med lavest inntekt. I monitor for tidligere deltakere i introduksjonsordningen måles dette blant annet ved å se på hvor mange personer som tilhører en husholdning som har en inntekt betydelig lavere enn det som er den typiske inntekten i samfunnet. Selv om det er vanskelig å ha en bestemt oppfatning om hva som menes med «betydelig lavere», eller hva som er «den typiske inntekten» i samfunnet, er det vanlig å definere en slik lavinntektsgrense ut fra en relativ avstand til medianinntekten i hele befolkningen, som tilsvarer 60 prosent av medianinntekten. For bedre å kunne gi et bilde av om lavinntekt er en forbigående eller en mer varig situasjon, følges samme individ over flere år ved å benytte paneldata.

En vanlig måte å definere vedvarende lavinntekt på er å slå sammen husholdningsinntektene gjennom en periode på 3 år, og deretter å definere alle dem med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som en lavinntekts-husholdning. For å ta hensyn til at husholdninger er ulikt sammensatt, justeres i tillegg inntekten etter forbruksenheter (se boks i kapittel 4.1). En av fordelene ved å benytte tall for vedvarende lavinntekt er at utvikling i lavinntekt basert på tverrsnittsdata (ett bestemt år), gir begrenset informasjon om hvor lenge en tilstand varer, som for eksempel om lavinntekt er et kronisk eller forbigående fenomen.

SSB har tidligere vist at personer med innvandrerbakgrunn er overrepresentert i gruppen med vedvarende lavinntekt (Omholt mfl. 2023). Det er også påvist klare forskjeller ut fra forhold som innvandringsgrunn, landbakgrunn og botid. Figur 4.9 viser at andel av de tidligere deltakerne som i 2022 hadde hatt vedvarende lavinntekt de siste tre årene lå på 44 prosent, henholdsvis 41 prosent for menn og 48 prosent for kvinner. Tilsvarende tall for hele befolkningen mellom 20 og 66 år lå på om lag 9,2 prosent for både kvinner og menn (eksklusive studenthusholdninger). Disse andelene er noe lavere enn det som er målt for personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i tidligere monitorer (se bl.a. Lunde 2022).

Figur 4.9 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022⁴ etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent

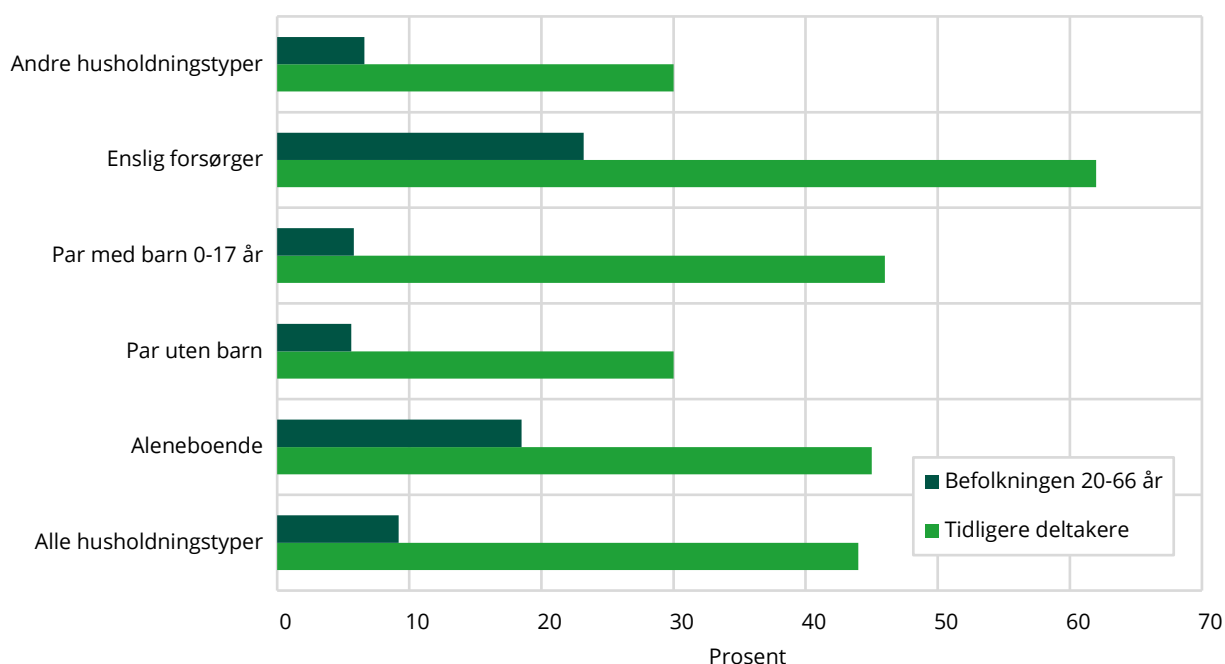
⁴ Studenthusholdninger er utelatt

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.10 viser at det er relativt klare forskjeller i andel med vedvarende lavinntekt mellom ulike husholdningstyper. Den klart størst andelen med vedvarende lavinntekt er blant enslige forsørgere, med 62 prosent. Deretter følger par med barn og aleneboende med henholdsvis 46 og 45 prosent. Tilsvarende tall for befolkningen mellom 20 og 66 år var henholdsvis 23 prosent blant enslige forsørgere og 19 og 6 prosent blant aleneboende og par med barn. Det er altså klart størst forskjell mellom befolkningen og tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet for parhusholdninger med barn, hele 40 prosentpoeng. Tilsvarende forskjell for aleneboende er om lag 26 prosentpoeng.

Lavest andel med vedvarende lavinntekt finner vi i husholdninger som består av par uten barn, med 30 prosent. Her var også andel med vedvarende lavinntekt i befolkningen minst med i underkant av 6 prosent.

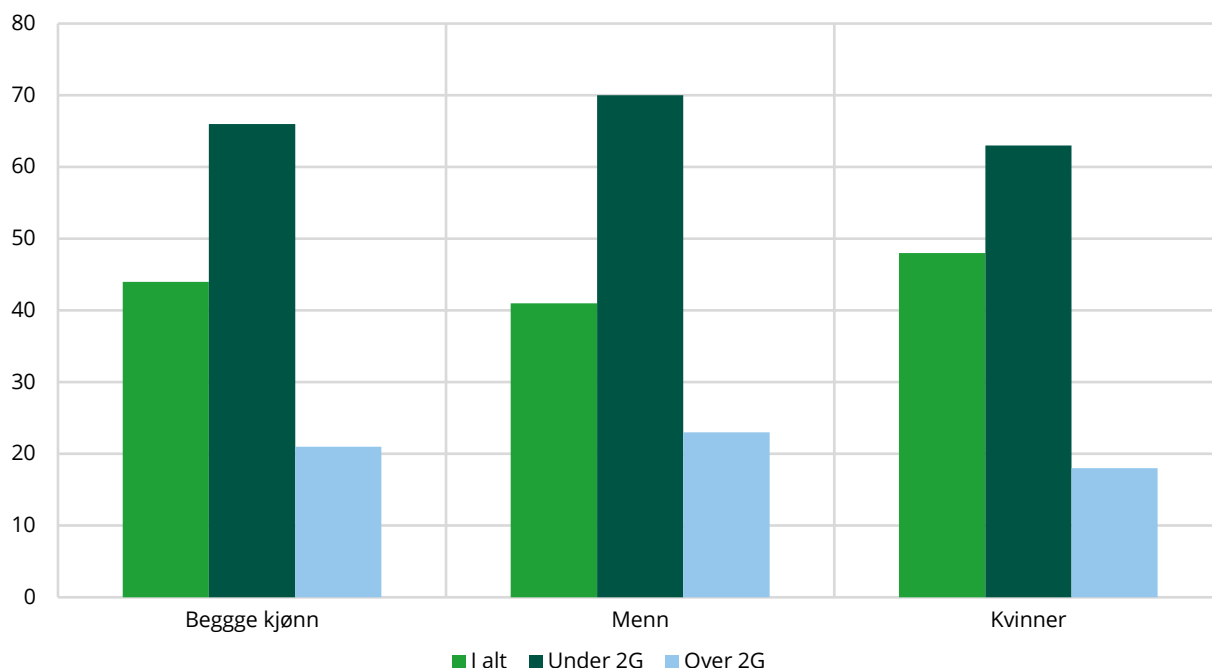
Figur 4.10 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Det er tidligere funnet sammenheng mellom grad av yrkestilknytning og forekomsten av vedvarende lavinntekt. Som i kapittel 4.4 benytter vi hvorvidt en persons yrkesinntekt er over eller under 2 ganger grunnbeløpet (2G) som mål på yrkestilknytning. Av figur 4.5 så vi at dette gjaldt halvparten av de tidligere deltakerne i 2022. Figur 4.11 viser at det blant dem med svak yrkestilknytning (yrkesinntekt under 2G) er langt høyere forekomst av vedvarende lavinntekt siste tre år, enn blant dem med yrkesinntekt over 2G. Andel med vedvarende lavinntekt for dem med yrkesinntekt under 2G i 2022 var på 66 prosent, mens for dem med yrkesinntekt over 2G lå andelen på 21 prosent. For menn med yrkesinntekt under 2G var andel med vedvarende lavinntekt klart høyere enn for kvinner, med henholdsvis 70 prosent mot 63 prosent. For begge kjønn er dette en forbedring i andel med vedvarende lavinntekt i forhold til det som er målt i tidligere monitorer.

Figur 4.11 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, etter yrkestilknytning (målt i yrkesinntekt over/under 2G) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent

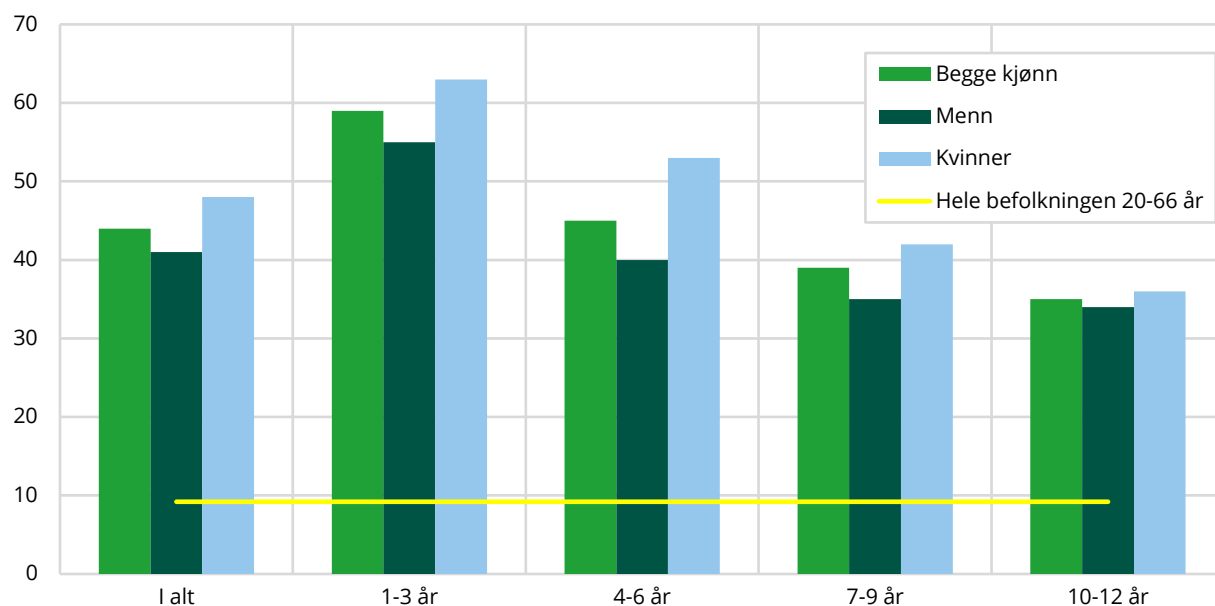

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

I figur 4.12 ser vi at andelen med vedvarende lavinntekt reduseres med antall år etter avsluttet introduksjonsprogram, både for kvinner og menn. Kvinner har likevel hele tiden noen prosentpoeng større andel med vedvarende lavinntekt enn menn. Blant dem som avsluttet for 1-3 år siden i 2022 var andelen med lavinntekt henholdsvis 63 prosent for kvinner og 55 prosent for menn. I og med at vedvarende lavinntekt beregnes som gjennomsnitt over tre år, vil gruppen med dem som avsluttet for 1-3 år siden også kunne inkludere personer som var deltakere i introduksjonsprogrammet i deler av perioden lavinntekten beregnes for. For dem som avsluttet for 12 år siden eller mer var andel med vedvarende lavinntekt nede i 33 prosent for menn og 35 prosent for kvinner. Til sammenligning er andelen med vedvarende lavinntekt i befolkningen på under 10 prosent for både kvinner og menn.

Størst forskjell mellom kjønnene er det blant dem hvor det har gått mellom 4 og 6 år siden avsluttet introduksjonsprogram. Her er det hele 13 prosentpoeng flere kvinner og menn med vedvarende lavinntekt.

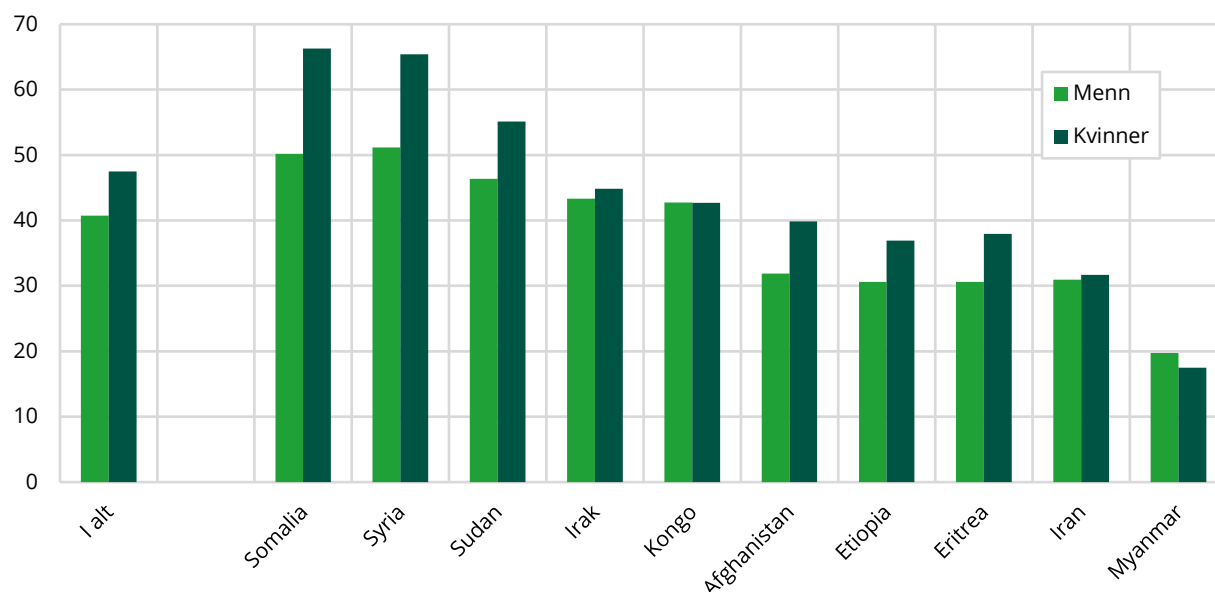
Figur 4.12 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Landbakgrunn har vi tidligere sett at i mange sammenhenger, både når det gjelder tilknytning til arbeidsmarkedet, sysselsetting og inntekt gir opphav til store forskjeller mellom grupper av tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Av figur 4.10 går det klart fram at det også er forholdsvis store forskjeller i andel med vedvarende lavinntekt ut fra de tidligere deltakernes landbakgrunn. Men alle grupper, uavhengig av landbakgrunn, er sterkt overrepresentert i lavinntektsgruppen sammenlignet med hele den jevnaldrende befolkningen.

Figur 4.13 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, etter landbakgrunn og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent

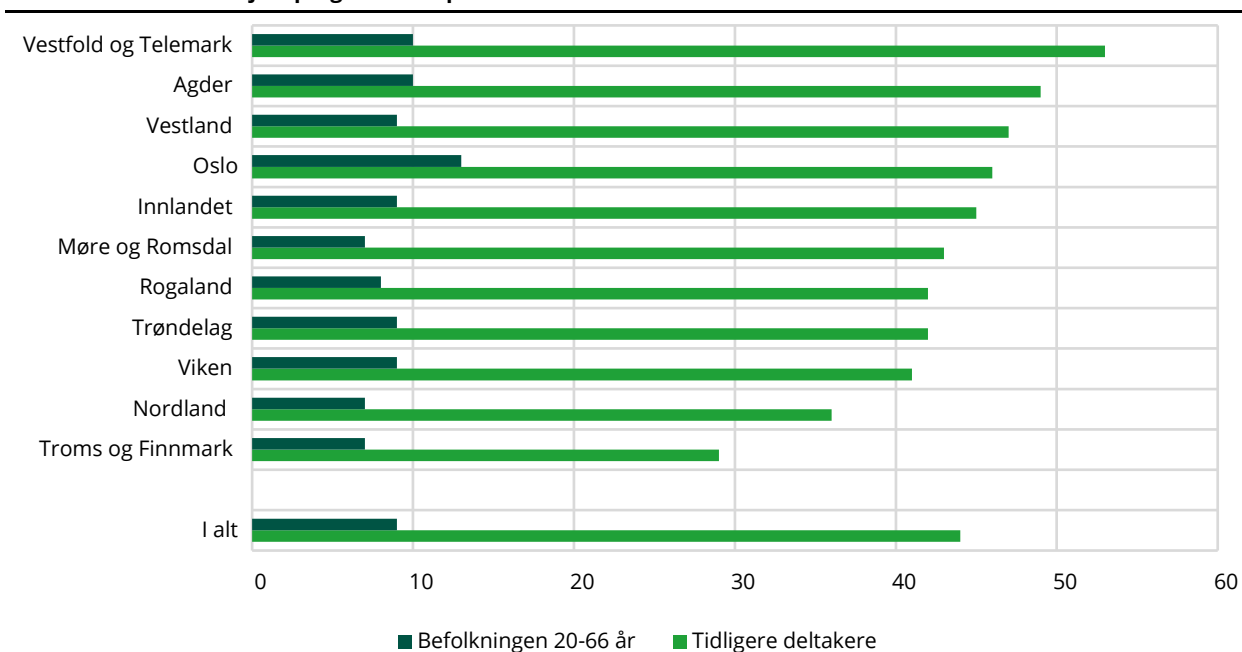

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Aller høyest andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 finner vi blant personer med bakgrunn fra Somalia og Syria, med henholdsvis 58 og 56 prosent. For begge disse landene er det store kjønnsforskjeller, og andelen for kvinner er om lag 15 prosentpoeng høyere enn for menn (ca. 65 mot ca. 50 prosent). At det er disse to landene vi finner de største forekomstene av vedvarende lavinntekt er ikke overraskende, sett i lys av de resultatene vi har sett i tidligere kapitler. De klart minste forekomstene av vedvarende lavinntekt finner vi blant personer med bakgrunn fra Myanmar, dette gjelder for både menn og kvinner med henholdsvis 20 og 18 prosent. Derne følger Iran, Eritrea, Etiopia og Afghanistan alle med forekomster på mindre enn 40 prosent for både kvinner og menn. Blant afghanere er det noe større forskjell mellom kvinner og menn, med 8 prosentpoeng, mot for eksempel bare ett prosentpoeng blant iranere.

Figur 4.14 og 4.15 viser at det også er regionale forskjeller i forekomsten av vedvarende lavinntekt hos de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet. Troms og Finnmark skiller seg ut med klart laveste andel med 29 prosent. Her er også andelen i befolkningen mellom 20 og 66 år under gjennomsnittet med 7 prosent. Nordland følger derne med 36 prosent, også dette er godt under landsgjennomsnittet for alle deltakere er på 44 prosent. Blant tidligere deltakere som bor i Oslo er andelen med vedvarende lavinntekt 46 prosent, som er noe over gjennomsnittet for hele landet. Aller størst andel finner i Agder med 49 prosent og Vestfold og Telemark med hele 53 prosent.

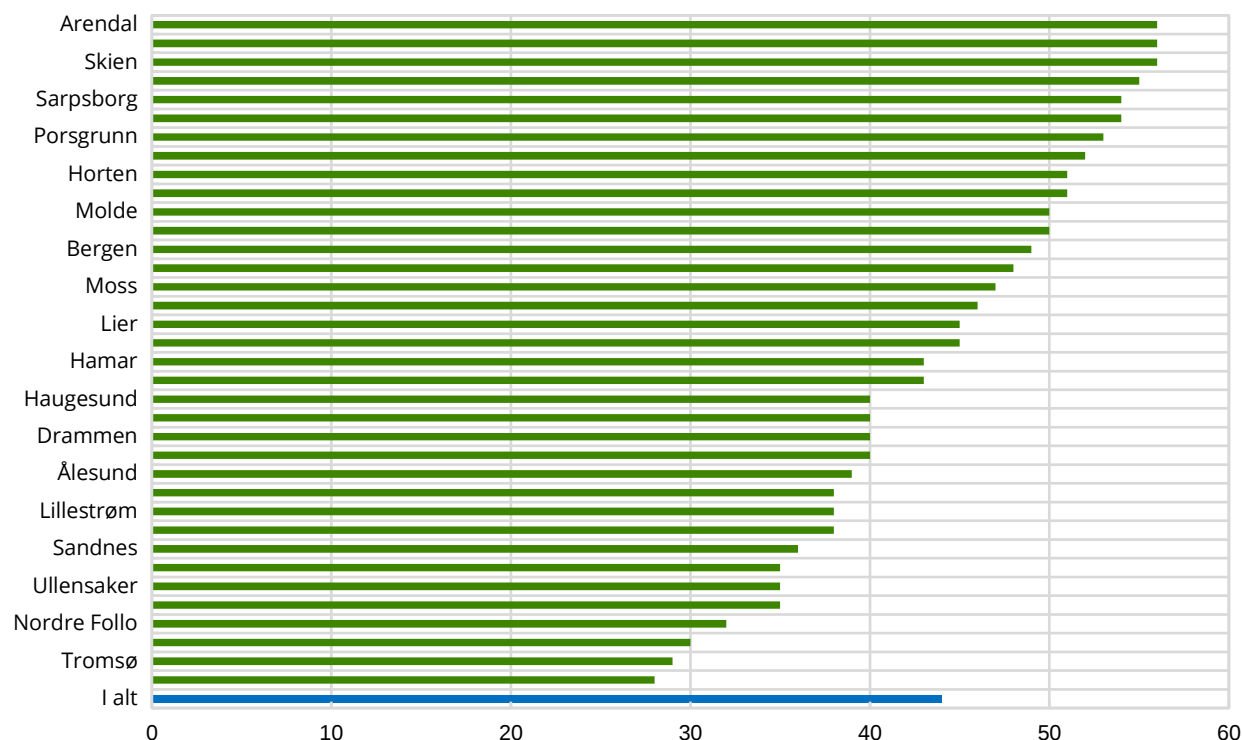
Figur 4.14 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

Av figur 4.15 ser vi at vi i stor grad finner bykommuner i Agder og Vestfold og Telemark i toppen av fordelingen når det gjelder andel med vedvarende lavinntekt. Både Arendal, Larvik og Skien har en andel på hele 56 prosent med vedvarende lavinntekt, derne følger Sandefjord med 55 prosent og Østfoldbyene Sarpsborg og Fredrikstad med 54 prosent. De nordnorske byene Harstad og Tromsø troner i den andre enden av skalaen, med andeler på henholdsvis 28 og 29 prosent.

Figur 4.15 Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 etter utvalgte kommuner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå.

4.6. Oppsummering kapittel 4

I dette kapittelet har vi gjennomgått inntektssituasjonen i 2022 for alle de 65 000 personene som deltok i introduksjonsprogrammet i perioden mellom 2005 og 2021.

Inntektsnivået til de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet var i 2022 langt lavere enn i befolkningen, og median inntekt etter skatt per forbruksenhet utgjorde bare 62 prosent av nivået til befolkningen mellom 20 og 66 år. Andel som i hovedsak livnærer seg av overføringer klart høyere enn i befolkningen generelt, med en av tre mot en av seks.

Nær halvparten av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet bodde i husholdninger med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, mot bare 9 prosent i befolkningen.

Det er imidlertid store inntektsforskjeller etter landbakgrunn. Personer med bakgrunn fra Myanmar, Eritrea og Etiopia klarer seg for eksempel langt bedre enn personer med bakgrunn fra Syria, Irak og Somalia. Både med tanke på inntektsnivå, grad av økonomisk selvhjulpenhet og andel med vedvarende lavinntekt.

Totalt sett har det likevel skjedd en positiv endring siden forrige monitor for tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet i 2022. Blant annet er inntektsnivået jevnt over høyere, og andel med vedvarende lavinntekt blitt redusert med 6 prosentpoeng siden 2020. Dette kan skyldes tilfeldigheter i sammensetning av avslutningskohortene, og vi vil følge opp i neste monitor for å følge utviklingen i påfølgende årganger.

5. Bosettings- og flyttemønster

Hovedfunn fra kapitlet:

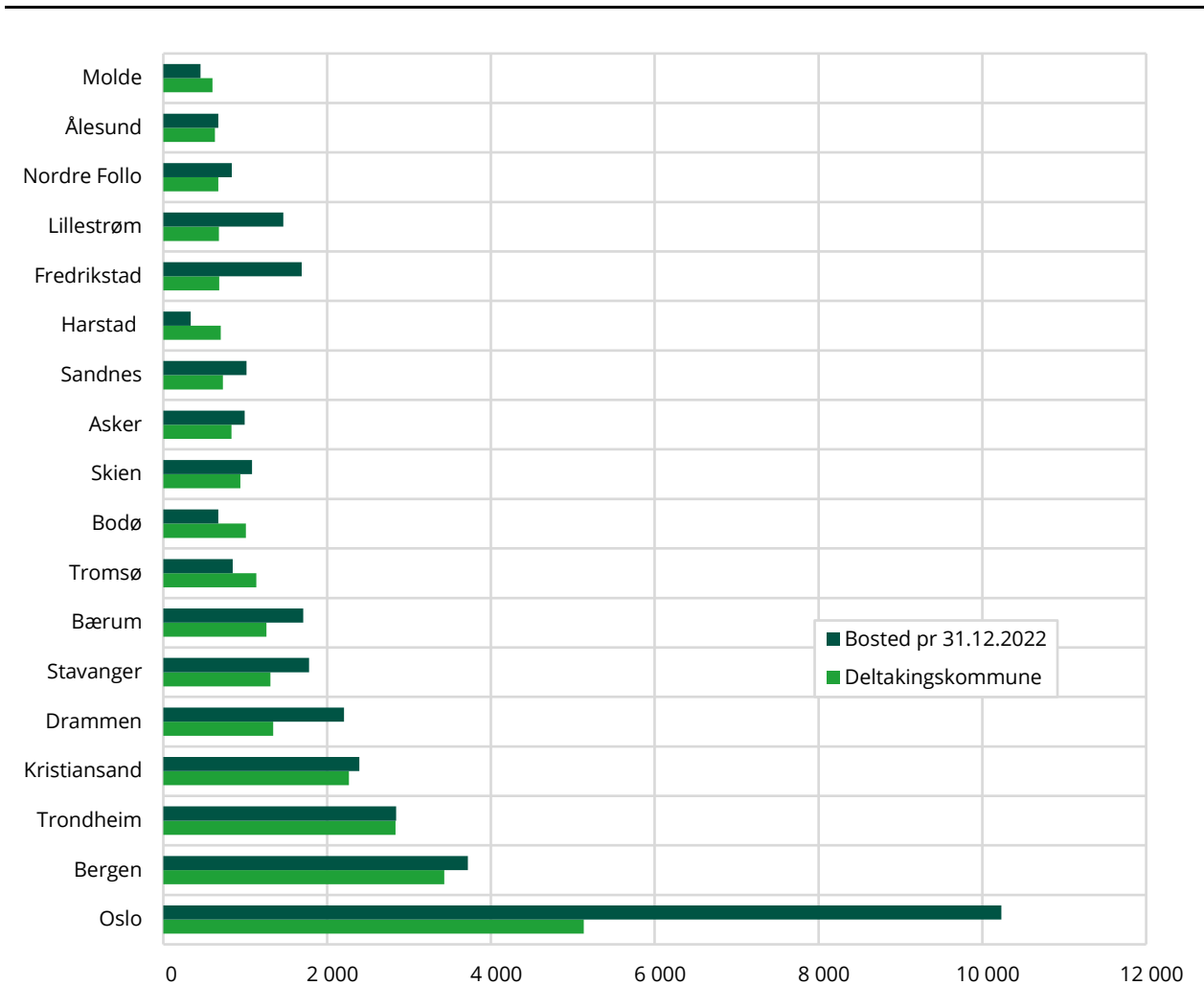
- Fire av ti som gjennomførte introduksjonsprogrammet mellom 2005 og 2021 hadde i 2022 flyttet fra deltakelseskommunen
- 3 år etter programslutt var det bare 1 av 5 som hadde flyttet
- De fleste av de som flytter drar fra små utkantkommuner til større byer sentralt i landet
- Nær en av fire av de som flytter drar til Oslo
- Det er noe høyere andel i arbeid og utdanning blant dem som har flyttet...
- ...men et noe lavere inntektsnivå

Personer med flyktningbakgrunn som får oppholdstillatelse her i landet, blir ofte bosatt mindre sentralt enn slik befolkningen generelt bor. I monitor for sekundærflytting er det påvist at relativt få personer med flyktningbakgrunn flytter fra sin bosettingskommune i løpet av de første to-tre årene, men at fraflyttingen øker etter avsluttet introduksjonsprogram (Kirkeberg og Strøm 2024). Dette har sammenheng med at de som flytter fra bosettingskommunen mens de deltar i introduksjonsprogrammet, mister retten til introduksjonsprogram og den tilhørende økonomiske stønaden. Det er med andre ord et forholdsvis sterkt økonomisk insentiv til å bli værende i bosettingskommunen de første årene. Tilflyttingskommunen står imidlertid fritt til å tilby program til en deltaker som har flyttet, men selve retten til deltakelse går tapt.

I forrige monitor om de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet (Lunde (2022)) så vi at totalt sett 35 prosent tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet fra 2005 til 2019 hadde flyttet fra deltakingskommunen på måletidspunktet i 2020. I dette kapitlet går vi videre inn på bosettings- og flyttemønsteret til personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden fra 2005 til og med 2021.

5.1. Mange tidligere deltakere flytter til Oslo

Av figur 5.1 ser vi at det blant personer som har deltatt i introduksjonsprogrammet har skjedd en betydelig forskyvning mellom opprinnelig programkommune og bostedskommune per 31.12 2022. I store trekk flytter de tidligere deltakerne fra mindre kommuner til de større byene etter avsluttet introduksjonsprogram. Aller flest flytter til Oslo, der det i 2022 var bosatt mer enn 5 000 flere tidligere deltakere enn det som faktisk har deltatt i programmet i kommunen. Andre kommuner med stor tilflytning av tidligere deltakere er Fredrikstad, Drammen, Lillestrøm, Sarpsborg, Stavanger og Bærum. Alle disse har mer enn 500 flere bosatte tidligere deltakere enn det faktiske deltakerantallet i kommunen. Mest tydelig fraflytning av programdeltakere er det i de nordnorske byene Bodø, Tromsø og Harstad, alle med mer enn 300 fraflyttinger i perioden.

Figur 5.1 Kommuner som har hatt minst 600 deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021. Deltakings- og bostedskommune per 21.12.2022

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.1 viser at nær én av fire av de som har flyttet, bosatte seg i Oslo, mens om lag like mange har flyttet til andre større byer på østlandsområdet. Flest av disse drar til Fredrikstad, Drammen og Lillestrøm. Ellers er andelen som flytter til Bergen, Trondheim og Stavanger mellom 2 og 4 prosent.

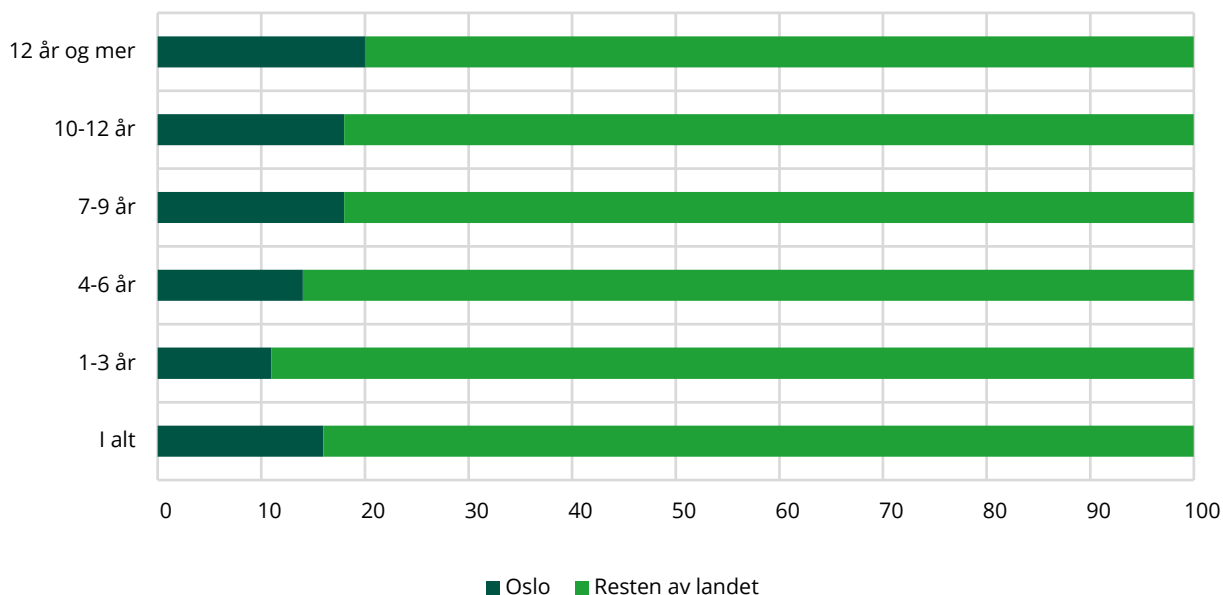
Tabell 5.1 Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021 som har flyttet etter avsluttet program. Bostedskommune per 31.12.2022. Prosent

	Antall	Andel
I alt	25 766	100
Oslo	5 903	22,9
Fredrikstad	1 145	4,4
Drammen	1 126	4,4
Lillestrøm	988	3,8
Bergen	918	3,6
Sarpsborg	749	2,9
Bærum	730	2,8
Stavanger	717	2,8
Trondheim	696	2,7
Ullensaker	686	2,7
Kristiansand	633	2,5
Lørenskog	540	2,1

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 5.2 viser at andelen av de tidligere deltakerne som bosetter seg i Oslo øker med botiden etter programslutt. Av de med lengst botid etter avsluttet introduksjonsprogram, var om lag én av fem bosatt i Oslo ved utgangen av 2022. Tilsvarende for de med kortest botid, under 4 år, var andelen nede i om lag 11 prosent.

Figur 5.2 Andel som bor i Oslo. Antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per 31.12.2022. Prosent

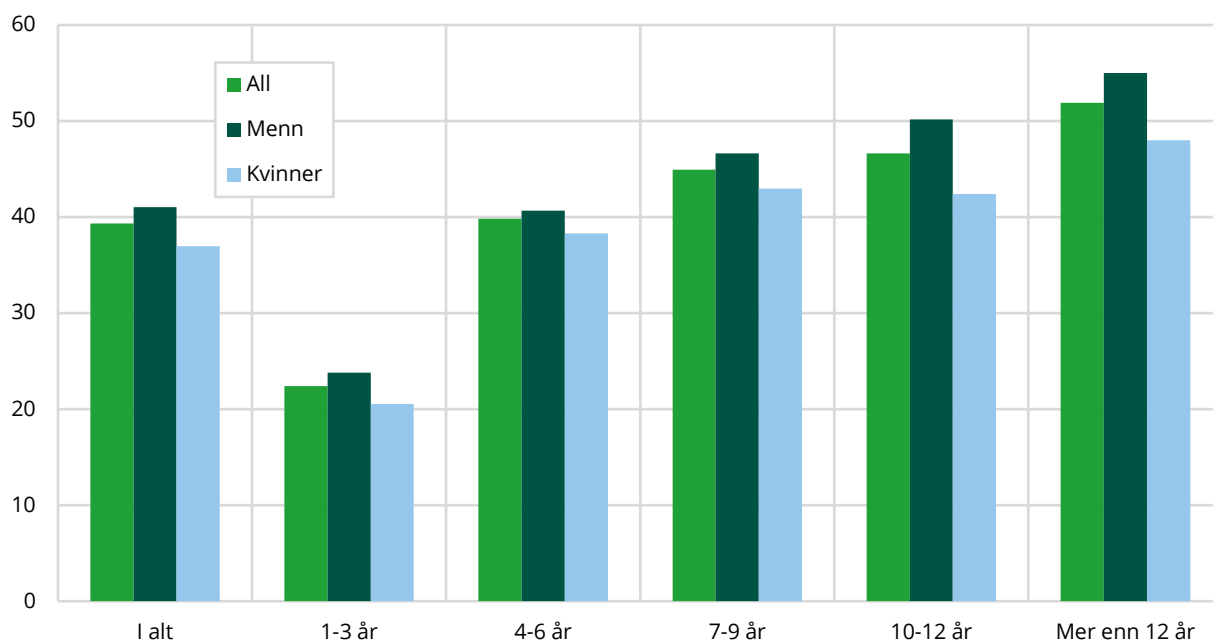

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

5.2. Etter 12 år har mer enn halvparten flyttet

Figur 5.3 viser at totalt sett mer enn 4 av 10 av de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet har flyttet fra programkommunen sin etter avsluttet program. Etter hvert som årene går øker andelen som har flyttet fra opprinnelig bosettingskommune (programkommune), og etter 7-9 år har 45 prosent flyttet, mens 12 år etter programslutt har rett over halvparten flyttet. Sammenlignet med andre grupper er dette noe høyere enn gjennomsnittet for alle flyktninger, der vel fire av ti hadde flyttet etter 8 år (Kirkeberg og Strøm 2024). Mønsteret er relativt likt for både kvinner og menn, men det er hele tiden flere menn enn kvinner som har flyttet. Totalt sett er forskjellen 4 prosentpoeng mellom kvinner og menn, og den er økende med botid etter programslutt. Blant dem som har bodd i landet i mer enn 12 år etter avsluttet introduksjonsprogram er differansen mellom kvinner og menn på 7 prosentpoeng, mens den er på 3 prosentpoeng blant dem med 1-3 års botid.

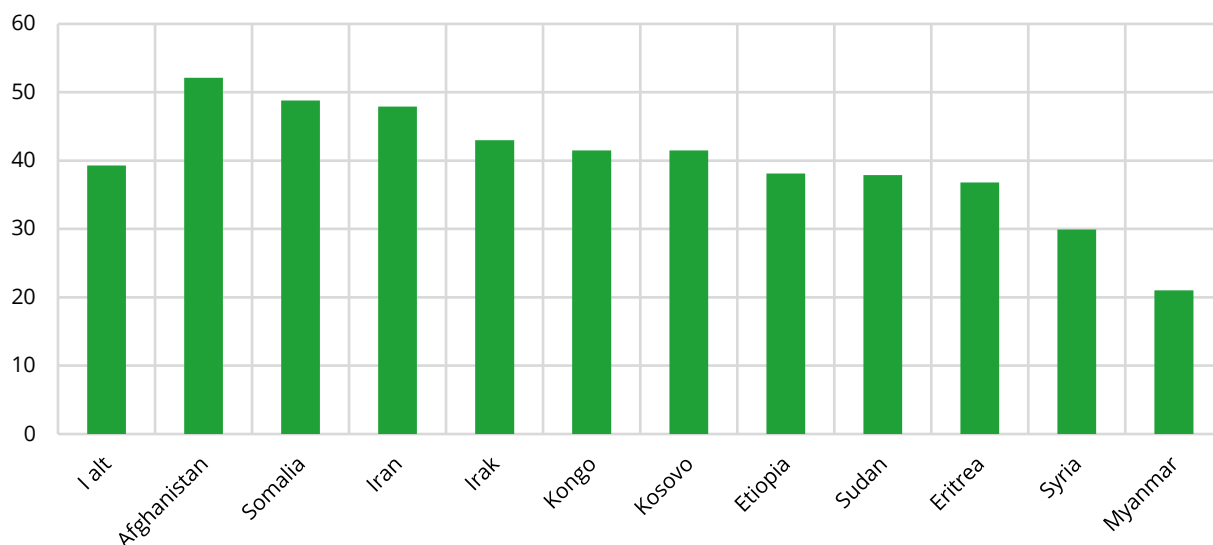
Figur 5.3 Andel som har flyttet fra bosettingskommunen, etter år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter kjønn. Per 31.12.2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Flyktningers sekundærflyttinger har sammenheng med både botid og landbakgrunn. Minst bofasthet er det blant personer med bakgrunn fra Afghanistan, der totalt sett mer enn halvparten hadde flyttet mellom programslutt og 2022. Afghanske flyktninger har kommet mer eller mindre jevnt i perioden mellom 2005 og 2021, og har i gjennomsnitt relativt lang botid i landet. Andre land med stor flytteandel er Somalia og Iran, begge med rett i underkant av 50 prosent. Lavest flytteandel finner vi for personer med bakgrunn fra Myanmar (21 prosent), Syria (30 prosent) og Eritrea (37 prosent).

Figur 5.4 Andel som har flyttet fra bosettingskommunen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, etter landbakgrunn. Per 31.12.2022. Prosent

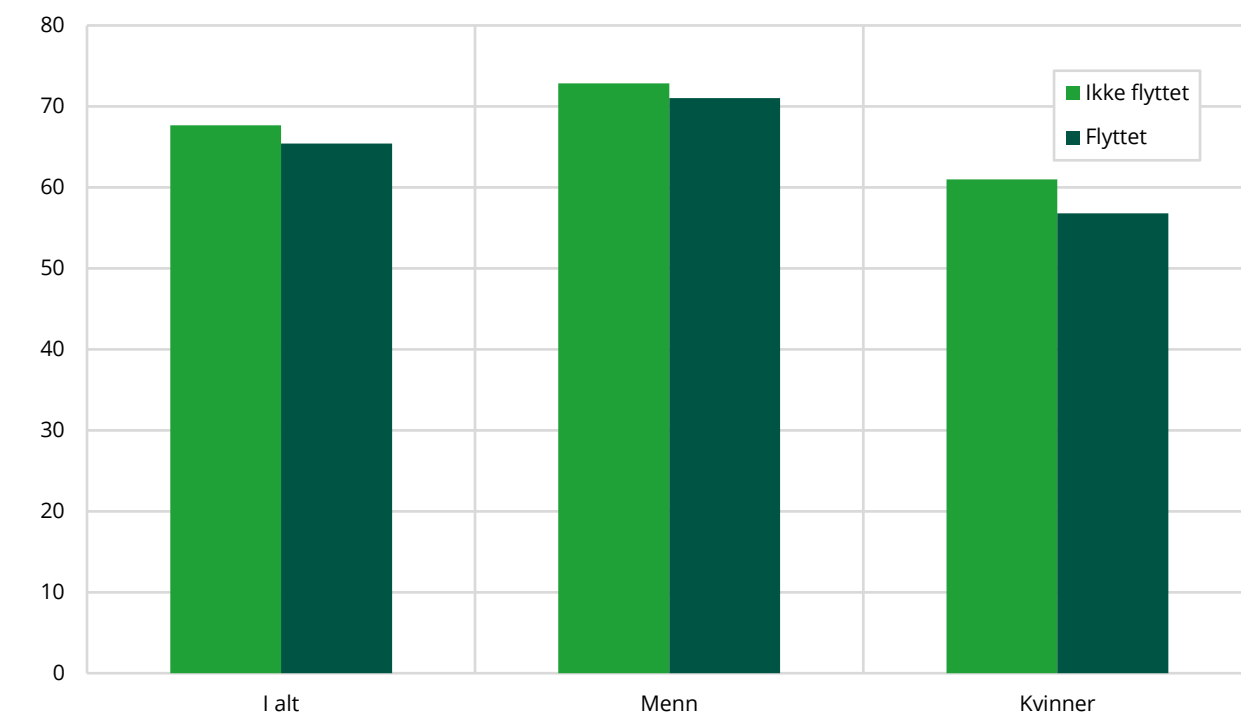

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

5.3. Flere i arbeid eller utdanning blant dem som ikke har flyttet etter programslett

I innvandringspolitikken er tilknytning til arbeidslivet et viktig mål på integrering. I tillegg til at en selv blir økonomisk uavhengig, fører dette til at det blir mindre behov for kompenserende stønader fra det offentlige. Har flytting etter avsluttet introduksjonsprogram noen effekt på hvor stor andel av de tidligere deltakerne som kommer i arbeid eller utdanning? I forrige monitor så vi at det i 2020 var 4 prosentpoeng flere i arbeid eller utdanning blant de som ikke hadde flyttet etter programslett i forhold til de som hadde flyttet (Lunde 2022). Figur 5.5 viser at det også i 2022 var en noe større andel i arbeid eller utdanning blant dem som ikke har flyttet, men nå er forskjellen i forhold til de som har flyttet nede i vel 2 prosentpoeng, med 67 prosent mot 65 prosent.

Figur 5.5 Andel i arbeid eller utdanning, etter kjønn og status på flytting. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent

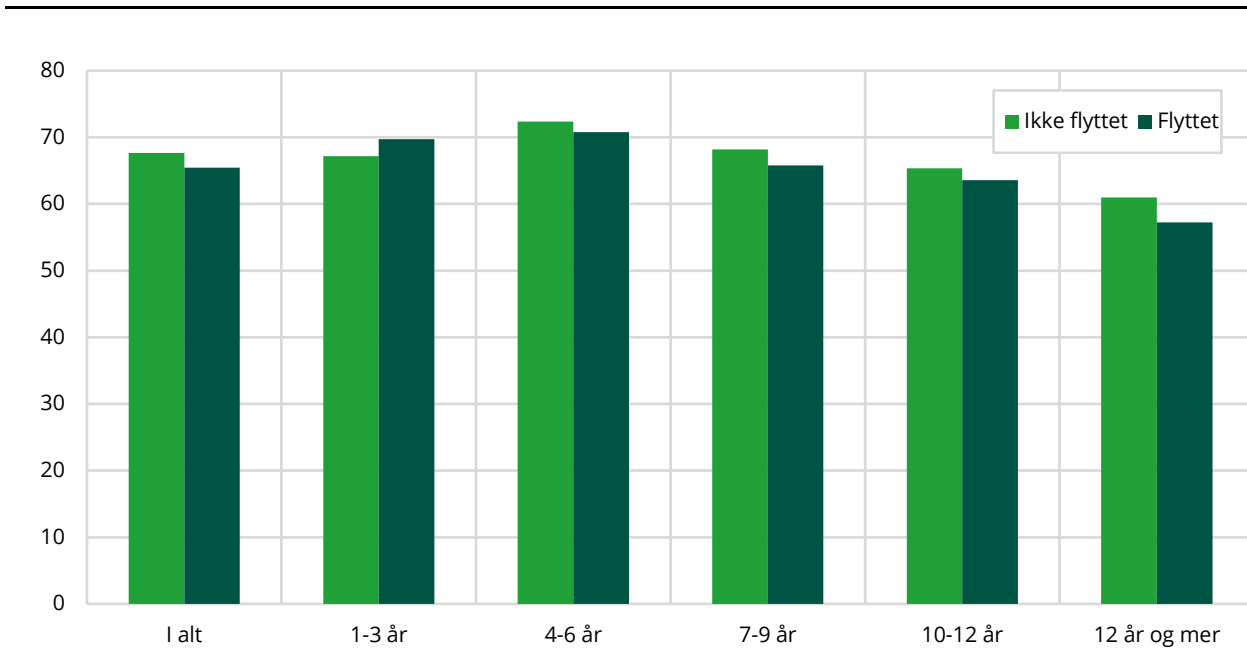

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF Statistisk sentralbyrå.

Forskjellen mellom de som har flyttet og de ikke som har flyttet er noe større blant kvinner enn blant menn. Blant kvinner er det 4 prosent flere i arbeid eller utdanning blant de som ikke har flyttet, mens den tilsvarende andelen blant menn er under 2 prosentpoeng.

Av figur 5.6 går det fram at andel i arbeid eller utdanning varierer noe med botid etter programslett, selv om forskjellene ikke er spesielt store. For de med kortest botid (1-3 år) etter programslett lønner det seg faktisk å flytte. Her er andelen i arbeid eller utdanning 2,5 prosentpoeng høyere enn blant de som ikke har flyttet. For alle andre botidsgrupper er det høyere andel i arbeid eller utdanning blant de som ikke har flyttet, og differansen øker med botiden. Hva som gir denne effekten er noe usikkert, men kanskje kan jobb være direkte flytteårsak for enkelte. Størst forskjell er det for dem med lengst botid etter programslett, blant disse er det 4 prosentpoeng flere i arbeid og utdanning blant de som er blitt boende i deltakelseskommunen.

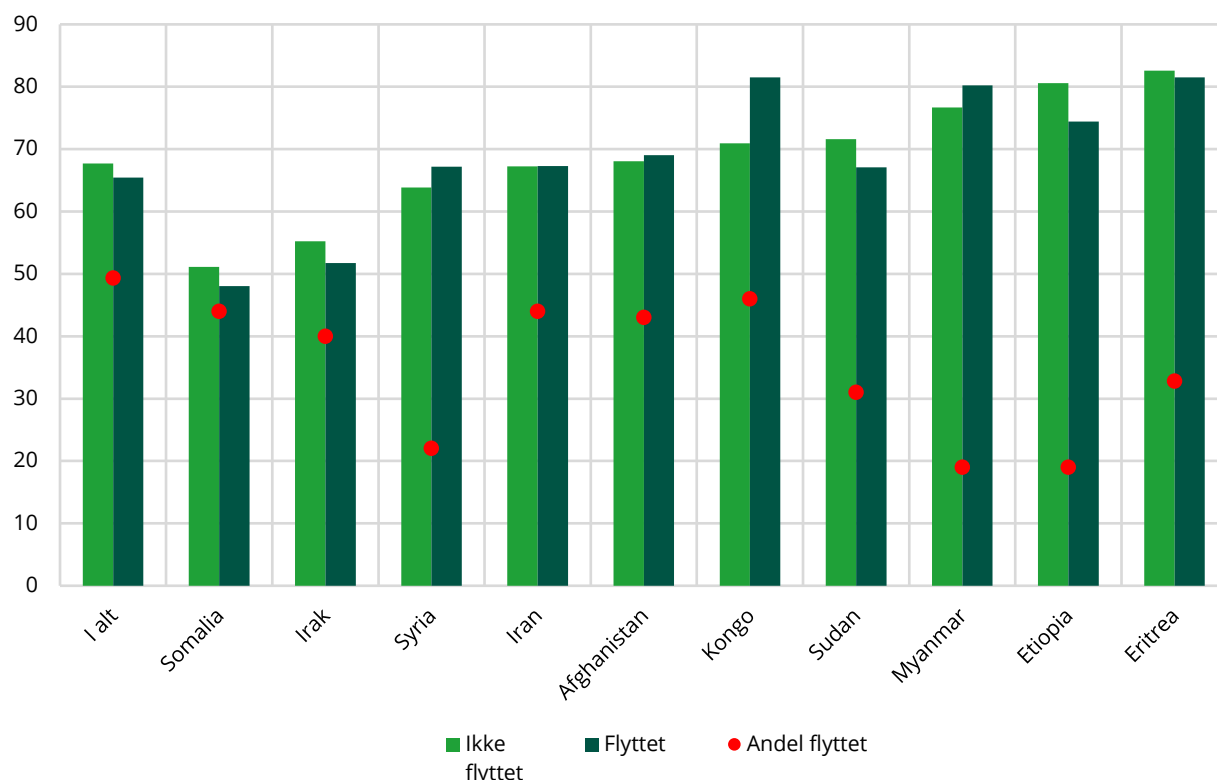
Figur 5.6 Andel i arbeid eller utdanning, etter antall år siden programslett og status på flytting. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF Statistisk sentralbyrå.

Vi har sett tidligere at det er store forskjeller i botid etter programslett etter landbakgrunn, samtidig som andel i arbeid og utdanning varierer med botid. Det er derfor ikke uventet også noe variasjon fra land til land om det er de som har flyttet eller de som ikke har flyttet som har den høyeste andelen i arbeid eller utdanning. De aller fleste landene har størst andel i arbeid og utdanning for de som ikke har flyttet, men for tidligere deltakere med bakgrunn fra blant annet Kongo, Syria og Myanmar er andelen klart størst blant de som har flyttet. Dette er land med store forskjeller iblant annet gjennomsnittlig botid, sysselsettingsandel og andel som har flyttet. Det er derfor antakeligvis ulike mekanismer mellom landene som ligger bak resultatene vi ser her. Aller størst er forskjellen blant dem fra Kongo, der det skiller hele 11 prosentpoeng i favør de som har flyttet. I motsatt retning er det størst forskjell for dem med bakgrunn fra Etiopia og Sudan, der det er henholdsvis 6 og 5 prosentpoeng høyere deltakelse i arbeid og utdanning blant tidligere programdeltakere som ikke har flyttet. Blant dem med bakgrunn fra Iran, Afghanistan og Eritrea er det i praksis ingen forskjell i arbeidsmarkedsdeltakelsen mellom de som har flyttet og ikke.

Figur 5.7 Andel i arbeid eller utdanning, etter landbakgrunn og status på flytting. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF Statistisk sentralbyrå.

Som tidligere nevnt kan det være ulike motiver for hvorfor noen velger å flytte bort fra bosettingskommunen etter avsluttet introduksjonsprogram. Det snakkes om ulike «push» og «pull» faktorer som ligger bak slike valg, for eksempel forhold ved bosettingskommunen som virker mindre forlokkende enn forholdene ved den kommunen en velger å flytte til. Dette kan være økonomiske forhold, for eksempel det at arbeidsmarkedet er bedre dit en flytter, eller sosiale forhold som for eksempel det at en har slekt eller bekjentskaper i en annen kommune som trekker en mot samme området (Strøm.fl. 2020). Mange av de flyktningene som velger å forlate bosetningskommunen flytter til de største og mest sentrale kommunene i landet, og det samme mønsteret har vi sett går igjen også når vi kun ser på de som har gjennomført introduksjonsprogrammet.

Figur 5.8 viser forskjeller i aktivitetsnivå (andel i arbeid og utdanning) i de 15 kommunene med flest bosatte tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet, fordelt på personer som har flyttet dit eller om de har bodd der siden programdeltagelse. Det viser seg å være klare forskjeller i arbeidsmarkedstilknypningen avhengig av hvor man flytter. Tidligere deltakere som har valgt å flytte til Skien samt de to Østfold-byene Fredrikstad og Sarpsborg har svak tilknytning til arbeidsmarkedet (vel 50 prosent), og dette er 8-10 prosentpoeng lavere andel enn blant de som har bodd i disse kommunene etter programslutt. Strøm m.fl. (2020) peker også på at spesielt Sarpsborg og Fredrikstad er attraktivt for mange flyktninger, samtidig som Inntektsnivået til de som flytter hit er lavt og utviklingen klart dårligere sammenlignet med dem som flytter til andre deler av landet. Spesielt gjelder dette sammenlignet med dem som valgte å fortsette og bo i bosettingskommunen sin. Dette kan ha sammenheng med at nesten halvparten av flyktningene som bosatte seg her, har bakgrunn fra enten Somalia eller Irak.

Figur 5.8 Andel i arbeid eller utdanning, etter bostedskommune og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og SPF Statistisk sentralbyrå.

Blant de som gjør det bedre på arbeidsmarkedet etter flytting, sammenlignet med personer som ikke har flyttet, er de som har flyttet til blant annet større byer som Tromsø, Stavanger/Sandnes, Trondheim og Bergen. I disse byene er det mellom 5 og 10 prosentpoeng flere i arbeid og utdanning blant de som er tilflyttere i forhold til de som har blitt boende siden avsluttet introduksjonsprogram.

5.4. Inntektssituasjonen noe bedre for de som har flyttet

I dette kapittelet skal vi se nærmere på eventuelle forskjeller i de økonomiske levekårene til de som har flyttet versus de som ikke har flyttet etter gjennomført introduksjonsprogram. Ved hjelp av data fra SSBs inntektsstatistikk for husholdninger for 2022 ser vi på inntektssituasjonen til de tidligere deltakerne, med fokus på den samlede inntekten til husholdningen som vedkommende tilhører.

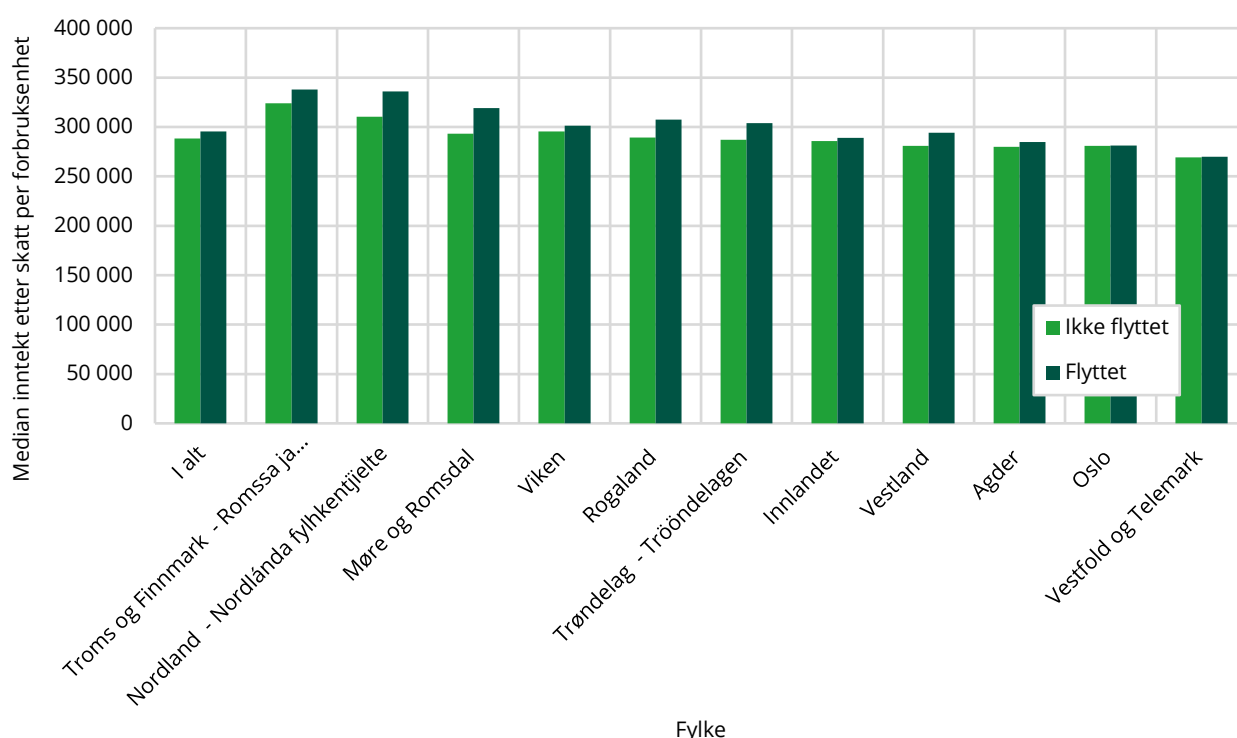
I likhet med i kapittel 4 vil vi også se nærmere på om det er forskjeller med tanke på forekomst av vedvarende lavinntekt (se definisjon kap. 4.5), mellom personer som flytter og de som ikke flytter etter avsluttet introduksjonsprogram.

Tidligere analyser antyder at inntektssituasjonen blant personer med flyktningbakgrunn som flytter greier seg økonomisk bedre? bra sammenlignet med de som ikke flytter. Blant annet har Høydahl (2007) undersøkt sammenhengen mellom flyktingers sekundærflyttinger og graden av økonomisk selvhjulpenhet. Økonomisk selvhjulpenhet er i undersøkelsen definert som den andelen som yrkesinntekt utgjør av samlet inntekt. Høy andel yrkesinntekt betyr høy grad av selvhjulpenhet (se kapittel 4). Høydahl finner at det å flytte, i mange tilfeller fører til en raskere vei til økonomisk selvhjulpenhet. Men en viktig sammenheng er at de flyktningene som flytter, i utgangspunktet er mer økonomisk selvhjulpne enn de som blir boende i sin bosettingskommune. De som har flyttet blir fortore selvhjulpne enn de bofaste, men på lengre sikt utjevnes forskjellene ved at yrkesinntekten øker for både de som har flyttet og de som ikke har flyttet. Men undersøkelsen peker

også på at det er til dels store forskjeller etter flyktningenes landbakgrunn, og til hvor i landet man flytter.

For de tidligere deltakerne i introduksjonsprogrammet finner vi til en viss grad resultater som peker i samme retning som Høidahl (2007). For alle bostedsfylker i 2022 er det noe høyere inntekt etter skatt per forbruksenhet i husholdninger med tidligere deltakere som har flyttet, sammenliknet med de som ikke har flyttet etter programslett. Differansene er imidlertid relativt små for mange fylker, og størst forskjeller er det for de fylkene med stor netto fraflytting av tidligere deltakere etter avsluttet introduksjonsprogram. Dette gjelder blant annet Troms og Finnmark, Nordland og Møre- og Romsdal. Her ligger inntekt etter skatt per forbruksenhet 5-8 prosent høyere i husholdninger med deltakere som har flyttet til disse fylkene. I de fylkene med størst netto innflytting, Oslo og Viken, er forskjellene vesentlig mindre med henholdsvis 0,2 prosent og 1,9 prosent.

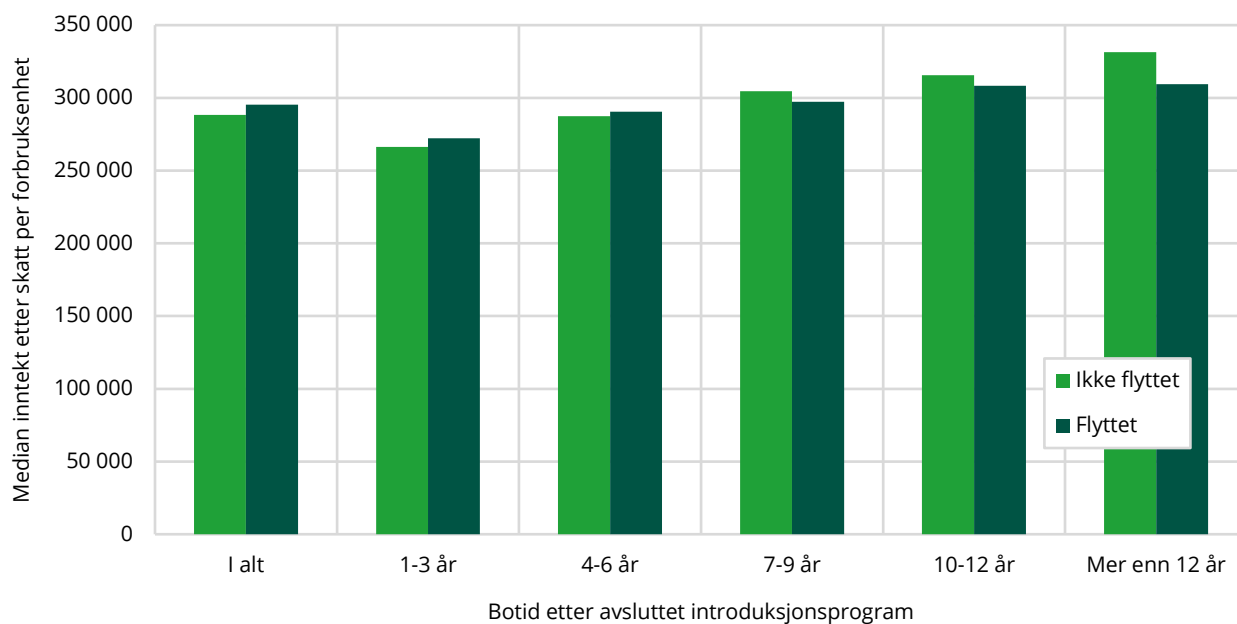
Figur 5.9 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet, etter bostedsfylke og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status 2022. Kroner

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I kapittel 4.2 så vi at median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år økte med botiden etter avsluttet introduksjonsprogram. Av figur 5.10 går det fram at inntekten øker mer for de som flytter i forhold til de som ikke flytter etter hvert som botiden øker etter avsluttet introduksjonsprogram. Blant dem som i 2022 hadde henholdsvis 1-3 års- og 4-6 års botid etter programslett, er median inntekt per forbruksenhet noe høyere blant dem som har flyttet i forhold til dem som ikke har flyttet. Forskjellen er på henholdsvis 2 prosent og 1 prosent for de to gruppene. For alle som avsluttet introduksjonsprogrammet mer enn 7 år før måletidspunktet i 2022 er inntektsnivået høyere blant dem som ikke har flyttet. Aller størst er forskjellen for dem med mer enn 12 års botid, med nær 7 prosent. Årsakene til disse variasjonene etter botid kan trolig være mange, og de vil kunne variere fra kohort til kohort. Forskjellig sammensetning i de ulike kohortene av flyktninggrupper med ulik tilknytning til arbeidsmarkedet, og ulik inntektsmobilitet med økende botid, kan forklare noe av inntektsforskjellene mellom de som flytter og de som blir boende.

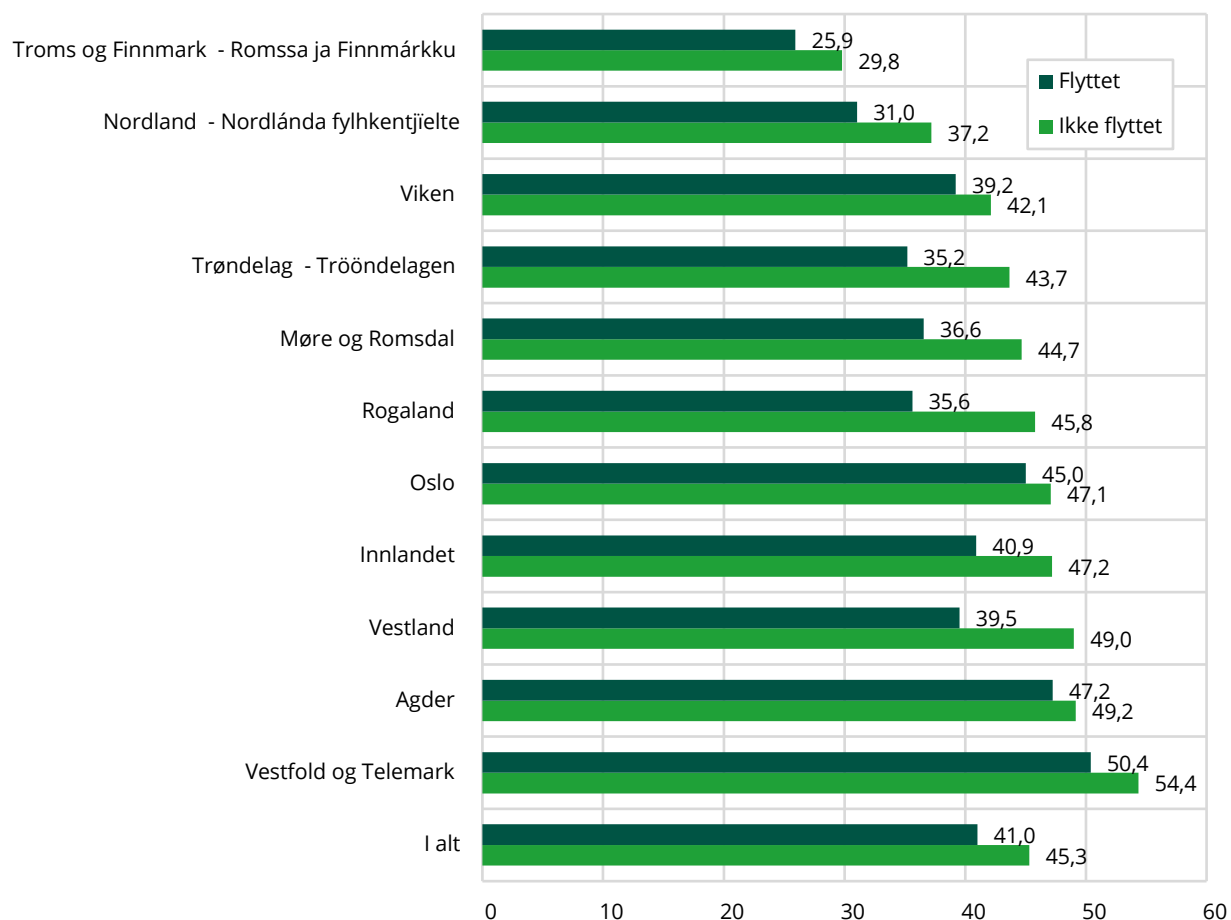
Figur 5.10 Median inntekt etter skatt per forbruksenhet, etter botid og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status 2022. Kroner

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I kapittel 4.5 så vi på forekomst av vedvarende lavinntekt i husholdninger med tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet. Vedvarende lavinntekt defineres ved å slå sammen husholdningsinntektene (etter skatt) gjennom en periode på tre år – og deretter definere alle personer med en gjennomsnittlig inntekt lavere enn 60 prosent av mediangjennomsnittet i samme periode, som tilhørende en lavinntektshusholdning. Figur 5.11 viser at det også er forskjeller mellom personer som har flyttet og de som har bitt boende i deltakelseskommunen etter gjennomført introduksjonsprogram når det gjelder utbredelse vedvarende lavinntekt.

Figur 5.11 Vedvarende lavinntekt, etter bostedsfylke og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status 2022. Prosent

Kilde: Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere og inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I gjennomsnitt er det noe mindre forekomst av vedvarende lavinntekt blant dem som har flyttet etter avsluttet introduksjonsprogram i forhold til dem som ikke har flyttet, med 41 prosent mot 45 prosent. Av figur 5.10 ser vi at selv om det er forholdsvis store variasjoner fra fylke til fylke, så er det i alle bostedsfylker mindre forekomst av lavinntekt blant dem som har flyttet etter programslutt. Aller størst forskjell mellom de som har flyttet og de som ikke har flyttet er det blant de som bor i Rogaland, Vestland, Trøndelag og Møre- og Romsdal, alle med 8-10 prosentpoeng lavere forekomst av vedvarende lavinntekt blant dem som har flyttet. Minst forskjell er det i Agder og Oslo med om lag 2 prosentpoeng. Hva kan disse fylkesvise forskjellene skyldes? Vi har tidligere sett at det er forskjeller i inntektsutviklingen avhengig av hvor man flytter. Samtidig ser vi at en stor andel av de som flytter, flytter til de mest sentrale kommunene i landet. I tillegg til dette vil tilfeldigheter i sammensetningen av hver avslutningskohort med tanke på bl.a. landbakgrunn og alder trolig kunne påvirke tallene. Det er også godt dokumentert (se f.eks. NOU 2011:7, Kornstad m. fl. 2016, Omholt 2019 og Brovold 2020) at inntektsnivå, sysselsettingsnivå og sannsynligheten for å havne i lavinntektsgruppen, varierer mye med flyktningenes landbakgrunn.

5.5. Oppsummering kapittel 5

I dette kapittelet har vi sett at 4 av 10 av de som deltok i introduksjonsprogrammet i perioden mellom 2005 og 2021 har flyttet etter programslett. Sekundærflyttingen blant tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet er relativt lav de første årene etter programslett, men øker med botiden. Kanskje medvirker Introduksjonsprogrammet til å gi personer med flyktningbakgrunn en sterkere tilknytning til sin første bosettingskommune?

Av de som flytter drar de fleste fra mindre utkantkommuner til de større byene etter avsluttet introduksjonsprogram. Aller flest flytter til Oslo, der det i 2022 var bosatt mer enn 5 000 flere tidligere deltakere enn det som faktisk har deltatt i programmet i kommunen. Flytting henger tett sammen med en rekke bakgrunnsvariabler, men landbakgrunn viser seg også her å ha relativt stor betydning. Størst andel er det fra Afghanistan, Somalia og Iran, der om lag halvparten av de som har deltatt i introduksjonsprogrammet har flyttet etter programslett.

Hvorfor flytter de tidligere deltakerne etter programslett? En av årsakene kan åpenbart være muligheter for arbeid og- eller utdanning. Blant de som har flyttet er andel i arbeid og utdanning om lag 2 prosentpoeng høyere enn blant de som ikke har flyttet, og forskjellen øker noe med botiden etter avsluttet introduksjonsprogram. Det er også kommunale forskjeller i arbeidsmarkedstilknytningen avhengig av hvor man flytter. Tidligere deltakere som har valgt å flytte til blant annet Skien, Fredrikstad og Sarpsborg har svak tilknytning til arbeidsmarkedet (vel 50 prosent), som er 8-10 prosentpoeng lavere andel enn blant de som har bodd i disse kommunene siden programslett.

Den økonomiske situasjonen for dem som flytter, sammenlignet med dem som forblir i bosettingskommunen avhenger av landbakgrunn og hvor man flytter. I gjennomsnitt var det i 2022 noe høyere inntekt etter skatt per forbruksenhet i husholdninger med tidligere deltakere som har flyttet, sammenliknet med de som ikke har flyttet etter programslett. Dette resultatet gjelder i samtlige av landets fylker, selv om det ikke er snakk om store forskjeller. Størst forskjeller er det for fylkene med stor netto fraflytting av tidligere deltakere etter avsluttet introduksjonsprogram. I Oslo er det ingen inntektsforskjell mellom de som har flyttet og ikke har flyttet.

Referanser

- Brovold Hrafn, Christian (2020): En analyse av innvandreres inntektsutvikling basert på ankomstkohortene 1993, 2000 og 2005. Økonomisk integrering for innvandrere over tid. Rapport 2020/20. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-ogpublikasjoner/okonomisk-integrering-for-innvandrere-over-tid>
- Andersen, A. S., J. Epland, T. Wennemo og R. Aaberge (2003): økonomiske konjunkturer og fattigdom: En studie basert på norske inntektsdata, 1979-2000, i *Tidsskrift for Velferdsforskning*, Nr. 2, Fagbokforlaget.
- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), 2016. Rundskriv til introduksjonsloven. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/g012016/id2511944/>
- Birkelund, Gunn Elisabeth, M. Lillehagen, V. Puja Ekre og E. Ugreninov (2014): Fra utdanning til sysselsetting - En forløpsanalyse av indiske og pakistanske etterkommere i Norge. *Rapport 2014:4*, Institutt for Samfunnsforskning.
- Blom, Svein og Anette Walstad Enes (2015): Introduksjonsordningen – en resultatstudie. Rapporter 2015/36. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/introduksjonsordningen-en-resultatstudie>
- Dahl, G. og Lien, S (2006): Uførepensjon og sosialhjelp/introduksjonsstønad blant innvandrere. Rapporter 2006/24, Statistisk sentralbyrå http://www.ssb.no/emner/03/04/rapp_200624/
- Dalgard, Anne Berit. (2015): Sambruk i kommunale og statlige ytelser. En analyse av samtidig bruk av ulike velferdsytelser. Rapporter 2015/55. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/sambruk-i-kommunale-og-statlige-ytelser>
- Djuve, Anne Britt, Hedda Haakestad og Erika Braanen Sterri (2014): Rett til utdanning? Grunnskoleopplæring og videregående opplæring som tiltak i introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Fafo-rapport 2014:34. http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/rett-til-utdanning?category_id=24
- Djuve, Anne Britt, Hanne C. Kavli og Anniken Hagelund (2011): Kvinner i kvalifisering. Introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger med liten utdanning og store omsorgsoppgaver. Fafo-rapport 2011:02 <http://www.fafo.no/pub/rapp/20193/index.html>
- Djuve, Anne Britt (2011): Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Et integreringspolitisk paradigmeskifte? Doktoravhandling. Fafo-rapport 2011:19 <http://www.fafo.no/pub/rapp/20210/index.html>
- Elstad, Jon Ivar og Kristian Heggebø (2019). Et voksende prekariat? Langvarige tilknytninger til arbeidslivet blant kjernegruppene i arbeidsmarkedet. Artikkel i *Søkelys på arbeidsmarkedet*. <https://www.idunn.no/doi/10.18261/issn.1504-7989-2019-03-03>
- Enes, Anette Walstad, Kjersti Stabell Wiggen (2016): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2009-2013. Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2016/24. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2009-2013>
- Enes Anette Walstad og Kari Kraakenes (2011): Monitor for introduksjonsordningen 2010. Rapporter 2011/10. Statistisk sentralbyrå http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_201110/

- Enes, Anette Walstad og Kristin Henriksen (2012): Monitor for introduksjonsordningen 2011. Rapporter 2012/01. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/monitor-for-introduksjonsordningen-2011>
- Enes, A.W. og Kalcic, M.: "Inntekt" i Henriksen, K, L. Østby og D. Ellingsen (red) (2010): *Innvandring og innvandrere 2010*. Statistiske analyser 119. Statistisk sentralbyrå http://www.ssb.no/vis/emner/02/sa_innvand/sa119/main.html
- Enes, Anette Walstad (2014): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2007-2011. Arbeid, utdanning og inntekt. Rapporter 2014/15. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsprogrammet-2007-2011>
- Epland, Jon og Mads-Ivar Kirkeberg (2018): *Store inntektsforskjeller blant norskfødte med innvandrerforeldre. SSB-analyse 2018/10*.
- Eurostat (2003): Poverty and social exclusion in the EU after Laeken - part 1, Statistics in Focus, Theme 3, 8/2003.
- Hattrem, Aurora (red): Økonomi og levekår for lavinntektsgrupper 2022. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/okonomi-og-levekar-for-lavinntektsgrupper-2022>
- Henriksen, Kristin og Kari Kraakenes (2010): Monitor for introduksjonsordningen 2009. Rapporter 7/2010. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_201007/
- Henriksen, Kristin, Lars Østby og Dag Ellingsen (red) (2010): *Innvandring og innvandrere 2010*. Statistiske analyser 119. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/vis/emner/02/sa_innvand/sa119/main.html
- Hernes, Vilde, Jacob Nilsen Arendt, Pernilla Andersson Joona og Kristian Rose Tronstad (2019). Nordic integration and settlement policies for refugees. A comparative analysis of labour market integration outcomes. Rapport fra Nordic Council of Ministers: <http://norden.diva-portal.org/smash/get/diva2:1306724/FULLTEXT01.pdf>
- Hirsch, A.A. (2010): Sosialhjelpsmottakere blant innvandrere 1999-2002, og 2005-2008. Rapporter 35/2010. Statistisk sentralbyrå http://www.ssb.no/03/04/rapp_201035/rapp_201035.pdf
- Høydahl, Even (2007): Sekundærflytting og økonomisk selvhjulpenhet. Flyktninger bosatt i Norge 1995-2003. SSB-Notater 2007/26. Hentet fra: https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200726/notat_200726.pdf
- Introduksjonsloven. Lov 4. juli 2003 nr. 80. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-80>
- Integreringsloven. Lov 11.juni 2020 nr.127. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>
- Kavli, Hanne, Anniken Hagelund og Magne Bråthen (2007): Med rett til å lære og plikt til å delta. En evaluering av introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger og innvandrere. Fafo-rapport 2007:34. <http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/med-rett-til-a-laere-og-plikt-til-a-delta>
- Kavli C., Hanne og Lillevik, Ragna. R (2020): «Vi har nå holdt hjulene i gang» Kommunenes integreringsarbeid under koronautbruddet. Fafo-rapport 2020:16. <https://www.fafo.no/images/pub/2020/20751.pdf>
- Kirkeberg, Mads Ivar, Harald Lunde og Vibeke Sky (2022): Enslige mindreårige flyktninger 1996-2020. Rapporter 2019/38. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/artikler/enslige-mindrearige-flyktninger-1996-2020>
- Kornstad, Tom, Skjerpen, T. og Telle, K. (2016): Selvforsørging etter botid blant ikke-nordiske innvandrere. Økonomiske analyser 2016/4. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra:

- <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-ogpublikasjoner/attachment/278297?ts=1572e35cf88>
- Kulasingam, Ann Susanne, Frøydis Strøm, Harald Lunde og Nadine Viktoria Lunde Bratholmen (2021): Overføringsflyktninger 2020. Rapporter 2021/32. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/artikler/overforingsflyktninger-2020>
- Langørgen, Audun, Barstad Anders, Eika, Lasse og Kenneth Aarskaug Wiik (2024): Måling av barnefattigdom (Statistisk sentralbyrå. Rapporter 2024/7). Hentet fra: https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/artikler/maling-av-barnefattigdom-utredning-av-supplerende-fattigdomsmal/_attachment/inline/c4e3efdf-e1a4-413f-83d9-f0c9255a60c1:379bcce637abcc4118aaf01ce1b7b6a4431e5717/RAPP2024-07.pdf
- Lillegård, Magnar og Ane Seierstad (2013): Introduksjonsordningen i kommunene. En sammenligning av kommunenes resultater. Rapporter 2013/55. Statistisk sentralbyrå.
- Lunde, Harald og Jinghui Lysen (2019): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2016. Rapporter 2022/20. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2005-2016>
- Lunde, Harald og Jinghui Lysen (2020): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2013-2017. Rapporter 2020/39. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2013-2017>
- Lunde, Harald (2022): Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2019. Rapporter 2022/52. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/voksenopplaering/artikler/tidligere-deltakere-i-introduksjonsordningen-2005-2019>
- Mathisen, B. (2007): Monitor for introduksjonsordningen 2007. Rapporter 2007/43. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_200743/
- Mathisen, B. (2008): Monitor for introduksjonsordningen 2008. Rapporter 2008/52. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/04/02/50/rapp_monitor_introduksjon/rapp_200852/
- Moafi, H. (2018): Voksne i grunnskoleopplæring, en kartlegging av eksisterende registrering og vurdering av alternative individrapporteringer. Notater 2018/47. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/voksne-i-grunnskoleopplaering>
- Nerland, Sølve Mikal, Per Svein Aurdal og Erik Herstad Horgen (2011): System for persondata - versjon 9. Dokumentasjon av årgangene 2008-2009. Notater 2001/47. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/system-for-persondata-versjon-9>
- Normann, Tor Morten (2009): Fattigdomsrisiko, Rapporter 2009/11, Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_200911/rapp_200911.pdf
- NOU 2010/07 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2010-7/id606151/>
- Olsen, Bjørn (2014): Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2012, Rapporter 2014/06, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-og-arbeidsmarkedet-4.kvartal-2012>
- Olsen, Bjørn (2018): Unge med innvandrerbakgrunn i arbeid og utdanning 2016. Rapporter 2018/4, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/attachment/337273?ts=16103d0fb78>
- Omholt, Elisabeth L. (2016, red.): Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper 2019. SSB-rapport nr. 2019/32. Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/attachment/281093?ts=157f60210a8>

- Omholt, Elisabeth L. (2019, red.): Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper 2016. SSB-rapport nr. 2016/30. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/_attachment/401236?ts=16e12ba0ff0
- Rambøll (2011): Analyse av resultatoppnåelse i introduksjonsordningen. <http://www.imdi.no/Documents/Rapporter/Ramb%c3%b8ll%20FoU%20intro.pdf>
- Rustad Thorsen, Lotte (2019): Innvandrere med lav inntekt dårligere stilt enn andre med lav inntekt. Artikkel, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-med-lav-inntekt-darligere-stilt-enn-andre-med-lav-inntekt>
- Røed, Marianne, Pål Schøne og Janis Umblijs (2019): Flyktningers deltakelse i arbeid og utdanning. før og etter introduksjonsordningen. Rapport 2019:8, Institutt for Samfunnsforskning. https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2597916/Flyktningers_deltagelse_i_arbeid_og_utdanning_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Sandnes, Toril (red. 2017): Innvandrere i Norge 2017. Statistiske analyser 155. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/artikler-ogpublikasjoner/_attachment/332154?ts=162901a1050
- Skutlaberg, Linn Synnøve, Kari Anne K. Drangslund og Høgestøl, Asle (2014): Evaluering av introduksjonsprogrammene i storbyene. Ideas2evidence-rapport 09:2014, Bergen 2014.
- Solum Jakobsen, Mariell og Villund, Ole (2024): Flytter innvandrere mer for å få seg en jobb? Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/flytter-innvandrere-mer-for-a-fa-seg-en-jobb>
- Statistisk sentralbyrå a. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/>
- Statistisk sentralbyrå b. Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere. Årlig, tidligere deltakere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/introinnv/aar-tidligere-deltakere>
- Statistisk sentralbyrå c. KOSTRA – KOrmmune-STat-RAPportering. <http://www.ssb.no/offentlig-sektor/statistikker/kostrahoved>
- Statistisk sentralbyrå d. Norskopplæring for voksne innvandrere. <http://www.ssb.no/utdanning/statistikker/nopplinnv>
- Statistisk sentralbyrå e. Personer med flyktningbakgrunn. Norske og utenlandske statsborgere, etter kjønn. <https://www.ssb.no/statbank/table/03810/>
- Statistisk sentralbyrå f. Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger. <http://www.ssb.no/ifhus>
- Statistisk sentralbyrå g. Sysselsetting, registerbasert. <http://www.ssb.no/regsyst>
- Statistisk sentralbyrå h. Befolkningens utdanningsnivå. <http://www.ssb.no/utniv>
- Statistisk sentralbyrå i. Innvandrere etter innvandringsgrunn. <http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvgrunn>
- Statistisk sentralbyrå j. Sysselsetting blant innvandrere, registerbasert. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/statistikker/innvregsys/aar>
- Stortingsmelding nr. 16 (2015–2016) «Fra utenforskap til ny sjanse — Samordnet innsats for voksnes læring». Kunnskapsdepartementet, 2016. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20152016/id2476199/>

- Strøm, Frøydis, Mads Ivar Kirkeberg og Jon Epland (2020): Monitor for sekundærflytting. Rapporter 2020/36. Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/433473?_ts=174fc8b3298
- Tronstad, K. R. (2015). Introduksjonsprogram for flyktninger i norske kommuner (NIBR-rapport 2015/2). Hentet fra <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/NIBR/Publikasjoner/Publikasjoner-norsk/Introduksjonsprogram-for-flyktninger-i-norske-kommuner> }
- Tønnesen, Marianne og Synøve Andersen (2019). Bosettingskommune og integrering blant voksne flyktninger. Rapporter 2019/13, Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/en/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/387492?_ts=16af7e8bc10
- Villund, Ole (2014): Overkvalifisering blant innvandrere 2007-2012. Rapport 2014/28, Statistisk sentralbyrå. <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/overkvalifisering-blant-innvandrere-2007-2012>
- With, Mari Lande og Lotte Rustad Thorsen (2018): Materielle og sosiale mangler i den norske befolkningen. Rapport 2018/7, Statistisk sentralbyrå. https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/artikler-og-publikasjoner/_attachment/339727?_ts=161bdb9a620
- Østby, Lars (2015): Flyktninger i Norge. Artikkel, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/flyktninger-i-norge>

Vedlegg A: Vedleggstabeller

Vedleggstabell A1 Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Sentralitet og Landbakgrunn for 12 best representerte land. Prosent

Landbakgrunn	Sentralitet 1	Sentralitet 2	Sentralitet 3	Sentralitet 4	Sentralitet 5	Sentralitet 6
Afghanistan	23	35	27	10	4	1
Eritrea	18	29	28	12	10	2
Etiopia	29	33	22	8	6	1
Irak	25	35	26	8	4	1
Iran	29	33	25	7	5	0
Kongo	15	28	30	13	12	2
Myanmar	9	26	30	20	13	2
Palestina	17	33	37	8	5	0
Russland	31	28	27	9	4	0
Somalia	34	32	20	7	5	1
Sudan	20	27	25	15	10	3
Syria	16	30	28	13	10	2
Andre	23	34	26	9	6	1
Alle	22	31	27	11	8	2

Kilde: IMDi og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vedleggstabell A2 Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Bostedskommune 2022 og ved programdeltakelse. Antall

Fylke	Bosettingsfylke	Bostedsfylke 2022	Differanse
Oslo	5 134	10 232	5 098
Rogaland	5 131	5 186	55
Møre	3 498	2 303	-1 195
Nordland	5 205	2 315	-2 890
Viken	11 640	17 734	6 094
Innlandet	4 828	3 854	-974
Vestfold og Telemark	5 356	5 343	-13
Agder	5 456	4 836	-620
Vestland	7 733	6 301	-1 432
Trøndelag	7 078	5 257	-1 821
Troms og Finnmark	4 463	2 166	-2 297

Kilde: IMDi og Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vedleggstabell A3 Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter botid. Andel i prosent

	Antall år siden avsluttet program					
	I alt	1-3 år	4-6 år	7-9 år	10-12 år	Mer enn 12 år
Yrkesinntekt ekskl. sykepenges og foreldrepenger	66,6	55,7	67,7	70,4	71,4	69,9
Kapitalinntekter	0,3	0,0	0,1	0,2	0,6	0,8
Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenges	33,1	44,3	32,2	29,3	28,1	29,2
Introduksjonsstønads	0,6	1,7	0,7	0,2	0,1	0,0
Familiestønader	3,5	4,7	3,8	3,5	3,0	2,3
Sosialhjelp	5,1	8,7	5,6	4,0	3,1	2,8
Bostøtte	1,9	3,4	2,1	1,5	1,2	1,1
Kvalifiseringsstønads	1,6	2,7	1,8	1,3	0,9	0,7
Studiestipend i alt fra Lånekassen	3,5	9,5	3,6	1,4	0,9	0,7
Samlet inntekt	686 500	601 100	626 500	699 500	771 200	833 400
Inntekt etter skatt	558 100	515 000	511 800	559 100	611 600	656 800
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	306 400	280 200	303 100	311 200	322 400	332 900
Antall personer i husholdningen	3,12	3,29	2,89	3,05	3,21	3,29
Antall observasjoner	65 500	16 100	18 600	10 900	9 300	10 600

Kilde: IMDi og Kilde: IMDi og Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vedleggstabell A4**Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter husholdningstype. Andel i prosent**

	Alle husholdnings- typer	Husholdningstyper				Andre husholdnings- typer
		Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	
Yrkesinntekt ekskl. sykepenges og foreldrepenger (NAV)	66,6	74,4	71,5	65,8	39,2	69,8
Kapitalinntekter	0,3	0,0	0,5	0,4	0,1	0,4
Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenges	33,1	25,6	28,0	33,8	60,7	29,9
Introduksjonsstønads	0,6	0,0	0,6	0,9	0,2	0,4
Familiestønads	3,5	0,1	0,2	5,2	8,2	1,2
Sosialhjelp	5,1	4,7	2,9	4,8	13,2	4,1
Bostøtte	1,9	1,9	1,2	1,8	6,6	1,1
Kvalifiseringsstønads	1,6	1,2	1,1	1,8	3,0	0,9
Studiestipend i alt fra Lånekassen	3,5	2,0	1,9	4,4	4,6	2,2
Samlet inntekt	686 500	370 870	683 820	875 190	501 560	938 510
Antall personer i husholdningen	3,12	1,00	2,00	4,71	3,16	3,45
Inntekt etter skatt	558 110	292 560	541 890	714 160	447 130	756 510
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	306 410	292 560	361 260	303 390	259 750	352 800
Antall observasjoner	65 508	19 722	4 482	27 842	5 514	7 948

Kilde: IMDi og Kilde: IMDi og Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vedleggstabell A5**Befolkningen 20-66 år. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter husholdningstype. Andel i prosent**

	I alt	Husholdningstype					Andre husholdnings- typer
		Alle husholdnings- typer	Aleneboende	Par uten barn	Par med barn 0-17 år	Enslig forsørger	
Yrkesinntekt ekskl. sykepenges og foreldrepenger (NAV)	78,7	78,7	76,6	76,5	83,1	69,6	77,1
Kapitalinntekter	5,0	5,0	3,8	6,1	4,9	4,1	5,0
Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenges (NAV)	16,3	16,3	19,6	17,3	11,9	26,3	18,0
Introduksjonsstønads	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3	0,1
Familiestønads	1,0	1,0	0,1	0,0	2,0	4,2	0,4
Sosialhjelp	0,3	0,3	0,6	0,1	0,2	1,7	0,2
Bostøtte	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1	0,9	0,1
Kvalifiseringsstønads	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0
Studiestipend i alt fra Lånekassen	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,6	0,4
	1 050						
Samlet inntekt	627	1 050 627	546 281	1 291 806	1 506 235	685 386	1 466 283
Inntekt etter skatt	760 187	760 187	399 773	922 087	1 079 967	528 545	1 071 470
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	481 472	481 472	399 773	614 724	506 368	349 169	534 597
Antall personer i husholdningen	2,3	2,3	1,0	2,0	4,0	2,6	3,1
	1 957						
Antall observasjoner	909	1 957 909	744 665	371 936	484 190	106 511	250 607

Kilde: IMDi og Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vedleggstabell A6**Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter landbakgrunn. Andel i prosent**

	Landbakgrunn								
	I alt	Somalia	Irak	Afghani- stan	Etiopia	Eritrea	Iran	Myanmar	Syria
Yrkesinntekt ekskl. sykepenges og foreldrepenger (NAV)	66,6	56,6	60,9	70,3	76,4	78,0	66,9	81,2	54,8
Kapitalinntekter	0,3	-0,2	1,5	0,6	0,1	0,3	0,7	-0,1	0,1
Sum overføringer inkl. foreldre- og sykepenges (NAV)	33,1	43,6	37,6	29,1	23,6	21,7	32,3	18,9	45,1
Introduksjonsstønad	0,6	0,2	0,3	0,4	0,4	0,8	0,3	0,0	1,1
Familiestønader	3,5	4,9	2,6	3,1	3,5	3,5	1,8	2,1	4,4
Sosialhjelp	5,1	9,6	4,4	3,2	2,9	2,5	2,7	0,9	8,9
Bostøtte	1,9	3,4	1,8	1,1	1,4	1,1	1,2	0,3	3,2
Kvalifiseringsstønad	1,6	2,9	1,0	1,0	1,5	1,2	0,9	0,4	2,2
Studiestipend i alt fra Lånekassen	3,5	2,6	1,6	2,1	2,1	3,0	2,0	0,6	8,2
Samlet inntekt	686 495	587 841	733 966	779 070	715 717	683 131	704 634	911 142	620 924
Inntekt etter skatt	558 105	488 191	592 271	623 827	565 487	543 513	563 152	722 661	528 310
Inntekt etter skatt per forbruksenhet, EU-skala	306 410	264 640	311 454	324 438	330 307	327 786	339 890	349 666	283 523
Antall personer i husholdningen	3,1	3,3	3,1	3,3	2,9	2,8	2,5	3,5	3,4
Antall observasjoner	65 508	9 008	3 621	4 838	2 880	13 100	2 523	1 854	14 875

Kilde: IMDi og Inntektsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 2.1	Bosettingsstatus etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status per 2022. Prosent	18
Figur 2.2	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, etter landbakgrunn og kjønn. Bosatte 2022. Antall	19
Figur 2.3	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter aldersgruppe (alder ved utgangen av 2022). Bosatte 2022. Prosent.....	20
Figur 2.4	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen i alderen 20-66 år etter sentralitet i 2022. Prosent	22
Figur 2.5	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter husholdningstype i 2022. Prosent	22
Figur 3.1	Status på arbeidsmarkedet, etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogram i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2022. Prosent	24
Figur 3.2	Status på arbeidsmarkedet, etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Menn. Per november 2022. Prosent	25
Figur 3.3	Status på arbeidsmarkedet etter avgangskohort. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Kvinner. Per november 2022. Prosent	26
Figur 3.4	Andel sysselsatte per november 2022, etter avgangskohort og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent.....	27
Figur 3.5	Status på arbeidsmarkedet etter aldersgrupper og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Begge kjønn. Per november 2022. Prosent	28
Figur3.6	Tidligere deltakere etter høyeste utdanningsnivå. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent	29
Figur 3.7	Andel sysselsatte etter utdanningsnivå og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent	30
Figur 3.8	Arbeidsmarkedsstatus etter utvalgt landbakgrunn. Tidligere deltakere inntil tre år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent	32
Figur 3.9	Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 3-5 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent.....	32
Figur 3.10.	Status på arbeidsmarked etter landbakgrunn. Tidligere deltakere 5-7 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent.....	33
Figur 3.11	Arbeidsmarkedsstatus, etter landandbakgrunn. Tidligere deltakere 7-9 år etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent.....	33
Figur 3.12	Arbeidsmarkedsstatus, etter landandbakgrunn. Tidligere deltakere 9 år eller mer etter avsluttet introduksjonsprogram. Per november 2022. Prosent	34
Figur 3.13	Andel sysselsatte etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent	35
Figur 3.14	Lønnstakere i lederyrker, akademiske yrker eller høyskoleyrker, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent	39
Figur 3.15	Lønnstakere i lederyrker, akademiske yrker eller høyskoleyrker lønnstakere med universitets- eller høyskoleutdanning, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som har avsluttet introduksjonsprogrammet i	

	perioden 2005-2021 og befolkningen i alderen 20-66 år. Begge kjønn. Per november 2022. Prosent.....	40
Figur 3.16	Andel hel- og deltidsansatte blant lønnstakere, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen i alderen 20-66 år. Per november 2022. Prosent.....	41
Figur 3.17	Sysselsettingsandel og heltidsandel (blant de sysselsatte) etter landbakgrunn og antall år siden avsluttet program. Per november 2022. Prosent.....	43
Figur 4.1	Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021 og befolkningen 20-66 år, etter husholdningstype 2022. Prosent.....	48
Figur 4.2	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet etter husholdningstype i 2022. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Kroner	49
Figur 4.3	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år etter antall år siden avsluttet introduksjonsprogram i 2022. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent.....	50
Figur 4.4	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet som andel av medianen i befolkningen 20-66 år, etter landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. 2022. Prosent	51
Figur 4.5	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter, etter antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. 2022. Prosent	52
Figur 4.6	Sammensetning av husholdningens samlede inntekter etter hovedinntektstakers landbakgrunn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. 2022. Prosent	53
Figur 4.7	Andel med yrkesinntekt over 2G, etter kjønn og antall år etter avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. 2022. Prosent	54
Figur 4.8	Andel med yrkesinntekt over 2G etter landbakgrunn og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Befolkningen 20-66 år. 2022. Prosent.....	55
Figur 4.9	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 ⁴ etter kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent	56
Figur 4.10	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 etter husholdningstype. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent.....	57
Figur 4.11	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, etter yrkestilknytning (målt i yrkesinntekt over/under 2G) og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent	58
Figur 4.12	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, etter kjønn og antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent.....	59
Figur 4.13	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022, etter landbakgrunn og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Prosent.....	59
Figur 4.14	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent.....	60
Figur 4.15	Andel med vedvarende lavinntekt i perioden 2020-2022 etter utvalgte kommuner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Prosent	61
Figur 5.1	Kommuner som har hatt minst 600 deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021. Deltakings- og bostedskommune per 21.12 2022.....	63

Figur 5.2	Andel som bor i Oslo. Antall år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per 31.12.2022. Prosent.....	64
Figur 5.3	Andel som har flyttet fra bosettingskommunen, etter år siden avsluttet introduksjonsprogram. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter kjønn. Per 31.12.2022. Prosent	65
Figur 5.4	Andel som har flyttet fra bosettingskommunen. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, etter landbakgrunn. Per 31.12.2022. Prosent	65
Figur 5.5	Andel i arbeid eller utdanning, etter kjønn og status på flytting. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent	66
Figur 5.6	Andel i arbeid eller utdanning, etter antall år siden programslutt og status på flytting. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent	67
Figur 5.7	Andel i arbeid eller utdanning, etter landbakgrunn og status på flytting. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent	68
Figur 5.8	Andel i arbeid eller utdanning, etter bostedskommune og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Prosent	69
Figur 5.9	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet, etter bostedsfylke og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status 2022. Kroner	70
Figur 5.10	Median inntekt etter skatt per forbruksenhet, etter botid og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status 2022. Kroner ...	71
Figur 5.11	Vedvarende lavinntekt, etter bostedsfylke og flyttestatus. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Status 2022. Prosent	72

Tabellregister

Tabell 2.1	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021, etter avslutningsår og landbakgrunn. Bosatte 2022. Antall	20
Tabell 2.2	Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 etter bosettingsfylke (fylke ved utgangen av 2022). Bosatte 2022. Prosent	21
Tabell 3.3.1	Arbeidsmarkedsstatus etter landbakgrunn og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent	31
Tabell 3.2	Aktivitetsstatus etter fylke. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Antall og prosent	36
Tabell 3.3.3	Aktivitetsstatus etter kommuner. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021. Per november 2022. Antall og prosent	37
Tabell 3.4	Andel av lønnstakere etter yrkesgruppe og kjønn. Personer som avsluttet introduksjonsprogrammet i perioden 2005-2021 og befolkningen 20-66 år. Per november 2022. Prosent	38
Tabell 5.1	Tidligere deltakere i introduksjonsprogrammet 2005-2021 som har flyttet etter avsluttet program. Bostedskommune per 31.12.2022. Prosent	63
Vedleggstabell A1	Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Sentralitet og Landbakgrunn for 12 best representerte land. Prosent	79
Vedleggstabell A2	Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Bostedskommune 2022 og ved programdeltakelse. Antall	79
Vedleggstabell A3	Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter botid. Andel i prosent	79
Vedleggstabell A4	Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter husholdningstype. Andel i prosent	80
Vedleggstabell A5	Befolkningen 20-66 år. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter husholdningstype. Andel i prosent	80
Vedleggstabell A6	Tidligere deltakere i introduksjonsordningen 2005-2021. Registrerte husholdningsinntekter i 2022 etter landbakgrunn. Andel i prosent	81